

Från agenda till handling

Genomförandet av FN:s globala
mål för hållbar utveckling
i Helsingfors 2023

Helsingfors

Innehåll

Hållbart Helsingfors	3
Den tredje utvärderingen av hållbar utveckling	6
Sammanfattning	11
Strategisk hållbarhetsledning	14
Miljö	19
Klimatet	20
Lokal natur och mångfald	23
Vattenekosystemen	27
Befolkning	29
Välfärd och hälsa	30
Lärande	35
Jämlikhet och jämställdhet mellan könen	38
Minskad ojämlikhet och segregation	40
Säkerhet och riskhantering	44
Delaktighet	47
Kultur	52
Konst och kultur	53
Design	56
Kulturarv	58
Ekonomi	61
Utkomst och sysselsättning	62
Näringsgrenar och innovationer	64
Boende och gemenskaper	69
Hållbar stadsstruktur	71
Ansvarsfulla upphandlingar och cirkulär ekonomi	76
Hållbar turism, evenemang och stadsmarknadsföring	79
Bilagor	81
Indikatortabell	81
Genomförandet av utvärderingen	92

Hållbart Helsingfors

I städerna skapas en hållbar framtid. Helsingfors stad vill vara en föregångsstad för hållbar utveckling nu och framöver, och har ett starkt engagemang för hållbarhet – socialt, ekologiskt, ekonomiskt och kulturellt.

För var och en av dessa vill vi genom konkreta åtgärder visa vår vilja och strävan att bli bättre.

För nästan åtta år sedan röstade 193 länder i FN:s generalförsamling om att godkänna målen i Agenda 2030 för hållbar utveckling. Syftet med det gemensamma åtagandet har varit att säkerställa att FN uppnår målen för hållbar utveckling.

Rapporteringen om landsspecifika framsteg definierades som det huvudsakliga sättet att följa den globala utvecklingen och framgången. Det blev dock snart uppenbart att handlingsmöjligheterna i uppnåendet av målen på nationell nivå är begränsade. Frågor som beskattning och reglering är naturligtvis kritiska, men de flesta målen i Agenda 2030 förutsätter uttryckligen ett starkt lokalt verkställande, och den effekt man vill ha kan inte uppnås utan detta.

År 2018 blev Helsingfors den andra staden i världen och den första staden i Europa som åtog sig att på lokal nivå utvärdera och rapportera om sina framsteg i fråga om målen för hållbar utveckling.

Nu har vi redan många städer i hela världen på vår gemensamma front.

Helsingfors stad har långa traditioner inom främjandet av hållbar utveckling och goda åtgärder. Många långsiktiga lösningar har redan integrerats i vår basservice. Helsingfors stad gjorde sitt första lokala åtgärdsprogram för hållbar utveckling redan för 20 år sedan. Det kan vi vara stolta över.

Det här är redan Helsingfors tredje rapport om hur målen för hållbar utveckling har uppnåtts. Utvärderingen är naturligtvis bara ett verktyg, ett verktyg för att följa och analysera vår utveckling i förhållande till globala mål och vår egen strategi. Med hjälp av utvärderingen strävar vi efter att utveckla Helsingfors mätare för hållbar utveckling och ledning genom information. Samtidigt ger rapporten en möjlighet att bedöma hur effektiva våra åtgärder är och att identifiera eventuella motstridiga mål.

Under de senaste åren har världen visat sig vara ovanligt instabil. Först utmanades hela världen på ett aldrig tidigare skådat sätt av coronapandemin, och omedelbart därefter har Ryssland fört ett brutalt krig i Europa, i Ukraina. Kriget i Ukraina innebär ett hot mot hela den europeiska demokratin. Vår uppgift är att stödja Ukraina och ukrainarna och samtidigt försvara den västerländska demokratin.

Dessa händelser visar också att det kan ske överraskande och oförutsägbara förändringar i vår verksamhetsmiljö. Trots detta och egentligen just därför måste vi målmedvetet fortsätta att genomföra åtgärderna för hållbar utveckling. Riktningen måste vara tydlig, även om vi inte kan förutse allt.

Konkreta handlingar utgör dock goda exempel. I Helsingfors har vi denna vår stängt ett stort kolkraftverk. Det faktum att vi även i ett sådant här världsläge målmedvetet kan framskrida med nedläggningen av ett betydande kolkraftverk är ett starkt bevis på vår vilja. Det här är bara ett exempel, men jag tycker att det på ett bra sätt beskriver den skala vi eftersträvar. I och med beslutet minskar stadens totala utsläpp med cirka 20 procent. Städerna kan också på detta sätt leda en global övergång mot ren energi och minska beroendet av fossila energikällor.

Under den här strategiperioden har Helsingfors stad skärpt sitt mål om koldioxidneutralitet med fem år och därmed satt upp ett mål om att vara koldioxidneutralt senast 2030. Vi vet att målet är ambitiöst, men det kan uppnås om vi modigt vågar göra kraftiga och effektiva åtgärder på lokal nivå.

Att bygga en hållbar framtid är den mest kritiska frågan i vår tid. Hållbara städer och samhällen spelar en viktig roll för att främja fred, välbefinnande och stabilitet på lokal nivå.

För att bekämpa klimatkrisen och trygga den biologiska mångfalden måste vi kunna agera snabbt och effektivt. Till en hållbar framtid hör på ett väsentligt sätt också att välfärden och den sociala hållbarheten tryggas. Framför allt måste vi värna om välfärden för våra barn och unga samt hela samhället genom konkreta åtgärder som ger hopp för framtiden.

Särskild oro har under de senaste åren orsakats av skillnader i välfärden mellan befolkningsgrupper och av barns och ungas psykiska välbefinnande. Därför bör vi fästa vikt vid bekämpningen av regional differentiering och vid barns och ungas välbefinnande.

Det är viktigt att städer i hela världen lyckas genomföra hållbara lösningar. Helsingfors stad vill vara en vägvisare och pionjär.

Kulturell hållbarhet har med rätta lyfts fram som ett av huvudtemana i denna tredje utvärdering. Vi har velat lyfta fram kulturell hållbarhet som en egen helhet, eftersom den ofta verkar glömmas bort när man talar om hållbarhet. Helsingfors stad har dock en lång tradition av att stödja kultur och våra kultur-tjänster är internationellt sett på toppnivå.

I centrum för kulturell hållbarhet står kreativitet, kulturarv, kunskap och mångfald. Förverkligandet av målen för hållbar utveckling kommer också att kräva en kulturell förändring i många av de tanke- och handlingsmönster som vi har vuxit upp i, som formar våra liv och som vi förmedlar till yngre generationer. Kultur och konst ger oss verktyg och möjligheter att hantera förändring och hitta kreativa sätt att lösa de utmaningar som förändringarna medför.

Helsingfors stad har också i sin stadsstrategi lyft fram kulturen som en av sina tyngdpunkter. Vi konstaterar träffande att konst och kultur är möjliggörare av ett gott liv. Helsingfors stad vill bygga upp stadens säregenhet, göra staden mer attraktiv för turister, främja stadsbornas delaktighet, öka den kulturella förståelsen, minska segregationen och främja stadsbornas engagemang i Helsingfors. I den här utvärderingen har Helsingfors lyft fram tre synpunkter i fråga om kulturell hållbarhet: kultur-tjänster, design och kulturarv.

Utvärderingens slutsatser visar att Finland och Helsingfors i många frågor är pionjär i verkställandet av hållbar utveckling och att vi klarar oss bra i internationella jämförelser. Samtidigt visar utvärderingen att mycket arbete återstår. Det blir allt tydligare att vi i allt större utsträckning måste samordna motstridiga mål och vidta åtgärder för att uppnå våra mål om koldioxidneutralitet. Det gläder mig dock att största delen av helsingforsarna upplever att deras livskvalitet och hälsa är bra. Det är bra att fortsätta med en sådan utgångspunkt.

Vi har också lyckats med att lyfta fram främjandet av kulturell jämlikhet som en viktig tyngdpunkt, genom stadsförnyelsemodellen har vi lyckats förbättra trivseln i bostadsområden samt utveckla servicekedjor och utbildning som gäller psykisk hälsa. Vi har också satsat på att stödja rörligheten.

Helsingfors stad vill uppmuntra städer i hela världen att kraftigt ta tag i arbetet med hållbar utveckling och använda konkreta åtgärder. Städernas uppgift är att driva på statsnivå och genom sitt eget exempel kräva ett ambitiöst och orubbligt grepp. De kommande åren och årtiondena kommer att avgöra vilken riktning mänskligheten tar. Därför måste vi agera nu och vi måste agera tillsammans. Jag tror att vår gemensamma vilja också styr kraften i vårt samarbete. Vi har fortfarande mycket arbete framför oss, men lyckligtvis är riktningen rätt.

Juhana Vartiainen

Helsingfors borgmästare

Den tredje utvärderingen av hållbar utveckling

Helsingfors stad har i sin strategi Läge för tillväxt 2021–2025 förbundit sig till att främja och utvärdera FN:s mål för hållbar utveckling. Helsingfors stad har gjort frivilliga utvärderingar av hållbar utveckling (VLR, Voluntary Local Review) 2019 och 2021. Den här tredje frivilliga utvärderingen av staden fortsätter och fördjupar utvärderingen av centrala teman utgående från det utvecklingsarbete som gjorts för rapporteringen 2021. År 2023 är utvärderingen av hållbar utveckling en del av halvtidsutvärderingen av stadens strategi.

Utvärderingens mål är att:

- ge en helhetsbild av och förståelse för läget och framstegen i Helsingfors i fråga om genomförandet av FN:s mål för hållbar utveckling
- öppet lyfta fram Helsingfors framgångar och utvecklingsobjekt
- utveckla och fördjupa utvärderingen och mätare av centrala hållbarhetsteman.

I rapporten strävar man efter att ur perspektivet för hållbar utveckling utvärdera målen (SDG:s) i FN:s agenda 2030 för hållbar utveckling med fokus på konkreta åtgärder och samtidigt identifiera teman som måste utvecklas. Rapporten är en expertbedömning och består av kortfattande beskrivningar av de olika temana, mätare som beskriver utvecklingen och mer narrativa exempel på stadens olika verksamheter i vardagen.

I rapporten granskas hållbar utveckling ur perspektivet för ekologisk, social, kulturell och ekonomisk hållbarhet. Indelningen är ungefär densamma som i utvärderingen för 2021, men kulturell hållbarhet lyfts fram som ett nytt ämnesområde i rapporten. Även teman och mätare har till stora delar förblivit desamma för att jämförelsen och granskningen av utvecklingen ska kunna göras på längre sikt, men även några nya mätare har tagits med. Berättelser och exempel har samlats in i den här tredje utvärderingen i synnerhet i frågor som gäller principen Lämna ingen utanför i Agenda 2030.

Identifiering av konflikter och ramvillkor

Även om de globala målen i Agenda 2030 i allmänhet lämpar sig väl även för främjandet av hållbar utveckling på lokal nivå, kan delmålen på många håll inte direkt överföras till den lokala nivån, särskilt inte i en utvecklad och välmående stad som Helsingfors. Vi har därför försökt att förklara de globala SDG-målen och klä dem i ord utifrån perspektivet för Helsingfors stads verksamhet.

Till tolkningen av målen för hållbar utveckling i Helsingfors har vi velat lägga till tanken på ekologiska ramvillkor och en social grund. Tillväxten och välfärden bör vara så uppbyggda att den ekologiska hållbarheten inte äventyras och att de fattigare länderna inte hamnar efter i utvecklingen. Den här utmaningen har lyfts fram också i *Finlands kommissions färdplan för hållbar utveckling, där man identifierat sex områden som kräver samhällelig förändring och där Finland bör verka för att vi ska uppnå alla målen i Agenda 2030 och säkerställa en hållbar välfärd för finländarna inom ramen för jordens bärkraft. I Helsingfors har vi försökt utvärdera hållbar utveckling genom dessa ramvillkor och lyfta fram konflikter i anslutning till dem och å andra sidan synergier.

Det är också fråga om en hållbarhetsförändring, det vill säga en förändring i stadsorganisationens tankesätt och verksamhetskultur, vilket kräver långsiktiga åtgärder, mål och beslutsfattande.

En verksamhetsmiljö i förändring

Helsingfors liksom hela Europa har levt i en tid av osäkerhet och olika kriser. Först coronakrisen och sedan det ryska anfallskriget mot Ukraina som började 2022, energikrisen och inflationsutvecklingen. Coronakrisen har påverkat både ungas och äldres välbefinnande. Det finns ökade utmaningar i barns och ungas välbefinnande och uppväxtmiljö, till exempel ensamheten som unga upplever och ångesten som flickor upplever har ökat klart. Kriget i Europa ger upphov till stor oro och har ökat betydelsen av säkerhetsfrågor och beredskap.

När det gäller befolkningsutvecklingen har Helsingfors dragningskraft varit stark de senaste åren. Coronapandemin har dock medfört nya osäkerhetsfaktorer i fråga om befolkningstillväxten. Helsingfors bostadsområden är mångsidiga och trivsamma, samtidigt är de sociala skillnaderna i bostadsområdena tydliga. Dyrare boende och trångboddhet kan påverka Helsingfors attraktionskraft. Helsingfors befolkning blir också mångsidigare. Språkens och kulturernas mångfald samt antalet äldre personer ökar i Helsingfors.

Efter coronapandemin har sysselsättningsläget utvecklats positivt, men antalet arbetslösa är fortfarande fler än före coronan år 2019. Investeringarna i vetenskap och utveckling ökar. Men stigande priser och räntor utmanar folks ekonomi och köpkraft. Stadens ekonomi och skattebas har förblivit starka, men framtiden är osäker. Förnyelsen av stadskoncernen, förändringarna i arbetslivet och digitaliseringen påverkar stadens verksamhet på många sätt. Tillgången på arbetskraft är en utmaning särskilt inom småbarnspedagogiken samt social- och hälsovårdssektorn.

Sammanfattning av SDG-målen

SDG-målen är starkt anknutna till varandra och det är svårt att göra helt entydiga tolkningar mellan SDG-målen och stadens teman. Tabellen nedan sammanfattar Helsingfors stads centralaste mätare, mål och observationer som anknyter till de olika SDG-målen.

Förklaring av ikoner

 Förbättrats

 Förblivit på samma nivå

 Försämrats

 SDG-målet har uppnåtts eller är nära att uppnås

 Det finns utmaningar med att uppnå SDG-målet

 Det finns betydande svårigheter med att uppnå SDG-målet

SDG-mål	De centralaste mätarna	Helsingfors stads centrala observationer och mål	Utvärdering
	 Andelen låginkomsttagare (%) Andelen personer som får utkomststöd (%) Antalet bostadslösa Hushållens skuldbelopp	- Målet för Helsingfors stad är att eliminera bostadslösheten senast 2025. - Helsingfors stad satsar på boende till rimligt pris och har utvecklat ett eget mätarsystem för detta.	
		Helsingfors stad har ökat samarbetet för att utveckla mathjälpsverksamheten och satsat på näringsrådgivning.	
	 Upplevd livskvalitet: Andelen som i genomsnitt upplever sig ha en bra livskvalitet (%) Upplevd hälsa: Andelen som upplever att deras hälsa är medelmåttig eller sämre (%) Psykiskt välbefinnande (hela befolkning och barn) Andelen personer som rör sig enligt motionsrekommendationerna (%) Viktindex: Andelen överviktiga % barn Viktindex: Andelen överviktiga % vuxna	- Merparten av den vuxna befolkningen upplever att deras livskvalitet och hälsa är bra och att de är lyckliga, men ändå förekommer skillnader i upplevelserna av livskvalitet, hälsa och lycka till exempel beroende på den upplevda utkomsten. - Det psykiska välbefinnandet bland barn och ungdomar har försämrats när de granskats med olika mätare, särskilt hos flickor. - I Helsingfors välfärdsplan för åren 2022–2025 finns sex tyngdpunkter för främjande av välfärd och hälsa: psykiskt välbefinnande, hobby och fritid, motion, sunda levnadsvanor, goda befolkningsrelationer samt en trygg och vacker stad. - Invånarnas övervikt ger upphov till oro och i Helsingfors stad har vi vidtagit åtgärder för att öka den fysiska aktiviteten och näringsrådgivningen.	
	 Andelen personer med högre högskoleexamen (%) Andelen personer som avbrutit studier på andra stadiet (%) Andelen personer inom småbarnspedagogiken (%) Andelen personer med främmande språk med gymnasieexamen (%)	- Lärresultaten har försämrats i Finland och i synnerhet lärandet för pojkar med utländsk bakgrund orsakar oro. - Inom sektorn för fostran och utbildning finns en lärstig för en hållbar framtid. Därigenom kan elever i alla åldrar interagera kring teman om hållbar utveckling i daghemmets och skolans vardag samt inom studier på andra stadiet. - Bristen på arbetskraft utmanar sektorn för fostran och utbildning.	

SDG-mål	De centralaste mätarna	Helsingfors stads centrala observationer och mål	Utvärdering
 5 JÄMSTÄLLDHET	👉 Skillnader mellan könen i arbetslöshet 👉 Skillnader i upplevd livskvalitet mellan könen 👉 Skillnader mellan könen bland dem som tagit högskoleexamen	● Stadens planer för jämställdhet och likabehandling fastställer ramar och konkreta åtgärder för att främja jämlikheten och jämställdheten mellan könen. ● Skillnaderna mellan könen hos barn och unga har ökat i fråga om välbefinnandet. ● Helsingfors främjar på ett synligt sätt icke-diskriminering för könsminoriteter (bl.a. Pride-partnerskapet).	
 6 RENT VATTEN OCH SANITET FÖR ALLA	👉 Avloppsrening (%) (kväve och fosfor) 👉 Andelen renat avloppsvatten %	● Vattenkvaliteten och reningen är på en hög nivå. ● Det behövs ytterligare åtgärder för högklassig hantering av dagvatten.	
 7 HÅLLBAR ENERGI FÖR ALLA	👉 Produktion av och andel förnybar energi (%) 👉 Energiförbrukning per capita (kWh)	● Produktionen av förnybar energi har ökat och energikrisen har ökat energibesparingsåtgärderna. ● Målen för koldioxidneutralitet hos energibolaget Helen som ägs av staden framskrider och under åren 2023–2025 upphör användningen av stenkol i två kraftverk. ● Det höga energipriset påverkar utkomsten för folk.	
 8 ANSTÄNDIGA ARBETSVILLKOR OCH EKONOMISK TILLVÄXT	👉 Arbetslöshetsgrad bland ungdomar 👉 Långtidsarbetslöshet 👉 Arbetslöshetsgrad	● Under coronatiden har sysselsättningsgraden stigit till en bättre nivå i Helsingfors. ● Inom många branscher lider vi av brist på arbetskraft. Lösningen på detta problem har blivit ett av de viktigaste strategiska målen och den arbetsbaserade invandringen har ökat klart.	
 9 HÅLLBAR INDUSTRI, INNOVATIONER OCH INFRASTRUKTUR	👉 Antal nya företag eller startupföretag 👉 Företagens vilja att rekommendera Helsingfors som läge (antal rekommenderare)	● Staden satsar på tillväxt och förnyelse av företagsamheten och företagsverksamheten i Helsingfors genom att erbjuda tjänster för att grunda ett företag och stärka startupföretagens beredskap för tillväxt inom utvalda branscher.	
 10 MINSKAD OJÄMLIKHET	👉 Index för regional segregation 👉 Gini-koefficienten 👉 NEET-andelen (Not in Employment, Education or Training)	● Den socioekonomiska och etniska segregationen har ökat något, särskilt bland barn. ● Stadsförnyelsemodellen är ett av Helsingfors stads sätt att utveckla bostadsområden och förebygga segregation i bostadsområden. ● När det gäller fostran och utbildning har Helsingfors stad utvecklat en behovsbaserad finansieringsmodell och åtgärder för att förebygga ökad ojämlikhet.	
 11 HÅLLBARA STÄDER OCH SAMHÄLLEN	👉 Andelen hållbara färdmedel 👉 Luftkvaliteten 👉 Delaktighetsindikator	● Genom planläggning och planering främjar Helsingfors stad bland annat en tillräcklig bostadsproduktion, smidig trafik, verksamhetsförutsättningar för näringslivet, tillgången till tjänster och en sparsam användning av naturresurser. ● Målet för Helsingfors stad är att främja hållbar mobilitet, till exempel att öka cykling som färd sätt från 9 procent till 20 procent fram till 2030. ● Luftkvaliteten i Helsingfors har förbättrats.	

SDG-mål	De centralaste mätarna	Helsingfors stads centrala observationer och mål	Utvärdering
	 Återvinningsgraden för kommunalt avfall och hushållsavfall	- Helsingforsbornas konsumtionsrelaterade utsläpp är höga. - Övergången till en cirkulär ekonomi har varit långsam och kräver aktiva åtgärder, färdplanen för Helsingfors cirkulära ekonomi och delningsekonomi håller på att uppdateras.	
	 CO ₂ -utsläpp (co ₂ -ekv.) och utsläppsförändring: De totala utsläppen CO ₂ -utsläpp per invånare	- Helsingfors stad strävar efter koldioxidneutralitet 2030 och utreder kolnegativitet från 2040 framåt. - Utsläppen från trafiken är den största utmaningen för att minska utsläppen lokalt. - Vi strävar efter större effektivitet i målen för anpassningen till klimatförändringen.	
	 Ytvattens ekologiska status 2019	- De ökande föroreningarna i dagvattnet utgör en risk för mindre vattendrag och kustområdet. - Kustvattnens tillstånd är fortfarande dåligt och det har inte utvecklats som önskat.	
	 Antalet naturskyddsområden och deras andel av arealen (%) Skogs- och trädäckta områdens areal eller relativa andel av markarealen	- Antalet naturskyddsområden i Helsingfors har ökat i enlighet med strategins mål med fem områden per år och verkställandet av åtgärderna i programmet för trygghet av den biologiska mångfalden pågår. - Stadens tillväxt och trygghet av naturvärden har blivit en central utmaning.	
	 Upplevd trygghet Valdeltagandet i kommunalvalet Antal ungdomar som uppvisar symptom genom att begå brott (per 10 000 ungdomar) Brott mot liv och hälsa	- Antalet ungdomar som uppvisar symptom genom att begå brott och våld mot kvinnor har ökat. - I synnerhet för att förbättra de ungas upplevelser av trygghet och förebygga radikaliseringssträvar vi efter att hitta nya metoder. - För att stödja främjandet av delaktigheten har staden skapat en delaktighets- och interaktionsmodell som genomförs inom stadens alla sektorer. - Människorättsfrågor och arbetsrelaterat utnyttjande har lyfts fram mer och vi försöker bekämpa dem i upphandlingarna för Helsingfors stad.	
	 Mängden utdelade understöd	- Helsingfors stad har utvecklat en ny modell för samordning av organisationssamarbetet. - Nästan 50 miljoner euro har beviljats i biståndsanslag 2022. - Internationellt samarbete och intressebevakning bedrivs aktivt.	

Sammanfattning

- Finland och Helsingfors är i många frågor pionjär i verkställandet av hållbar utveckling och klarar sig bra i internationella jämförelser. Men de konsumtionsbaserade koldioxidutsläppen och förbrukningen av naturresurser per invånare är på en hög och ohållbar nivå globalt sett.
- En stor del av målen i Agenda 2030 verkställs på kommunnivå och städerna har en stor roll för att målen ska uppnås. De viktigaste åtgärderna för att främja målen för hållbar utveckling i städerna är markanvändning och byggande, främjande av välfärd och hälsa, fostran samt åtgärder som gäller livskraft och sysselsättning.
- Helsingfors stads utvecklingsobjekt är fortfarande konkreta och mätbara mål av vilka endast några få har fastställts, som till exempel målet för utsläpp. Särskilt de långsiktiga målen och visionen för tidsperioden 2030–2050 saknas i många hållbarhetsteman.
- För att målen för hållbar utveckling ska kunna uppnås krävs en kulturell förändring. Helsingfors kommer att förändras, varvid också tanke- och verksamhetssätten samt ledningsstrukturerna måste förändras. Förändringarna kan vara snabbare och svårare att förutse, vilket kräver en bättre förmåga att anpassa sig till dem.
- Konflikten mellan stadens tillväxt och målen för skyddet av grönmiljön och miljön har blivit allt mer framträdande och kräver samordning.
- De nuvarande klimatåtgärderna kommer inte att uppnå Helsingfors mål om koldioxidneutralitet, det är utmanande i synnerhet när det gäller att minska utsläppen från trafiken. Med nuvarande åtgärder kommer utsläppen att vara 1 098 kt CO₂-ekv. år 2030, medan klimatneutralitet förutsätter att man minskar utsläppen till en nivå på 702 kt CO₂-ekv.
- Även anpassningen till klimatförändringen och tryggheten av den biologiska mångfalden skulle kräva snabbare och mer strategiska åtgärder.
- Ojämlighetsutvecklingen och segregationen är de största utmaningarna för den sociala hållbarheten, och ingripandet och förebyggandet kräver åtgärder i Helsingfors. I synnerhet differentieringen av barn och unga på grund av etnisk bakgrund, som bland annat syns i de regionala skillnaderna i skolorna, orsakar oro.
- Den största delen av helsingforsarna upplever att deras livskvalitet och hälsa är bra samt att de är lyckliga. Det finns dock en betydande variation i sjukdomsfrekvensen och folksjukdomarnas utbredning mellan Helsingfors grunddistrikt.
- Helsingforsarna rör sig för lite i förhållande till rekommendationerna och övervikten har inte minskat.
- De problem som barn och unga upplever när det gäller psykiskt välbefinnande och den ökade ensamheten, samt den psykiska belastningen hos den vuxna befolkningen är vanligare i Helsingfors än i hela landet i genomsnitt.
- Säkerheten och beredskapen har lyfts fram mer än tidigare i utvärderingen, i synnerhet är vi oroad över barns och ungas upplevelser av trygghet och radikaliserings- och våld i nära relationer. Mätarna visar till exempel att antalet ungdomar som uppvisar symptom genom att begå brott och våld mot kvinnor har ökat.

Utdrag ur Helsingfors framgångar:

- Lärstigen för hållbar utveckling har integrerats som en del av småbarnspedagogiken.
- Produktionen av förnybar energi har ökat och luftens kvalitet förbättrats.
- Främjandet av kulturell jämlikhet har lyfts fram som en viktig tyngdpunkt inom hela kultursektorn.
- Med hjälp av stadsförnyelsemodellen förbättras bostadsområdenas trivsel och attraktionskraft samt möjliggörs kompletteringsbyggande av hög kvalitet.
- Servicekedjor och utbildning i anslutning till psykisk hälsa har utvecklats och vi har satsat på att stödja rörlighet och hobbyverksamhet.

Rekommendationer som tagits fram utifrån rapportens resultat:

- 1.** Helsingfors stad bör ställa upp mer långsiktiga hållbarhetsmål, uppföljningsmätare och målvärden för hållbarhetsmätare som överskrider fullmäktigeperioden.
- 2.** Förståelse för hållbarhetsfrågor och ledning genom information och vetenskap bör utvecklas på alla nivåer, från den strategiska ledningen till produktionen av olika tjänster, till exempel genom att använda verktyg för hållbarhetsledning i de sex största städerna.
- 3.** Sambandet mellan målen för hållbar utveckling bör identifieras bättre och de viktigaste strategiska åtgärderna hittas så att de kan genomföras effektivare som en del av de centralaste processerna, såsom planeringen av ekonomin och verksamheten samt markanvändningen och byggandet.
- 4.** Vi bör gå mer på djupet med sinsemellan motstridiga mål, identifiera olika konsekvenser och samordna målen på ett transparent sätt, till exempel i fråga om till stadens tillväxt och samordningen av naturvärdena.
- 5.** Ett effektivt verkställande av hållbarhetsmålen och en aktiv uppföljning av hur det lyckas bör stärkas och långsiktigheten ökas. Vi bör också fästa vikt vid åtgärdernas och mätarnas effektivitet på en mer operativ nivå.
- 6.** Helsingfors stad bör satsa ännu mer på att främja ekologisk hållbarhet och bekämpa klimatförändringen samt fästa vikt vid de globala effekterna. De ekologiska effekterna och ramvillkoren bör tas med i bedömningen av verksamheten och i beslutsfattandet.
- 7.** Den ekologiska hållbarhetens många program som helhet bör samordnas tydligare, till exempel genom en uppdatering av miljöpolicyn och en effektivisering av miljöledningen.
- 8.** En hållbar ekonomi bör främjas på lång sikt genom att man bedömer livscykelkostnaderna, satsar på cirkulär ekonomi och delningsekonomi samt på förebyggande tjänster.
- 9.** Vi bör satsa på närnaturen och trivseln i stadsrummet, och deras mångsidiga effekter på befolkningens hälsa, välbefinnande, stadens attraktionskraft och naturens mångfald bör identifieras och värdesättas bättre.
- 10.** En tydligare integrering av jämlikhets- och jämställdhetsperspektivet i kärnfunktionerna, såsom olika nivåer av planering av ekonomin och verksamheten samt en bedömning av konsekvenserna av beslut, skulle vara viktigt.
- 11.** Samarbetet och medverkan med invånarna, företagen, aktörerna inom forskningen och tredje sektorn bör vidareutvecklas och dess effektivitet förbättras för att lösa hållbarhetsfrågorna

Helsingfors har 20 år av hållbar utveckling

Helsingfors har långa traditioner inom främjandet av hållbar utveckling. Redan för över 20 år sedan, i juni 2002, godkände Helsingfors stadsfullmäktige den första lokala agendan för hållbar utveckling. Arbetet med den lokala agendan föregicks av att hållbar utveckling blev en av stadens strategiska tyngdpunkter, och därefter började staden förbereda den lokala agendan som var en omfattande och inkluderande process. Under den tiden ordnades till exempel medborgarforum där cirka 4 000 stadsbor deltog, vilket är en stor bedrift före den digitala eran. Som en del av arbetet med den lokala agendan utvecklades också omfattande A-indikatorer för hållbar utveckling, som regelbundet följdes upp.

De sju huvudmålen för den lokala agendan 2002 var:

1. Minskning av växthusgasutsläppen

Minskningen av växthusgasutsläpp som accelererar klimatförändringen på jorden i enlighet med FN:s klimatkonvention och i enlighet med de nationella mål som statsrådet ställt upp.

2. Tryggande och värnande av naturens mångfald i Helsingfors

Bevarande av Helsingfors biologiska mångfald i enlighet med principerna i FN:s konvention om skydd av biologisk mångfald.

3. Stärkande av stadens konkurrenskraft och näringsstruktur för att trygga en balanserad ekonomisk utveckling

4. Inkludering av livscykelräkning i stadens fysiska planering, upphandlingspraxis och byggnadsverksamhet:

Ett särskilt uppgiftsområde var att genomföra förortsreformprojekt i enlighet med målen för hållbar utveckling genom att stödja invånarnas deltagande och utveckla ekologiskt hållbara renoveringar.

5. Ökning av interaktion och medborgardeltagande samt stärkt partnerskap.

6. Förebyggande av marginalisering och social segregation

Ett särskilt uppgiftsområde var att trygga barns och ungas delaktighet och en sund utveckling.

7. Värnande om den kulturella mångfalden och den byggda miljön

Många av målen har haft en positiv utveckling, men målen i den lokala agendan för 20 år sedan är fortfarande mycket aktuella. Detta berättar för sin del att Helsingfors redan för 20 år sedan gjorde ett banbrytande arbete för hållbar utveckling delvis före sin tid, och å andra sidan att många hållbarhetsteman är mycket långvariga och kräver kontinuerligt utvecklingsarbete.

Strategisk hållbarhetsledning

Helsingfors stadsstrategi 2021–2025 har ambitiösa hållbarhetsmål. Redan i förordet betonas att den hållbara tillväxten i Helsingfors bör vara förenlig med de ekologiska ramvillkoren och skapa socialt, ekonomiskt och kulturellt hållbart välbefinnande. I strategin står det också att Helsingfors utveckling styrs och utvärderas med stöd av FN:s mål för hållbar utveckling.

**“Vi styr och utvärderar
utvecklingen av Helsingfors
med stöd av FN:s målsättningar
för hållbar utveckling.”**

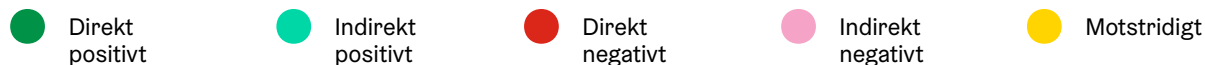
Helsingfors stadsstrategi 2021–2025

Den tredje utvärderingen av hållbar utveckling är en del av halvtidsöversynen av stadsstrategin, som görs under våren 2023. Staden har beslutat att göra en utvärdering av hållbar utveckling vartannat år i mitten och slutet av strategiperioden.

Nedanstående tabell visar länken mellan de 13 tyngdpunkterna i strategin till FN:s SDG-mål. Liksom målen för hållbar utveckling har också målen för strategin sinsemellan motstridiga effekter samt motstridiga effekter i förhållande till hållbarhetsmålen, till exempel en stark tillväxt och byggande i staden ökar växthusgasutsläppen i området, och andra miljökonsekvenser.

Tyngdpunkterna i stadsstrategi och SDG-mål

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Världens bästa och mest jämlika plats att lära sig	●		●	●	●			●	●	●	●						
Ambitiöst klimatansvar och naturskydd			●	●		●	●	●	●		●	●	●	●	●		
Konst och kultur är möjliggörare av ett bra liv			●					●		●	●						●
Ett jämlikt och internationellt Helsingfors	●		●		●			●		●	●					●	●
Vi värnar om särprägel och tryggheten i Helsingfors stadsdelar			●							●	●					●	●
En fungerande och vacker stad			●					●	●	●	●	●	●	●	●		●
Smarta trafiklösningar är grunden för en smidig vardag			●				●		●	●	●		●				
Helsingforsbornas välbefinnande och hälsa förbättras	●	●	●	●				●	●	●							
En ansvarsfull ekonomi som grund för hållbar tillväxt	●		●	●				●	●	●	●					●	
Ett Helsingfors som är attraktivt för personalen			●	●	●			●		●							
Ett smart Helsingfors med ledning genom information och digitalisering			●	●				●	●	●	●		●			●	●
Helsingfors är attraktivt för experter och företag	●				●			●	●		●					●	●
Nationell intressebevakning och internationellt samarbete			●	●				●	●	●	●		●			●	●

För närvarande styrs de olika hållbarhetsteman genom fyra strategiska programgrupper med fokus på hållbar ekonomi, ambitiöst klimatansvar, en trivsam stad och förebyggande av segregation, som är understödda samordnade program, strategier eller stadsstrategi på stadsnivå.

Verktyg för hållbarhetsledning

Målen för hållbar utveckling har utöver stadsstrategin beaktats även på andra håll i stadens centrala program, genom vilka många av målen främjas. Under de senaste två åren har Helsingfors stad granskat sina strategiska program och planeringen av ekonomin och verksamheten också ur perspektivet hållbar utveckling.

Under granskningsperioden har Helsingfors stad tagit i bruk ett mer systematiskt sätt att granska stadens centrala mål och program på stadsnivå inom referensramen för hållbar utveckling och i

relation till enskilda mål för hållbar utveckling (SDG). Med hjälp av analysen utreds och identifieras länken till stadsstrategins hållbarhetsmål och de FN-mål för hållbar utveckling som varje program har en central roll för att genomföra. Man har gjort en SDG-analys för bland annat Helsingfors välfärdsplan 2022–2025, näringspolitiska prioriteringar, handlingsprogram för turism och evenemang 2022–2026 samt utsläppsminskningsprogrammet Kolneutralt Helsingfors 2030.

I tabellen nedan listas de centralaste styrande programmen och planerna i Helsingfors stad samt deras samband med målen för hållbar utveckling. Av både strategins tyngdpunkter och program ser man att det centralaste i Helsingfors stads verksamhet presenteras i SDG-målen 3 (Hälsa och välbefinnande), 4 (God utbildning för alla), 8 (Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt) 10 (Minskad ojämlikhet), 11 (Hållbara städer och samhällen) och 13 (Bekämpa klimatförändringen).

Program och SDG-mål

Program på stadsnivå/SDG-mål	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Välfärdsplan	●	●	●	●				●		●	●						
Program för boende och markanvändning	●		●		●			●	●	●	●						
Kolneutralt Helsingfors 2030			●				●	●	●		●	●	●				●
Planer för jämställdhet och likabehandling			●	●	●					●	●				●	●	●
Upphandlingsstrategi								●	●		●	●	●		●	●	
Näringslivspolitiska prioriteringar	●		●	●	●			●	●	●	●	●	●	●	●		●
Program för naturens mångfald och naturskyddsprogram			●	●		●	●				●	●	●	●	●		●
Verksamhetsprogram för evenemang och turism 2022–2026		●	●	●	●			●	●	●	●	●	●	●	●		●

Helsingfors stads mätare för hållbar utveckling har förnyats för denna utvärdering. Helsingfors stad deltar i ett nationellt indikatorprojekt för hållbar utveckling som leds av Finlands miljöcentral, för att utveckla mer omfattande mätare för ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet. De indikatorer som valts ut för rapporten möjliggör för sin del en nationell jämförelse av läget för hållbar utveckling samt ger mer aktuell information om utvecklingens nuläge.

Även en bättre SDG-baserad kunskapsbas har byggts upp som stöd för hållbarhetsexperternas arbete under 2022. Kunskapsbasen samlar ihop de program och mål som styr staden och kopplar till exempel stadens budgetmål till målen i Agenda 2030. Samtidigt som man granskat stadens sektors och affärsverks budgetmål och deras mätare ur SDG-perspektiv har man gjort grundläggande arbete för budgetering av hållbar utveckling. År 2023 börjar Helsingfors stad ännu mer målinriktat utveckla den fenomenbaserade ekonomiplaneringen och deltar i det nationella projektet i fråga om budgetering för hållbar utveckling.

I Finlands sex största städers nätverk för strategiskt hållbart ledarskap har Helsingfors deltagit i utvecklandet av systemiska modeller för hållbart ledarskap och konkreta ledarskapsverktyg. Nätverket har exempelvis utvecklat ett SDG-utförningsverktyg, vars underlag användes i stadsmiljösektors ledningens verkstäder hösten 2022.

Hållbar utveckling som en del av stadens vardag

Helsingfors stad har velat inkludera hållbarheten i de anställdas och tjänsternas vardag. Helsingfors stad främjar målen för hållbar utveckling även genom många lagstadgade uppgifter, till exempel utbildning, social- och hälsovårdstjänster, stadsplanering, markanvändning och miljöskydd.

I staden finns dessutom olika nätverk, kommittéer och arbetsgrupper som främjar hållbarhetsteman, till exempel arbetsgruppen för hållbar utveckling, nätverket för mänskliga rättigheter, miljö- och klimatnätverket samt HYTE-samordningsgruppen.

Stadens sektorer och affärsverk främjar aktivt hållbarhetsperspektiven, och sektorerna och affärsverken har lyckats med att systematiskt främja i synnerhet den ekologiska hållbarheten. Av affärsverken använder Servicecentralen i Helsingfors ett eget hållbarhetsprogram som grundar sig på målen för hållbar utveckling. Bland sektorerna har stadsmiljösektorn inlett ett hållbart utvecklingsarbete inom sektorn som förbättrar deras hållbarhetsarbete. Andra sektorer och affärsverk använder till exempel miljöprogram och mål för ansvarsfulla

upphandlingar. Stadskansliets kommunikationsavdelning ansvarar övergripande för kommunikationen i anslutning till hållbar utveckling och målen för hållbar utveckling.

Hållbar utveckling syns på många sätt för invånarna via stadens tjänster, till exempel för tjänsterna inom fostran har hållbarhetstänkandet integrerats i undervisningen, biblioteken och ungdomstjänsterna arbetar aktivt för att öka både medvetenheten och främja till exempel cirkulär ekonomi.

Personalens kompetens och attityder är mycket viktiga för att främja hållbarhetsfrågorna. Förståelse och ledning genom information bör utvecklas ända från ledningen till genomförandet av tjänsterna. Stadens etiska principer styr personalens och de förtroendevaldas verksamhet. Etiska principer är kärnan i ansvarsfull verksamhet, en sund arbetskultur och arbetshälsa. Att följa dem säkerställer att det är bra att arbeta inom staden och att vår verksamhet följer lagar, förordningar, anvisningar och normer. Dessutom har vi 2022 skapat ett omfattande utbildningspaket om den hållbara utvecklingens olika teman för Helsingfors stads personal och alla anställda vid Helsingfors stad kan genomföra det. Staden har även ekostödsverksamhet och utbildning i anslutning till den. På olika håll i organisationen finns 1 389 ekostödpersoner som stöder främjandet av miljöfrågor. Teman för hållbar utveckling har också behandlats vid utbildnings- och inskolningstillfällen för personalen och cheferna.

Även olika utvecklingsprojekt är ett centralt sätt för staden att främja hållbar utveckling och nya innovationer, och av de 32 projekt som pågår 2022 främjar 25 social eller ekologisk hållbarhet och resten av projekten sysselsättning och digitalisering.

Också stadskoncerns dottersamfund och -bolag är aktiva i främjandet av hållbar utveckling. De största bolagen har hållbarhetsprogram och rapportering som grundar sig på FN:s mål för hållbar utveckling. Som en del av stadens arbete för hållbar utveckling har vi behandlat koncernstyrningens ansvarsaspekter samt ordnat gemensamma workshoppar med dottersamfunden om ansvarsteman.

Vi har också strävat efter att främja invånarnas och intressentgruppernas delaktighet och medvetenhet. Aktiv kommunikation har bedrivits och olika evenemang ordnats, bland annat Människorättsdagens seminarium om hållbar utveckling och en människorättsbaserad stad 2022 samt tre dialogpauser kring teman för hållbar utveckling. Borgmästaren har 2022–2023 tillsammans med FN:s institut för forskning om utvecklingsekonomi, UNU WIDER, arrangerat forumet SDG Discussion i tre delar, där aktuella hållbarhetsteman har behandlats om frågor som gäller ekonomi, lärande och ekologisk hållbarhet.

Städerna som pionjärer för hållbar utveckling

Finland är en pionjär i arbetet för hållbar utveckling och har också fått erkännande för det. Helsingfors stad har aktivt deltagit i både nationellt och internationellt samarbete som främjar hållbar utveckling. Helsingfors stad har ett nära samarbete med statsrådets kansli, miljöministeriets program Hållbar stad samt Finlands sex största städer och Kommunförbundet för att främja det strategiska ledarskapet för hållbar utveckling. Hösten 2021 inleddes ett gemensamt nätverksprojekt för strategisk SDG-ledning i Finlands sex största städer där vi utvecklade praktiska verktyg för städernas användning, främjade nationellt och internationellt samarbete samt delade med oss av bästa praxis.

Helsingfors stad deltar även i många olika internationella nätverk och projekt som främjar hållbar utveckling, bland annat Eurocities, modellen Unicefs Barnvänlig kommun och Bloomberg-stiftelsens projekt. Helsingfors stad deltar även aktivt i verksamheten inom WHO:s nätverk Healthy cities. I arbetet främjas internationellt särskilt målen i SDG 3 (God hälsa och välbefinnande).

Helsingfors stad har även lyft fram SDG-arbetet i de nätverk som staden samordnar samt i förtags- och partnerskapssamarbetet. I Helsingfors

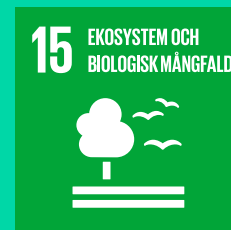
stad har vi gjort över tusen samhällsåtaganden för hållbar utveckling. Merparten av åtagandena görs av privatpersoner, företag och olika organisationer och föreningar.

Helsingfors stad kan med sitt exempel i främjandet och rapporteringen av SDG-målen på lokal nivå främja en hållbar utveckling globalt, och påverka i större utsträckning än enbart inom sina egna gränser för att främja målen för hållbar utveckling i städer på olika håll i världen. Helsingfors stad har direkt och via FN-aktörerna stött och delat med sig av sitt arbete till andra städer runt om i världen, och Helsingfors var också värd hösten 2022 tillsammans med FN:s avdelning för ekonomiska och sociala ärenden UN DESA för den internationella tvådagarsverkstaden i anslutning till främjande och utvärdering av SDG-målen på lokal nivå.

Helsingfors SDG-arbete har bidragit till uppkomsten och fördjupningen av många strategiska internationella partnerskap. Helsingfors har på ett helt nytt sätt kunnat samarbeta med FN-institutionerna (bl.a. UN Habitat och UN DESA) och representera städerna samt främja urbana mål i dessa forum.

Miljö

Som en stad med hög konsumtion och levnadsstandard är ekologisk hållbarhet en stor utmaning för Helsingfors. Globalt sett är helsingforsarnas ekologiska fotavtryck stort och vår konsumtionsnivå överskrider gränserna för jordens bärkraft. De konsumtionsbaserade utsläppen i Helsingfors har uppskattats vara mer än dubbelt så stora som de uppmätta utsläppen. Å andra sidan har miljöns tillstånd i Helsingfors förbättrats enligt många mätare, och miljöskyddet och miljötjänsterna, såsom avfallshanteringen och vattenförsörjningen, är på en bra nivå.

Målet för stadsstrategin som godkändes hösten 2021 är att hållbar tillväxt ska vara förenlig med de ekologiska ramvillkoren. Staden spelar en central roll i säkerställandet av den ekologiska hållbarheten, eftersom staden inom många områden har ansvaret för funktioner med koppling till den, såsom lokala klimat- och miljöskyddsåtgärder, upprätthållande av grön- och rekreationsområden, stadsplanering, underhåll och byggande av infrastruktur, energiproduktion via koncernbolag samt hantering av avfall och avloppsvatten tillsammans med kommunerna i huvudstadsregionen.

I synnerhet belastningen på vatten, klimat och mark har minskat i Helsingfors under de senaste åren. I takt med att staden växer är de största utmaningarna i framtiden att minska miljökonsekvenserna av trafik och byggande samt att främja hållbar konsumtion. Den cirkulära ekonomin måste bli en större del av de centrala processerna för att förbättra utsläppen och resurseffektiviteten. Dessutom kräver övergången till en ekonomisk modell för cirkulär ekonomi betydande satsningar. Som stöd för att lösa utmaningarna behövs delaktighet, information och forskning.

Program och undersökningar:

[Helsingfors stads miljörapport 2021](#) >

[Helsingfors miljöattitydenkät 2022 \(på finska\)](#) >

Klimatet

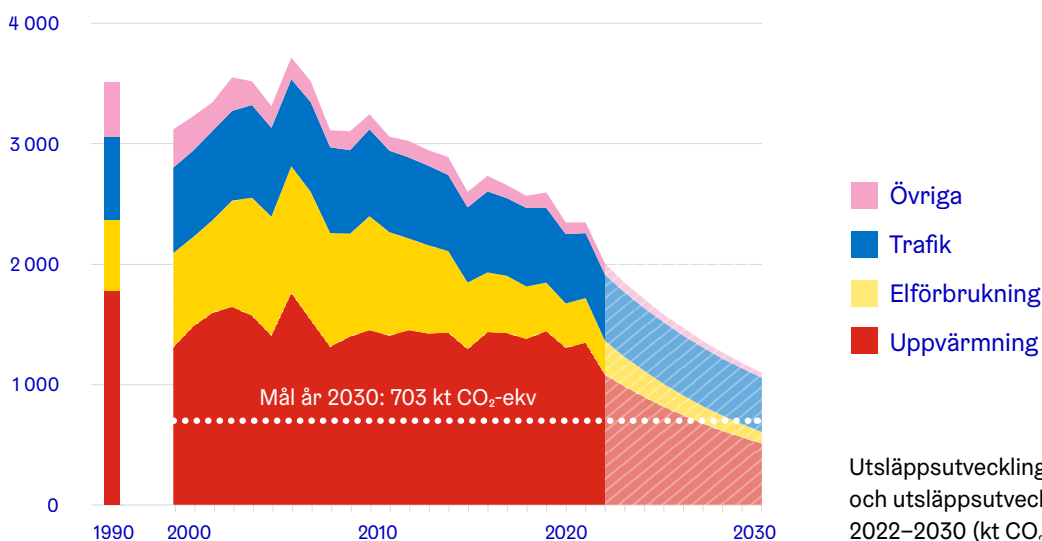
Helsingfors stads mål om koldioxidneutralitet tidigarelades i stadsstrategin till 2030 och programmet Kolneutralt Helsingfors har uppdaterats för att svara på detta. Eftersom tiden är mycket begränsad har vi lyft fram effektiviteten som det centrala i programmet och strävat efter att fastställa effektiva åtgärder som direkt och snabbt minskar utsläppen. De största utsläppskällorna för direkta utsläpp i Helsingfors är uppvärmning, trafik och el. I åtgärdsprogrammet koncentrerar man sig speciellt på utsläppsminskningar i dessa sektorer. Dessutom beaktas indirekta Scope 3-kategorins utsläpp mer målinriktat än tidigare. När det gäller dessa indirekta utsläpp ligger tyngdpunkten på konsekvenser och utifrån stadens strategiregistrering på utsläpp från byggande, vilka staden även kan påverka med egna åtgärder.

Från 1990 till 2021 har utsläppen av växthusgaser i Helsingfors minskat med 33 procent. De viktigaste orsakerna till utsläppsminskningen på lång sikt är ersättandet av stenkol med naturgas i energiproduktionen, byggnadsbeståndets ökade energieffektivitet och ökningen av förnybar energi. Hela Ab avstår helt från att använda stenkol som en del av Helsingfors mål om koldioxidneutralitet för 2030. Användningen av

stenkol upphör i Hanaholmens och Sundholmens kraftverk under åren 2023–2025, vilket kommer att avsevärt minska utsläppen från uppvärmningen. Värme produceras framöver med värmepumpar, spillvärme, elpannor och hållbar bioenergi. Energilagringen spelar också en viktig roll. Elen produceras huvudsakligen med kärn-, vind- och solkraft. För trafiken har fastställts ett mål om utsläppsminskning på 69 procent från 2005 års nivå fram till 2030. Utsläppen från trafiken har minskat långsamt och enligt prognoserna kommer målet inte att nås. Därför har en utredning gjorts om nya åtgärder som målet skulle förutsätta och beredningen av dem fortsätter under 2023.

Helsingfors stad har också börjat definiera ramvillkoren för en begränsad och föränderlig värld i planeringen av en koldioxidnegativ stad. För att uppnå målet för koldioxidnegativitet krävs att mängden kolsänkor ökas och på sätt få ner utsläppen. För att detta ska lyckas krävs förändringar även i det nuvarande sättet att planera staden, eftersom framtidens kolnegativa stad planeras redan nu och en del av funktionskedjorna tar tid.

Utsläppsutveckling efter sektor (kt CO₂ekv.)

Källa: HSY

Arbetet för påverkan och kommunikation riktat till invånarna i fråga om utsläppet från konsumtionen utförs i första hand av HRM på basis av stadens strategiska styrning. Klimatarbetet syns också i dottersamfunden. Enligt ägarstrategierna har största delen av stadens dotterbolag utarbetat eller håller på att utarbeta klimatneutralitetsplaner, genom vilka de för sin del förverkligar stadens klimatneutralitetsmål.

Målet är att Helsingfors ska vara beredd på extrema väderfenomen

Klimatförändringen förutsätter anpassning till de konsekvenser den medför. Målet för Helsingfors stad är att förbereda sig för extrema väderfenomen och deras indirekta effekter, vilket kräver beredskap för såväl ökade perioder av värme och torka som kraftiga regn, och under de kommande årtiondena till och med stigande vattennivåer. Detta förutsätter att beredskapen beaktas i stadsplaneringen samt vid nybyggande och renoveringar. För att anpassa sig till klimatförändringen ökar staden mängden träd och grönska, ängar som tål hetta samt grönstrukturer såsom parker och gröna tak för att kontrollera dagvattnet. En fungerande grönstruktur gör det möjligt att kontrollera dagvatten, minimera översvämningsriskerna och minska värmeöfenomenen. De mest sårbara befolkningsgruppernas förmåga att anpassa sig till klimatförändringen tillgodoses genom nödvändiga åtgärder till exempel på sjukhus, institutioner och seniorboende.

Anpassningsåtgärderna har under de senaste åren fokuserat på utveckling och genomförande av naturenliga metoder för hantering av dagvatten, utveckling för att stärka grönstrukturen, främjande av användningen av grönkoefficienten i planläggningen och i utvecklingen av verktyg, förbättring av nedkylningen sommartid av stadens egna fastigheter såsom skolor och vårdhem, samt förbättring av en klimattålig totalrenovering och hantering av de risker som klimatförändringen medför. Anpassningsarbetet har varit tämligen splittrat, och därför börjar vi utarbeta en helhetsplan för det. Först upprättas en plan för störtregn, därefter en värmeplan och en plan för att minska skadorna i en kris- och risksituation. Anpassningsarbetet utmanas i synnerhet av klimatförändringens snabbhet men också av stadens tillväxtmål, vilket kräver att målen och åtgärderna samordnas.

Framgångar:

- Kolneutralitetsmålet tidigare lades från 2035 till 2030.
- Klimatarbetets effektivitet har ökat avsevärt.
- Teamet för programmet Energirenässans har främjat energieffektiviteten i bostadsaktiebolagen.
- Stängning av Hanaholmens stenkolskraftverk våren 2023.

Utvecklingsobjekt:

- Inom energiproduktionen måste man öka antalet lösningar som ersätter fossila bränslen.
- I trafiken bör nya metoder för att minska utsläppen tas i bruk.
- Anpassningen till klimatförändringen och stadens tillväxt kräver samordning.

Program:

[Kolneutralt Helsingfors PDF \(på finska\) >](#)

[Linjedragningar för anpassning till klimatförändringen PDF \(på finska\) >](#)

[Linjedragningar för anpassning till klimatförändringen PDF \(på finska\) >](#)

[Dagvattenprogrammet PDF \(på finska\) >](#)

Kolneutralt Helsingfors 2030

Kolneutralt Helsingfors 2030 är ett program för stadens utsläppsminskning som uppdaterats hösten 2022. Med programmet strävar staden efter att minska de direkta utsläppen med 80 procent av jämförelseåret 1990 och att kompensera för de resterande 20 procenten. I nollkolmålet för 2040

har den återstående 20 procenten av utsläppen minskats genom att kolsänkor inom stadens gränser ersätter de återstående utsläppen.

[Läs mer >](#)

Energiexperter

Helsingfors stad erbjuder hjälp och stöd av sina energiexperter till bostadsaktiebolag som vill göra effektiva, energieffektiva och ekonomiskt möjliga energirenoveringar.

[Läs mer >](#)

Lokal natur och mångfald

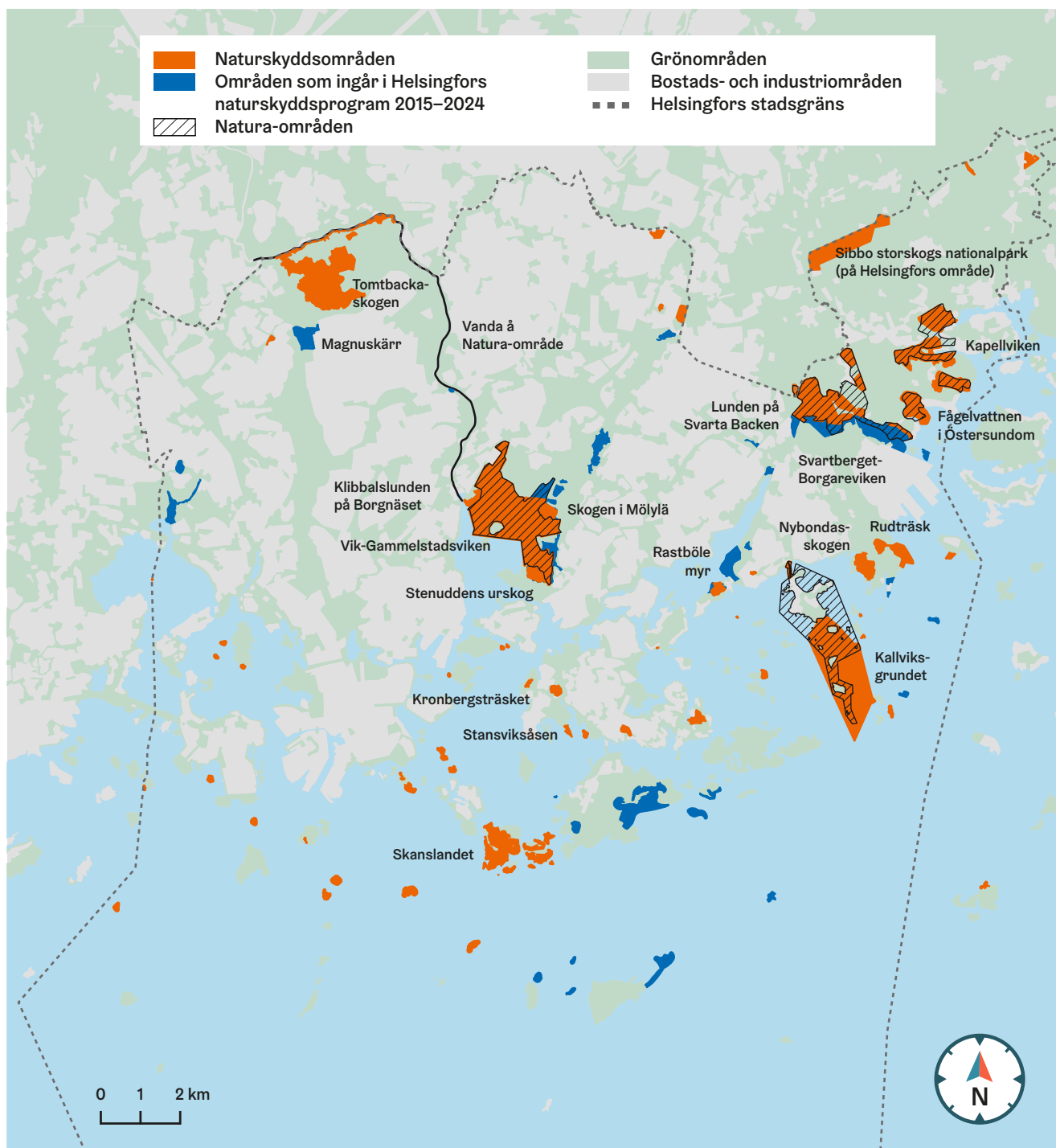

Helsingfors är en grön havsstad. Grönområdena täcker mer än en tredjedel av stadens yta och två tredjedelar av hela stadens område är hav. Premissen för Helsingfors natur är mångsidiga: skogar, ängar, våtmarker, stränder, öar, bäckar och parker. Helheten av grön- och rekreationsområden bildar ett nätverk, men det är osammanhängande på grund av de breda trafiklederna. I Helsingfors skogar och kuster finns många slags naturtyper som fortfarande är i naturligt tillstånd. Dessutom har människans verksamhet bidragit till arternas mångfald i parker, på gårdar och i trädgårdar.

Staden förändras dock och växer snabbt. I synnerhet byggandet och klimatförändringen utgör de största utmaningarna för naturens mångfald. Enligt stadsstrategin 2021–2025 ska det inte anvisas byggande i de värdefullaste naturområdena i Helsingfors och målet är att årligen grunda fem nya naturskyddsområden. Naturskyddsområdenas andel av den totala markarealen i slutet av 2022 var 4,0 procent och 1,0 procent av vattenarealen.

Naturskyddsområdena i Helsingfors

År 2021 godkändes det länge beredda verksamhetsprogrammet för att trygga naturens mångfald i Helsingfors 2021–2028, vars mål är att ta hänsyn till naturens mångfald i all verksamhet i staden. I slutet av 2022 hade två tredjedelar av programmets 95 åtgärder inletts.

Staden har för närvarande ingen heltäckande bild av utvecklingen av naturens mångfalden i Helsingfors. På allmän nivå vet man att till exempel antalet flygekorror har ökat och att de har spridit sig och att det totala antalet fågelarter har ökat. För att få närmare uppgifter utarbetade staden 2022 en plan för uppföljning av naturen, som innehåller ett brett utbud av areal-, livsmiljö- och artuppföljningar. I och med den systematiska uppföljningen får man framöver de mångsidiga uppgifter som behövs om naturens tillstånd som stöd för beslutsfattandet. Uppföljningen inleddes 2022 och anslaget för 2023 gör det möjligt att genomföra uppföljningen enligt planen.

Staden strävar efter att stärka sina ekologiska nätverk. Dataresurserna för de ekologiska nätverken har utökats, bland annat blev utredningen om utvecklingen av ängsnätverket klar 2021 och utredningen om nätverken av vattendrag håller på att bli klar. I de uppdaterade anvisningarna för planering av artbeståndet i guiden för stadsväxter har man beaktat insekternas och fåglarnas krav på livsmiljö och näring. Även avsnittet om växter i Helsingfors Design Manual har uppdaterats för att beakta mångfald. Riktlinjerna för skogsvården i staden uppdateras så att de motsvarar stadsstrategin, där man har satt som mål att öka den planmässiga mångfalden i skogar och skogsområden samt att skogar ska få åldras naturligt. I uppdateringen av riktlinjerna bereder man sig för klimatförändringen och hur stadens tillväxt påverkar skogarnas hållbarhet.

Även i stadsplaneringen och utvecklingen av den byggda miljön beaktas i allt högre grad naturens mångfald och anpassningen till

klimatförändringen, bland annat genom en tomtspecifik grönkoefficient och utveckling av den regionala grönkoefficienten. Förutom naturskyddet har också vikten av att utveckla den byggda miljön ur naturens synvinkel betonats under de senaste åren. Inom stadsmiljösektorn har samordningen av stadens tillväxt och naturvärden lyfts fram som ett centralt tema under strategiperioden, och har under våren 2023 behandlats aktivt tillsammans med både tjänstemannaledningen och den politiska ledningen. Konkreta åtgärder har redan vidtagits, till exempel i detaljplaneringen av Ramsöstranden i Nordsjö har man i samarbete utarbetat nya kriterier för utvärderingen av naturvärden i stadsskogarna, i samarbetet med intressentgrupper har man uppdaterat principerna för skogsvården och satsat på att utveckla övergripande mätare.

Helsingforsarna uppskattar sina lokala natur

Helsingforsarna uppskattar stadens natur och vill ha kontakt med den. I synnerhet skogsområden uppskattas mycket och invånarna anser att naturskyddet och ökandet av naturens mångfald är ett viktigt värde som styr verksamheten. Närmiljöns betydelse, att göra den grönare och diversifieringen av växtligheten betonas också i stadens projekt för inkluderande budgetering. I stadsstrategin fastställs att man i framtiden ska se till att alla helsingforsare har nära till närnaturen.

På vissa ställen är det mycket tryck på användningen av naturen. På grund av den stora mängden besökare behövs servicestrukturer i naturen, till exempel skyltade leder och trivsamma rastplatser. Staden har inlett beredningen av den första riktlinjen för naturtjänster, vars syfte är att trygga mångfalden i Helsingfors naturområden samt erbjuda invånare och besökare goda möjligheter att njuta av naturen.

Framgångar:

- Stadsstrategin drar ambitiöst upp riktlinjer för tryggheten av naturens mångfald och arbetet med att samordna stadens tillväxt och naturvärden har inletts.
- Användningsanslaget för naturskydds- och uppföljningsarbetet gör det möjligt att följa upp arbetet i enlighet med planen.
- Stärkande av de ekologiska nätverken och utökande av dataresurserna i fråga om nätverken.

Utvecklingsobjekt:

- Fler konkreta verktyg behövs för att samordna stadens tillväxt och bevarandet av naturvärden.
- Otillräckliga resurser för att bekämpa främmande arter.
- Mätare och indikatorer som beskriver naturens mångfald kräver utveckling.

Program:

[Verksamhetsprogram för att trygga naturens mångfald i Helsingfors 2021–2028 PDF](#) >

LUMO-vahti

LUMO-vahti är mätarwebbplatsen för Helsingfors stads verksamhetsprogram för bevarandet av naturens mångfald. Webbplatsen presenterar de åtgärder som ska vidtas för LUMO-programmets elva mål, samt de uppföljningsmätare för programmet som ska utvecklas 2023.

[Läs mer \(på finska\)](#) >

Vattenekosystemen

SDG 6 Rent vatten och sanitet är ett av målen som till stor del uppfylls i Helsingfors. Helsingfors har rent dricksvatten och en fungerande hantering av avloppsvatten för alla. Dessutom är avloppsreningen i världsklass. SDG 14, Hav och marina resurser, anknyter i Helsingfors särskilt till Östersjön som är ett av världens känsligaste och mest förorenade hav som lider särskilt av eutrofiering.

Helsingfors vattenområden är stora havsområden och sötvattenområden som består av Vanda å, bäckar, diken, dammar och källor. Helsingfors skärgård består av 300 öar och sträcker sig från den skyddade inre skärgården till öppet hav. Vattenkvaliteten och det ekologiska tillståndet i småvatten och havsområdet påverkas av bland annat näringsämnen och skadliga ämnen, nedskräpning, vattentrafik, renat avloppsvatten samt tillståndet i Finska vikens öppna vatten.

Även om näringsämnesbelastningen i kustvattnen har minskat under de senaste årtiondena i och med utvecklingen av tekniken för rening av avloppsvatten och centraliseringen av reningsanläggningarna har kustens ekosystem ännu inte återställts och övergödningen är ett centralt problem i havsområdet utanför Helsingfors. På lång sikt har ökningen av klorofyll a, som beskriver den totala fosforhalten och algmängderna, fortsatt, och den totala kvävehalten varierar kring långtidsmedeltalet. Ökningen av ytvattnets grumlighet har stannat upp ungefär på 2010 års nivå, och grumligheten i vattnet nära botten har minskat. Syresituationen i vattnet nära botten fortsätter dock att försämrats i havsområdet utanför Helsingfors, delvis på grund av den stigande medeltemperaturen i kustvattnen.

Eutrofieringen av Helsingfors havsområden är ett resultat av näringsbelastning från avrinningsområdet samt kusthavets och vikområdenas särdrag. Trots den minskade näringsbelastningen har fosforhalterna i den mellersta och yttre skärgården utanför Helsingfors ökat sedan början av 2000-talet. För att minska belastningen på havsområdet bör man i metropolområdet genomföra riktade åtgärder i de närmaste avrinningsområdena.

Staden strävar efter att förbättra Östersjöns tillstånd dels genom att utveckla de egna åtgärderna, dels med hjälp av Östersjöutmaningen.

Östersjöutmaningen är Helsingfors och Åbo städers gemensamma vattenskyddsverksamhet, som omfattar städernas gemensamma åtgärdsprogram för Östersjön och ett omfattande internationellt nätverk som är öppet för alla. Nätverksmedlemmarna i Östersjöutmaningen har frivilligt förbundit sig att agera för att skydda Östersjön genom att göra upp ett eget åtgärdsprogram för Östersjön.

Ett av målen för Helsingfors stads arbete kring nätverken av vattendrag 2021–2022 var att i en mer lättillgänglig form föra fram information om vattens ekologiska tillstånd. I samband med arbetet kring nätverken av vattendrag upptäcktes ett nytt bäcksystem och man kunde precisera bäckarnas kvalitetsklass och vattendragets ställning. Som en åtgärd för ett bättre tillstånd för småvatten utarbetades också en ny handbok för kvalitativ och kvantitativ behandling av byggplatsvatten.

Framgångar:

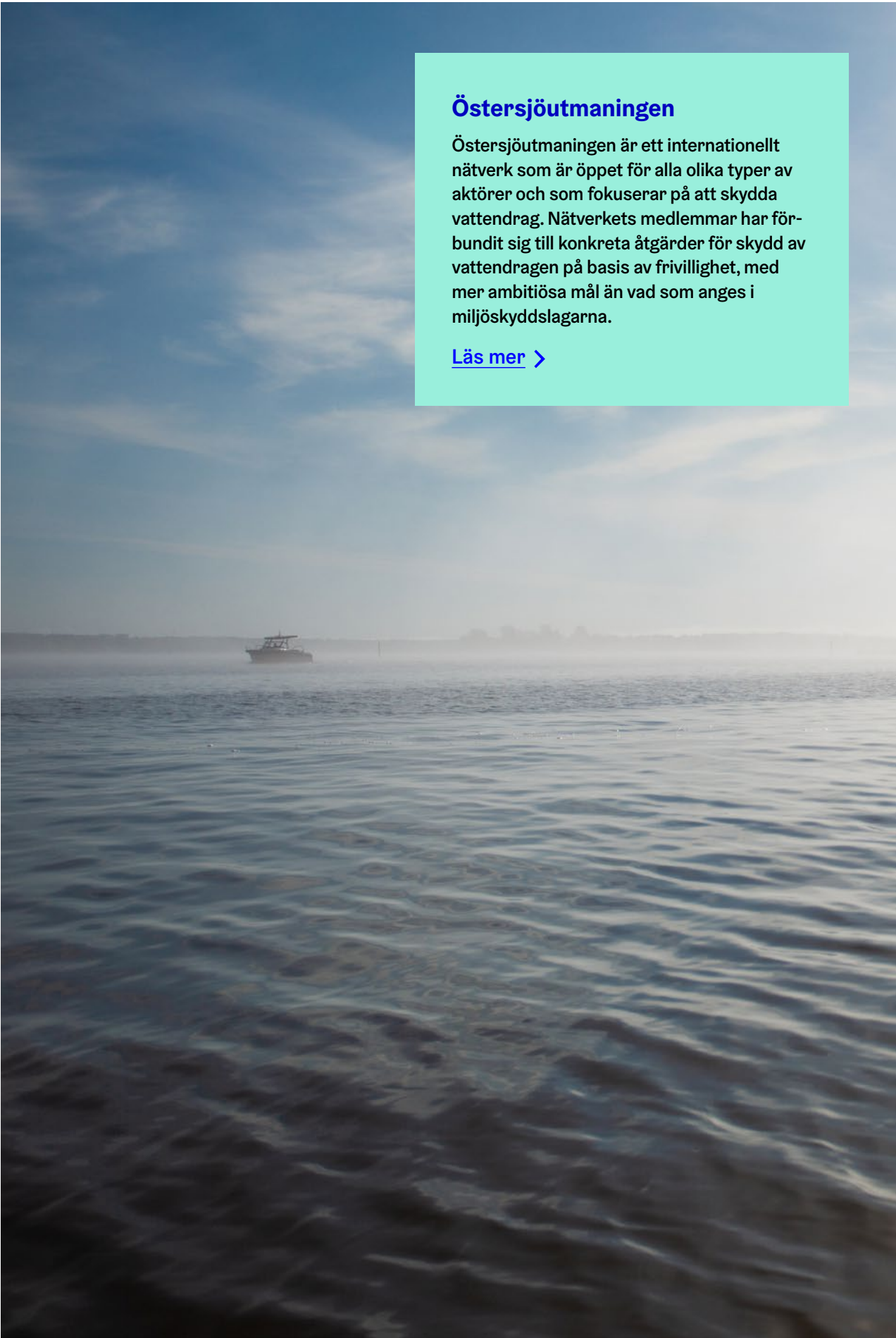
- Avfallsvattenreningen i Helsingforsregionen hör till de bästa i världen och täcker avfallsvatten från 1,3 miljoner invånare.
- I huvudstadsregionens havsområde har man samlat in omfattande information om den marina naturens mångfald under 2021–2022 och definierat lokalt ekologiskt betydelsefulla marina naturområden.
- Uppföljningen av kustvattnen är omfattande och av hög kvalitet.

Utvecklingsobjekt:

- Övervakning av ström- och småvattnens tillstånd.
- Kvalitativ hantering av dagvatten
- Återställande av förlorade livsmiljöer.
- Kontroll av trycket av befolkningens användning.
- Grundande av marina naturskyddsplatser.

Program:

[Åtgärdsprogrammet för Östersjön 2019–2023 PDF >](#)

Östersjöutmaningen

Östersjöutmaningen är ett internationellt nätverk som är öppet för alla olika typer av aktörer och som fokuserar på att skydda vattendrag. Nätverkets medlemmar har förbundit sig till konkreta åtgärder för skydd av vattendragen på basis av frivillighet, med mer ambitiösa mål än vad som anges i miljöskyddslagarna.

[Läs mer >](#)

Befolkning

Social hållbarhet och välfärd står i centrum i stadens verksamhet och ansluter direkt till den basservice som Helsingfors producerar. Temat är omfattande och förknippas särskilt med de SDG-mål som gäller hälsa och välbefinnande, lärande, minskad ojämlikhet och jämställdhet mellan könen. Internationellt sett är Helsingfors en välmående stad, där basservicen i anslutning till befolkningens välbefinnande och hälsa

samt utbildning är på en god nivå och jämlikt tillgänglig för alla. Utmaningarna i social hållbarhet är knutna i synnerhet till ökningen av ojämlikheten och välfärdsskillnaderna, psykiskt välbefinnande, övervikt, våld i nära relationer och jämlikhet. Åren som präglats av coronakrisen och det ryska anfallskriget mot Ukraina har orsakat press på det sociala välbefinnandet och oro över folkets vardag och utkomst.

Välfärd och hälsa

Främjandet av välfärd och hälsa (HYTE) är ett gemensamt förebyggande stöd och verksamhet som bygger på hållbar utveckling och som stärker olika befolkningsgruppers mentala resurser. Att främja välfärd och hälsa är en av Helsingfors stads centralaste åtgärder för att främja social hållbarhet. Huvudsyftet är att minska skillnaderna i välfärd och hälsa. Genom arbetet bidrar man till att stadsbornas liv löper på ett bra sätt, att den upplevda välfärden, livskvaliteten och hälsan förbättras och att vardagsmiljöerna är bra och stöder ett rörligt liv. Genom det systematiska arbetet för att främja välfärd och hälsa skapas allt bättre möjligheter till aktörskap, hoppfullhet, trygghet och framtid. I arbetet har man utgående från forsknings- och erfarenhetsdata identifierat de utmaningar i stadsbornas välfärd som kräver

extra satsningar.

Under den pågående fullmäktigeperioden stärks stadsbornas psykiska välbefinnande, hälsosamma levnadsvanor och vardagsmotion samt möjligheter till meningsfull hobby och fritid. Genom att satsa på att stärka goda befolkningsförhållanden regionalt tror man att stadsbornas delaktighet och säkerhet i det egna bostadsområdet förbättras. Dessutom pågår flera helheter som främjar stadsbornas vardagsliv i en trygg och vacker stad.

Som en del av genomförandet av arbetet för att främja välfärd och hälsa godkändes i stadsfullmäktige i november 2022 en välfärdsplan för Helsingfors, vars innehåll främjar målen för social hållbarhet genom att ta tag i de välfärdsutmaningar som identifierats på basis av forskningsdata.

Stadsbornas många välfärdsutmaningar

Upplevelsen av den egna hälsan och välfärden påverkar individens resurser och återspeglas i bland annat livskvaliteten, de sociala relationerna, den samhälleliga aktiviteten och vardagslivet. De problem som barn och unga upplever när det gäller psykiskt välbefinnande och den psykiska belastningen hos den vuxna befolkningen är vanligare i Helsingfors än i hela landet i genomsnitt. Ungefär var tionde 75-åring upplever sig deprimerad eller psykiskt belastad och 14 procent känner sig ensamma. Också den ångest som speciellt flickor upplever har ökat under de senaste åren och dessutom har den ensamhet som unga upplever ökat. Regelbundna hobbyer och möjligheter till fritid värnar om välfärden på många sätt. Enligt en färsk undersökning upplever barn i Helsingfors som har en hobby varje vecka mindre ensamhet, skolstress, sömnsvårigheter, humörsvägningar och mobbning i skolan än dem som inte har en hobby varje vecka.

Merparten av den vuxna befolkningen upplever att deras livskvalitet och hälsa är bra och att de är lyckliga, men ändå förekommer skillnader i upplevelsorna av livskvalitet, hälsa och lycka beroende på den upplevda utkomsten. Dessa skillnader kan i sin tur återspeglas i skillnader i olika befolkningsgruppers levnadsvanor, psykiska välbefinnande eller sjukdomar. Det finns en betydande variation i sjukdomsfrekvensen och folksjukdomarnas utbredning mellan Helsingfors grunddistrikt. De sociala utmaningar och ogynnsamma levnadsvanor som ligger till grund för sjukdomar hopar sig för de stadsbor som också annars är i en sårbar ställning.

Levnadsvanorna har stor inverkan på hälsan och välbefinnandet. Utöver för lite motion har även övervikt, rökning och alkoholmissbruk en koppling till sjukdomar och försämrad arbetsförmåga. Upplevd utkomst har en koppling till motion, det vill säga unga som upplever att familjens ekonomiska situation är mycket bra och Helsingforsbor som upplever att de ganska lätt eller lätt kan täcka sina utgifter motiverar mer än övriga befolkningsgrupper.

Helsingfors befolkning är allt mångformigare. Vid sidan av de många olika livsstilarna ökar också det språkliga spektrumet, och antalet äldre betonas vid sidan av de unga åldersklasserna. Invånarnas anledningar till oro i fråga om trygghet skiljer sig åt mellan olika områden i Helsingfors. I områden där otrygghetserfarenheter är vanligare oroar man sig särskilt för att folk beter sig på ett störande sätt, och för gatuvåld, brottslighet, narkotikamissbruk och -handel samt konflikter mellan olika språk- och kulturgrupper. Helsingforsbornas delaktighet är i genomsnitt på en

stark nivå, men man kan också se tydliga skillnader i delaktigheten mellan befolkningsgrupperna och mellan olika bostadsområden. Barns och ungas upplevelser av delaktighet har försämrats och skillnaderna i välbefinnandet könen emellan har ökat.

Trygga, vackra och fungerande vardagsmiljöer är grunden för stadsbornas välbefinnande och hälsa. När säkerheten förbättras stärks befolkningens fysiska, psykiska och sociala hälsa samt deras välbefinnande och livskvalitet. Med vardagsmiljö avses befolkningens hem, närmiljö och gårdsområden, samt mera omfattande stadsrum, stadsstruktur och natur. Då är det bredare utvecklandet av både stadsstrukturen och en ökad trygghet i livet i hemmiljön ett centralt arbete för att främja välbefinnande och hälsa. Även stadsnaturområden och grönområden har en betydande inverkan till stöd för hälsa och välbefinnande.

Det finns starka forskningsrön om kulturens positiva inverkan på välbefinnande och hälsa, socialt umgänge och andra mentala resurser. Att delta i konstverksamhet som betraktare eller konstnär kan förebygga många psykiska och fysiska sjukdomar samt vårda och hjälpa till att hantera åtskilliga akuta och kroniska sjukdomar. Att skapa och uppleva konst stärker färdigheterna för att navigera i en föränderlig värld: nyfikenhet, medkänsla, interaktionsförmåga, förmåga att se saker på ett annat sätt och mod att söka en riktning.

Utmaningarna med välbefinnandet besvaras genom ett gemensamt utvecklingsarbete i staden

Stadsbornas psykiska välbefinnande stärks genom att utveckla olika verksamhetsmodeller för tidigt stöd, såsom bättre identifiering av psykisk ohälsa hos barn och unga bland annat genom att använda modellen Common Approach (CA), barns känslor och interaktionsförmåga, skolornas ungdomsarbete, gemenskap och kamratstöd.

I synnerhet hobbyverksamheten för barn och unga stärks. Finlandsmodellen för hobbyverksamhet i Helsingfors erbjuder avgiftsfria hobbyer i alla grundskolor i Helsingfors. Verksamheten är etablerad och inskriven i ungdomslagen. Med verksamhetsmodellen vill man nå framför allt de barn och unga som inte har hobbyer. Verksamheten Kulturens fadderbarn fortsätter genom att ta med en ny åldersklass varje år. För äldre personer utvecklas kulturledarverksamhet och kompisverksamhet.

Frivillig- och kamratverksamheten samt organisationssamarbetet utvecklas i stor utsträckning.

Rörligheten främjas genom samarbete mellan olika sektorer och målen riktas till de minst rörliga stadsgrupperna samt genom att alla stadsbors medvetenhet om motions- och rörlighetsmöjligheter förbättras. Rörligheten främjas i varje enhet inom småbarnspedagogiken samt i varje skola och läroanstalt på andra stadiet. Metoderna och verktygen för att föra frågan om rörlighet på tal utvecklas i stor utsträckning inom social- och hälsovårdstjänsterna. Arbetshälsan och det psykiska välbefinnandet för stadens anställdas stärks genom att öka möjligheterna till rörlighet. Rörlighetens ställning stärks inom vårdkulturen inom sjukhus-, rehabiliterings- och omsorgstjänster med hjälp av ett rörlighetsavtal. De äldres rörlighet och motion främjas i samarbete med stadsaktörer, organisationer och företag.

Förverkligandet av en hälsosam livsstil främjas bland annat genom näringsutbildning för yrkespersoner och användande av digitala verktyg. För barn och unga ordnas kaféverksamhet för välbefinnande och användningen av verksamhetsmodellen Finger för äldre stärks. Utvecklingen av minnesvänlighet stärks också under fullmäktigeperioden. Verksamhetssätten inom det förebyggande rusmedelsarbetet stärks med hjälp av åtgärder riktade till olika befolkningsgrupper, och servicekedjan i fråga om rusmedel och missbruk i barnfamiljer utvecklas.

Goda befolkningsrelationer främjas genom att öka växelverkan mellan individer och genom att påverka befolkningens känsla av trygghet och attityder. Stadsbornas mångstämmighet och jämlika möjligheter att delta och påverka stärks. I ungdomsarbetet har man börjat använda verksamhetsmodeller som löser konflikter och stadens anställda har utbildats i att använda metoder för dialogisk, konstruktiv diskussion, som har använts i motstridiga eller brett diskuterade teman såsom förändringar i servicen. I Helsingfors stads deltagande budgetering främjar OmaStadi, under tidigare omgångar, deltagandet av underrepresenterade befolkningsgrupper i alla skeden av processen, stöder förverkligandet av jämlikhet och stärker den flerkanaliga kommunikationen med beaktande av olika befolkningsgrupper och stadsdelar. Vi satsar på barns rättigheter genom Unicefs arbete Barnvänlig kommun.

Stadsbornas vardagsmiljöer påverkas genom att identifiera och ingripa i olika regioners trygghetsproblem. Genom planeringsanvisningarna för gångmiljön och genom att förbättra övergångsställenas säkerhet främjas en säker trafik i stadsrummen. En procentsprincipen för konst ger stadsborna möjlighet att uppleva och möta konst i sin närmiljö. Dessutom ingriper vi i det ökade våldet i nära relationer, regionala faktorer som försämrar säkerheten samt förbättrar stadsbornas medvetenhet om faktorer som gäller säkerheten i hemmet och närmiljön.

Framgångar:

- Den största delen av helsingforsarna upplever att deras livskvalitet och hälsa är bra samt att de är lyckliga.
- Servicekedjearbetet har inletts inom mentaltvårdstjänster för barn och unga, missbrukar- och mentalvårdsarbete för äldre samt för familjer som utsatts för våld i nära relationer.
- Utbildningar i modellen Common Approach för att främja det psykiska välbefinnandet har inletts inom olika sektorer. Dessutom pågår flera andra utbildningar för att stärka det psykiska välbefinnandet.
- Finlandsmodellen för hobbyverksamhet har etablerats och erbjuder avgiftsfria hobbyer i alla grundskolor i Helsingfors. Hobbygrupperna når för närvarande cirka 30 procent av målgruppen.
- Med verksamheten för motionstränare, Liikunta Coach, har man nått över 7 000 studerande på andra stadiet.
- Förståelsen för vikten av vardagsmotion har ökat. Via kampanjer, evenemang, webbplatser och material har man nått hundratusentals Helsingforsbor.
- De problem som barn och unga upplever i fråga om psykiskt välbefinnande och den ökade ensamheten samt den psykiska belastningen hos den vuxna befolkningen är vanligare i Helsingfors än i hela landet i genomsnitt, och det finns fortfarande utmaningar när det gäller att utveckla det tidiga stödet.
- Det finns en betydande variation i sjukdomsfrekvensen och folksjukdomarnas utbredning mellan Helsingfors grunddistrikt. Det finns utrymme för utveckling av de digitala egenvårdstjänsterna för stadsbor så att de når stadsborna bättre än för närvarande.
- Barns och ungas upplevelser av delaktighet har försämrats och skillnaderna i välbefinnandet könen emellan har ökat.
- Trots ett flertal åtgärder har övervikt och fetma inte minskat i Helsingfors. Övervikt är ett stort folkhälsoproblem.
- Olika projekt, försök och goda praxis genomförs, men det är svårt att förankra dem.

Utvecklingsobjekt:

- Med undantag för små barn rör sig helsingforsarna i genomsnitt för lite och sitter för mycket med tanke på sin hälsa i förhållande till de nationella rekommendationerna.
- Det förekommer skillnader i livskvaliteten, hälsan och lyckan beroende på den upplevda utkomsten.

Program, undersökningar och webbplatser:

[Webbplatsen för främjande av välfärd och hälsa >](#)

[Välfärd, hälsa och trygghet för alla – Helsingfors välfärdsplan 2022–2025 PDF >](#)

[Årliga uppföljningsrapporter om Helsingfors välfärdsplan >](#)

Äldres rörlighet i centrum för stadens välfärdsarbete 2021–2023

Rörlighet är särskilt viktigt med tanke på hälsan och funktionsförmågan när vi blir äldre. Undersökningar visar dock att de flesta äldre inte rör sig tillräckligt med tanke på sin hälsa. Helsingfors stad har identifierat att det behövs ett betydligt mer omfattande tillvägagångssätt än konditionsträning för att öka rörligheten och förbättra rörlighetsmöjligheterna för äldre.

År 2021 lyftes äldre personers rörlighet fram som stadens gemensamma budgetmål för främjande av välfärd och hälsa, och stadens gemensamma mål fortsatte också 2022 och 2023. Varje sektor i staden deltar i främjandet av äldre personers rörlighet. Målet för samarbetet är att avlägsna hinder för vardagsmotion för de äldre, och de viktigaste är miljöns otillgänglighet, åtkomst till tjänster, utmaningar vid rörelse, och även ensamhet och brist på socialt stöd. En betydande del av de äldre hittar inte smidigt information om befintliga tjänster till stöd för sitt välbefinnande.

Efter 2021 har sektorerna vidtagit tiotals åtgärder för att främja äldre personers rörlighet. Konkreta exempel på åtgärder är bland annat att stadsmiljösektorn har ökat antalet gatu- och parkbänkar med över 400 stycken, att gång- och cykelförhållandena har förbättrats och att vinterunderhållet har effektiviserats.

Inom social- och hälsovårdssektorn har användningen av rörlighetsavtalet utvidgats till att omfatta

alla sjukhus-, vård- och rehabiliteringstjänster, och användningsgraden är sammanlagt över 70 procent. Samtal och rådgivning om rörlighet har utökats i Seniorinfo och distanstjänster som aktiverar rörlighet har producerats i stor omfattning inom social- och hälsovårdssektorn samt kultur- och fritidssektorn. Dans- och motionskurser för äldre har ordnats i finska Arbetarinstitutet och Arbis och deras antal ökas 2023.

År 2021 och 2022 har tiotals organisationer och föreningar fått sammanlagt 3,4 miljoner euro i understöd, och understöden har riktats till verksamhet som främjar rörlighet och kultur för äldre helsingforsare. Kommunikationskampanjen Låt vardagen aktivera dig 2021 nådde uppskattningsvis 100 000 helsingforsare.

Till biblioteken har producerats 30 motionsrygg-säckar för seniorer till utlåning, och flera tiotals kamrathandledare har utbildats för äldre. Den handledda motionen för äldre har utvecklats i samarbete med idrottstjänsterna, servicecentralerna, finska Arbetarinstitutet och Urheiluhallit Oy från och med 2021.

Webbsidan Kultur och fritid för äldre har publicerats i början av 2023 för att underlätta tillgången till information om stadens olika fritidstjänster.

Det är nödvändigt att fortsätta arbetet för att förbättra äldre personers möjligheter att röra sig över sektorsgränserna.

Lärande

Helsingfors vill vara världens mest effektiva stad för lärande. Staden erbjuder högklassig och attraktiv närservice inom småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen. I det växande Helsingfors krävs ständigt aktiva åtgärder och investeringar för att alla ska kunna garanteras en öppen, jämlik och högklassig utbildning samt livslånga möjligheter till lärande. Lärande som tema är alltså också starkt förknippat med SDG 10: (Minskad ojämlikhet) och SDG 5: (Jämställdhet) utöver SDG-målet 4 (God utbildning för alla).

Helsingfors stad främjar jämlikheten inom fostran och utbildning i alla bostadsområden. Målet är att vägen från småbarnspedagogiken till andra stadiet ska fungera smidigt. Tillgången till kvalificerad personal är väsentlig för att garantera en jämlik kvalitet på utbildningen. För att minska ojämlikheten delas behovsbaserad finansiering ut i Helsingfors till de daghem och skolor som är verksamma i mer utmanande regioner. Barns och ungas välbefinnande och lärande stöds i Helsingfors förutom av undervisningspersonalen även av skoltränare, flerspråkiga handledare samt skol-PT:s, det vill säga en rådgivningsmotionstjänst med låg tröskel.

Inom undervisningen siktar vi att på eleven ska få det stöd som behövs på sin närskola och kan studera tillsammans med de övriga eleverna i sitt närområde. Staden erbjuder utbildningsmöjligheter för alla unga i Helsingfors samt yrkeskunskaper för arbetslivets behov. I lärandet används hela staden som lärmiljö. Daghemsgруппerna och skolklasser-

na gör studieresor till konst-, kultur-, arbetslivs- och upplevelseplatser. Staden erbjuder grupperna kostnadsfria resor med kollektivtrafiken.

Jämlikhet och jämställdhet är ett centralt tema i ordnandet av småbarnspedagogik och undervisning. Skyldigheten till en enhetsspecifik funktionell jämställdhets- och likabehandlingsplanering utvidgas på riksnivå till att även gälla småbarnspedagogiken. I Helsingfors görs den enhetsspecifika planeringen redan även inom småbarnspedagogiken. Dessutom röstades det till exempel i genomförandet av OmaStadis andra omgång för Helsingfors deltagande budgetering att ordna regnbågsverkstäder för elever i årskurs 6–9 i alla skolor i Helsingfors. Verkstäderna hålls under 2023 tillsammans med Seta rf. och de fokuserar på mångfald och rätten för var och en att vara sig själv.

Hållbar utveckling har beaktats med mainstreaming i Helsingfors stads planer för småbarnspedagogiken och läroplaner. Inom fostrans- och utbildningssektorn utvecklades en lärstig för en hållbar framtid under läsåret 2020–2021. Därigenom kan elever i alla åldrar interagera kring teman om hållbar utveckling i daghemmets och skolans vardag samt inom studier på andra stadiet. Lärstigen bygger på värdegrunden för ekosocial bildning och progressivt eller transformativt lärande. SDG 4 god utbildning för alla är ett av målen som redan nu uppfylls relativt väl i Helsingfors.

Lärstigen börjar inom småbarnspedagogiken, där man bekantar sig med en hållbar livsstil med hjälp av sju rävar. I RÄV-modellen kombineras klimat- och miljöfostran, framtidens läskunnighet och nyskapande lärande. Till exempel finns här Utflykts-räven, som hjälper till att stärka naturrelationen, Konstnär-räven, med vilken man kan skapa olika framtider och Uppfinnar-räven, som vägleder i att undersöka cirkulär ekonomi. Modellen utvecklades tillsammans med barnen, eftersom ökat deltagande och ökat inflytande är den centrala utgångspunkten med elever i alla åldrar. Framtidsmorgnarna har utvecklats för den grundläggande utbildningen tillsammans med eleverna och personalen ges fortbildning för att genomföra dem.

Lärstigen fortsätter i både gymnasiet och yrkesutbildningen. I samarbete med gymnasieskolornas personal och elever utvecklades ett ämnesövergripande studieavsnitt med namnet Kolneutralt Helsingfors. Namnet på studieavsnittet kommer från programmet Kolneutralt Helsingfors 2030 för att minska utsläppen. Studieavsnittet blev från och med augusti 2021 obligatoriskt för alla som läser första året på gymnasiet.

Vid yrkesinstitutet Stadin ammattiopisto har man startat programmet "Kestävän tulevaisuuden ammattilaiset" (Yrkesverksamma i en hållbar framtid), där man undersöker och testar hur hållbar utveckling kan stärkas i alla utbildningsprogram. Yrkesinstitutet erbjuder utbildning inom 50 olika yrken. Till exempel

kan de som tar examen inom restaurangbranschen påverka tusentals människors koldioxid- och vattenavtryck genom planeringen av matsedlarna och arbetare inom byggbranschen kan främja hållbara och energieffektiva lösningar.

Hållbar utveckling främjas förutom i undervisningen även i daghemmens, skolornas och läroanstaltarnas övriga verksamhet. I alla enheter inom fostrans- och utbildningssektorn finns en utsedd ekostödsperson, som utöver sitt eget arbete främjar hållbara verksamhetssätt med tanke på miljön och ökar miljömedvetenheten. I skolornas menyer har man minskat på mat som innehåller rött kött och ökat mängden grönsaker. Tillsammans med producenterna av matservice har vi grundat en gemensam "Ansvarsfull matgrupp" som utvecklar ansvarsfulla matlösningar. I planeringen och byggandet av nya daghems- och skolbyggnader beaktas alltid miljökriterierna.

Staden erbjuder förutom grundläggande utbildning och utbildning på andra stadiet även mångsidaiga utbildningsmöjligheter för alla åldrar, till exempel via medborgarinstitut och bibliotek. Staden ordnar dessutom verksamhet inom miljöfostran. Kurserna som ordnas av huvudstadens naturcentrum och -skolor riktar sig till lärare, dagvårdspersonal pedagoger i huvudstadsregionen och kommuninvånare. Stora Röntans naturskola utanför Brunnsparken erbjuder en fantastisk miljö till stöd för pedagoger kring utbildningen om naturen och Östersjön.

Framgångar:

- Genom RÄV-modellen deltog 1 100 yrkespersoner inom småbarnspedagogiken i utbildningen för hållbar utveckling år 2022. Över 25 000 Helsingforsbor deltog i RÄV-verksamheten år 2022.
- Deltagandegraden inom småbarnspedagogiken var 82,2 procent år 2022. Deltagandegraden ökade med två procentenheter under 2020–2022. Deltagandegraden ökade bland barn under tre år.
- Deltagandegraden inom småbarnspedagogiken för barn med främmande språk var 77,3 procent år 2022. Deltagandegraden ökade med fyra procentenheter under 2020–2022.
- Inom småbarnspedagogiken har vi börjat använda ett regionalt jämlikhetstillägg för viss tid för att belöna personalen i de daghem som ligger i en region med utmanande verksamhetsmiljö. Målet är att förebygga den regionala ojämlikheten inom småbarnspedagogiken samt att stärka drag- och hållkraften för daghemmens personal.
- Modellen och indikatorerna för behovsbaserad finansiering av småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen har uppdaterats. I de nya modellerna riktas den behovsbaserade finansieringen bättre till de enheter som behöver stöd.

Utvecklingsobjekt:

- Utmaningar i fråga om tillgången till personal i synnerhet inom småbarnspedagogiken.
- Psykisk ohälsa hos unga har ökat och socialt illamående märks till exempel i ökningen av antalet elever som söker studerandevård.

Jämlikhet och jämställdhet mellan könen

I stadsstrategin har Helsingfors förbundit sig till att främja jämlikhet, jämställdhet och mänskliga rättigheter i all sin verksamhet. I stadens jämställdhets- och jämlikhetsarbete strävar vi efter att stärka människorättsgrunden i synnerhet ur perspektivet icke-diskriminering. Jämställdhetsperspektivet i fråga om könen borde synas genomgående i all stadens verksamhet.

Stadsstyrelsen godkände i februari 2022 en jämställdhets- och likabehandlingsplan för stadens tjänster för perioden 2022–2025. Syftet med planen är att förebygga diskriminering och främja jämlikhet och jämställdhet i stadens tjänster och verksamhet och på så sätt stärka tillgodoseendet av de många handa invånarnas rättigheter i vardagen. De fyra vägledande principerna i planen är intersektionalitet, normmedvetenhet, delaktighet och tillgänglighet.

Planen inkluderar sammanlagt nästan 100 åtgärder, av vilka tre är på stadsnivå och de övriga är specifika för stadskansliet, sektorerna eller affärsverken. Genomförandet av åtgärderna följs upp regelbundet.

På stadsnivå har främjandet av jämlikhet och jämställdhet mellan könen i tjänsterna fått stöd bland annat genom aktiv kommunikation, nya material såsom en handbok för normmedveten kommunikation, en handbok för att utarbeta principer för ett tryggare rum och en anvisning för beslutsberedare om förhandsbedömning av köns- och jämlikhets-effekter samt genom utbildningar och evenemang. Staden har varit en av Helsingfors Prides främsta samarbetspartner 2020–2022 och kommer även att vara detta 2023. Sommaren 2021 fungerade stads- huset som Pride House, det vill säga huvudevenemangsplatsen för Helsinki Pride.

Sektorerna har som serviceproducenter en central roll när det gäller att tillgodose jämställdhet och jämlikhet i stadens tjänster. Inom stadsmiljösektorn och social- och hälsovårdssektorn har en separat grupp inrättats för samordningen av jämställdhets- och jämlikhetsfrågor för att stärka det interna informationsutbytet inom detta tema. Som ett samarbete mellan stadskansliet och stadsmiljösektorn genomfördes 2021 ett delprojekt inom EU-projektet Drivkrafter bakom jämlikhet (Drivers of Equality) som koordinerades av justitieministeriet och där man utarbetade ett verktyg för att beakta jämlikhet och jämställdhet i stadsplaneringen.

Personalperspektiv på jämställdhet och jämlikhet

Helsingfors är Finlands största arbetsgivare med cirka 39 000 anställda. Staden har arbetat långsiktigt för att främja personalens välfärd och jämställdhet. Jämställdhets- och likabehandlingsplanen för personalen 2022–2025 styr det personalpolitiska arbetet för att främja ett jämställt och jämlikt arbetsliv.

Åtgärderna i jämställdhets- och likabehandlingsplanen främjar bland annat sysselsättningen av personer med funktionsnedsättning och partiell arbetsförmåga, riktat stöd sommarjobb för unga i åldern 16–29 år som behöver sysselsättning samt tillgängliga praktikmöjligheter. För stadens personal ordnades informationsinslag och utbildningar om personalens jämställdhets- och jämlikhetsplan, dess tyngdpunkter och åtgärder. Helsingfors stad understöder ett anonymt rekryteringssätt och har testat positiv särbehandling i rekryteringen. Utgångspunkten får mångformig rekrytering är ett jämställt och jämlikt bemötande av de sökande samt främjande av personalens mångfald. För ledningen och cheferna ordnades utbildningar och workshoppar om tillgänglig rekrytering samt positiv särbehandling. Mångfaldsklausulen som används i platsannonser preciserades. Syftet med klausulen är att de sökande med så mångsidig bakgrund som möjligt ska uppmuntras att söka arbete hos staden.

Staden har lanserat Principer för ett tryggare rum och arbetsgemenskaperna använder virtuella gruppdiskussioner om jämställdhet och jämlikhet samt mångsidig rekrytering. I början av juni 2022 ordnades evenemanget We Walk With Pride för stadens personal, där personalen kunde få en stämning av Pride. Personalen hade möjlighet att delta i utbildningar om regnbågsvokabulär och regnbågssensitiva kundmöten, i paneldiskussioner om hur jämställdhet och jämlikhet tillgodoses i arbetslivet samt i beaktande av regnbågsmångfald i stadens arbetsgemenskaper.

För personalen ordnades också ett diskussionsmöte där experter och ledningen diskuterade vikten av en mångformig arbetsgemenskap.

Framgångar:

- Planer för jämställdhet och likabehandling på stadsnivå 2022–2025.
- Främjandet av jämlikhet och jämställdhet mellan könen har stärkts på koncernnivå bland annat i affärsverken.
- Stärkande av samordningen av de romska frågorna på stadsnivå.
- Framlyftande av minoriteters interna minoriteter i teman som rör offentliga tillställningar; rasifierade regnbågspersoner 2021, äldre regnbågspersoner och regnbågspersoner med funktionsnedsättning 2022.
- Staden fick priset Ylpeys muuttaa maailmaa (Stolthet förändrar världen) av Helsingfors Pride för ett bra arbete för ett jämlikt och jämställt bemötande av sexuella minoriteter och könsminoriteter 2021.
- Stärkande av jämlikhets- och jämställdhetsperspektiven mellan könen som en del av arbetet för hållbar utveckling.

Utvecklingsobjekt:

- Bristen på mätare för att bekräfta jämlikheten och jämställdheten mellan könen samt bristen på tydliga mätare för att bedöma jämställdhets- och jämlikhetsarbetets effektivitet.
- Förankrande av material som producerats i projekt och det grundläggande arbetet i en systematisk och kontinuerlig användning inom hela stadsorganisationen.
- Sänkning av tröskeln för anmälan om diskriminering och trakasserier och utveckling ett enhetligt sätt att behandla och följa upp anmälningar.

Program:

[Helsingfors stads jämställdhets- och likabehandlingsplan för tjänster 2022–2025 PDF >](#)

Minskad ojämlikhet och segregation

Globalt sett är vi på god nivå i Helsingfors när det gäller många frågor kring ojämlikheten vid granskning av SDG-målet 10 Minskad ojämlikhet. Ändå är ojämlikhet och marginalisering ett av de allvarligaste problemen i Helsingfors. Det är också ett ihärdigt och långvarigt problem, även om många av stadens program och mål i årtal har försökt minska det.

Antalet finländare med risk för fattigdom eller marginalisering har ökat under coronakrisen. Skillnaderna i hälsa och välfärd mellan befolkningsgrupperna har också ökat, liksom även de regionala skillnaderna. Bostadslösheten och papperslösheten är större i Helsingfors än i det övriga landet, även om bostadslösheten, framförallt gatubostadslösheten, är liten i Helsingfors och Finland hittills har lyckats minska bostadslösheten som enda land i Europa. Faktorer som ökar bostadslösheten i Helsingfors är stadens attraktionskraft som storstad, de dyra bostäderna, ett stort antal utslagna som lever på marginalen och bristen på tillfälliga inkvarteringsplatser. Målet för Helsingfors stad är att halvera antalet bostadslösa före 2023 och eliminera bostadslösheten före 2025. Staden har utarbetat en åtgärdsplan för att förebygga och minska bostadslösheten för 2020–2022.

Antalet bostadslösa har minskat jämfört med situationen 2019. Bostadslösheten bland ensamboende helsingforsare har minskat med 28 procent och bland familjer och par har bostadslösheten minskat med 32 procent. I Helsingfors fanns det 470 långtidsbostadslösa i januari 2023. Även antalet långtidsbostadslösa har minskat.

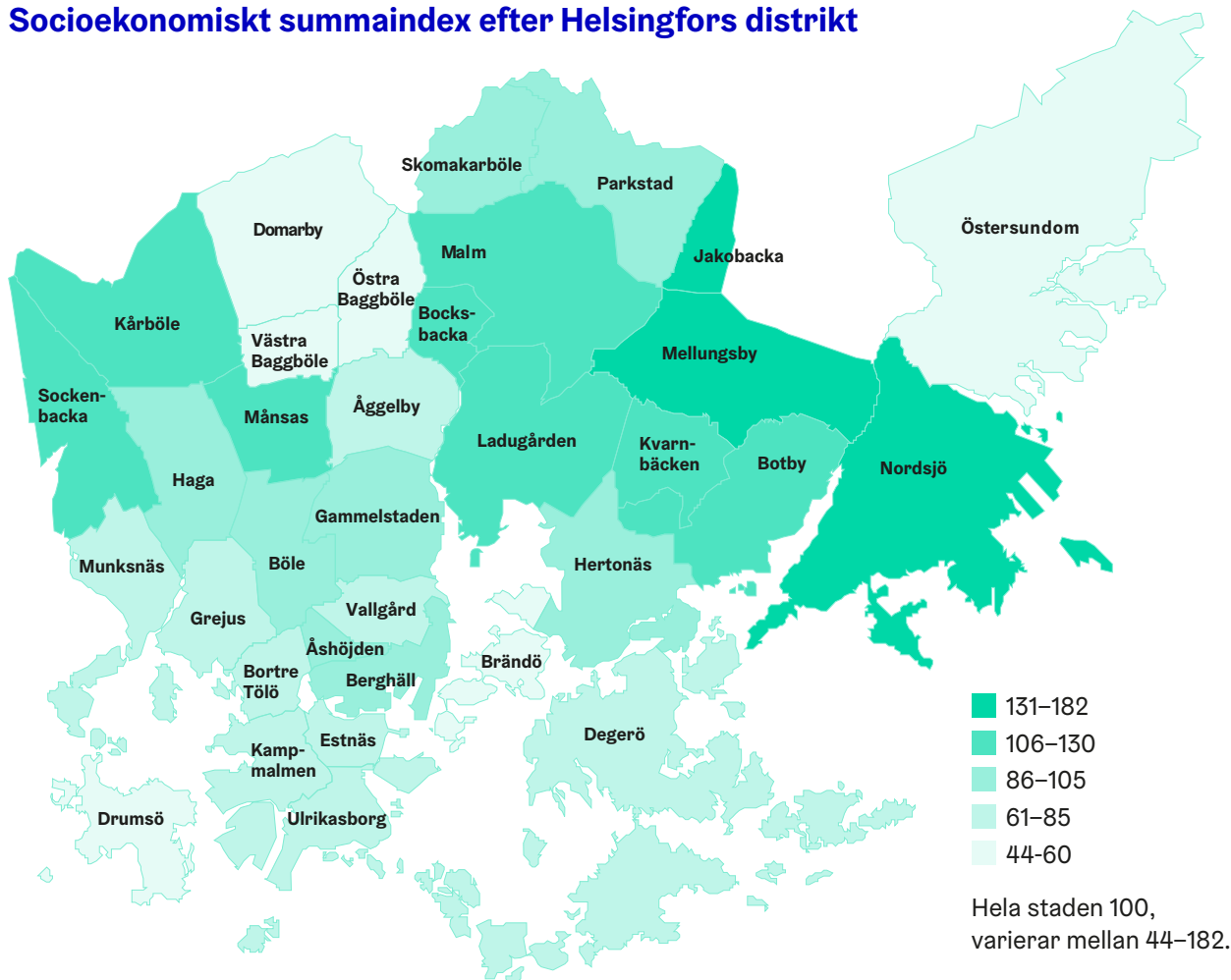
Antalet papperslösa personer i Helsingfors är svårt att uppskatta. De papperslösa är en mångfaldig grupp men i praktiken innebär papperslöshet att en person vistas i Finland utan uppehållstillstånd. En papperslös och en bostadslös persons vardag präglas av en ständig osäkerhet om framtiden. De bostadslösa och papperslösa befinner sig i en sårbar ställning och löper stor risk att uppleva även andra hot, såsom våld och utnyttjande.

Utvecklingen av segregation

Den etniska segregationen är relativt lindrig i Helsingfors om man exempelvis jämför internationellt med Stockholm eller Köpenhamn. Under de senaste tio åren har ändå skett en radikal ökning av segregationen. Andelen invandrare och deras i Finland födda barn av Helsingfors befolkning har ökat betydligt på 2000-talet och inom enskilda delområden har det samtidigt skett stora demografiska förändringar.

De regionala skillnaderna i befolkningens socioekonomiska struktur återspeglas i märkbara skillnader i sjuklighet och upplevd välfärd. Detta syns i en regional differentiering i servicebehoven. Det finns även stora regionala skillnader i klass- och gruppstrukturer i skolorna och daghemmen. Dessutom återspeglas de regionala skillnaderna i den upplevda tryggheten. Segregationsutvecklingen har enligt undersökningar också konsekvenser för vart man vill flytta och för att bostadspriserna och skolornas läranderesultat differentieras. Flyttrörelsen inom staden kan förstärka segregationsutvecklingen om bostadsbytare börjar i allt högre grad göra sina val med betoning på områdets egenskaper, genom att gynna vissa områden och undvika andra.

Socioekonomiskt summaindex efter Helsingfors distrikt

Källa till uppgifterna: Helsingfors seudun aluesarjat, Statistikcentralen. Uppdaterat i januari 2023. Indexet innehåller uppgifter om regionens utbildningsnivå, arbetslöshetsgrad och låginkomsttagare. Både dessa tre variabler och summan av dem har ställts i relation till stadens genomsnitt (hela staden = 100). Uppgifterna om inkomst är från 2019. Den lägsta kvintilens andel av befolkningen, inkomst per konsumtionsenhet. Arbetslöshetsprocenten är från 31.12.2020. Uppgifterna om utbildning är från 31.12.2021. Andelen personer i arbetsför ålder (25–64 år). Ju högre indexvärde, desto mer utsatt är området.

Barn och unga en viktig målgrupp för att förebygga segregation och minska ojämlikhet

Ojämlikheten mellan barn och unga minskar genom högklassig undervisning och småbarnspedagogik. Dessutom har man försäkrat sig om att barn och unga kan utöva mångsidiga fritidsaktiviteter. Ett exempel på detta är Finlandsmodellen för hobbyverksamhet, som tillgodoses mycket väl i Helsingfors. De avgiftsfria fritidsaktiviteterna efter skoldagen tillgodoses i alla grundskolor i Helsingfors. I utbudet finns över 30 olika hobbyer som barn och unga önskat, av vilka eleverna i årskurserna 3–9 kan välja en som passar dem. Inskrivningen i ungdomslagen etablerade hobbyverksamhet enligt Finlandsmodellen som en permanent verksamhetsform.

Modellen för behovsbaserad finansiering för småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen har uppdaterats och finansieringen har ökats. Den behovsbaserade finansieringen riktas till de daghem och skolor som behöver stöd för att

säkerställa jämlika möjligheter till lärande.

I grundskolorna har lärandet av och kunnandet om känslor och interaktionsfärdigheter stärkts. Grundskolorna har skapat planer för undervisning i känslor och interaktionsfärdigheter, tillsammans med eleverna bekantar man sig regelbundet med temat. Skolcoacher och flerspråkiga handledare erbjuder eleverna stöd och handledning med låg tröskel. Skolcoacherna har arbetat i 19 skolor i Helsingfors stad och en etablering av modellen inför läsåret 2023–2024 har förberetts.

I Helsingfors pågår de omfattande nationella projekten SKY och Rätt att kunna, vars mål är att stärka elevernas välbefinnande och säkerställa det stöd för lärande som krävs. Utgångspunkten för projektet Rätt att kunna är att säkerställa att varje barn och ung person får det stöd som behövs planmässigt, multiprofessionellt och i rätt tid.

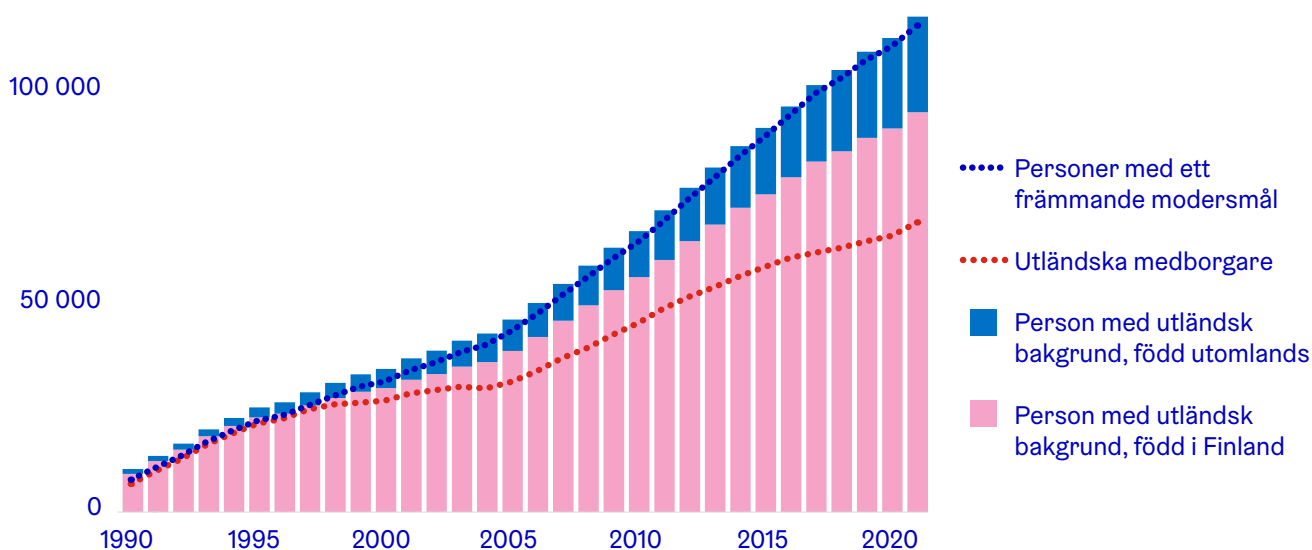
Integration spelar en viktig roll för att minska ojämlikheten

I slutet av 2021 hörde 116 000 personer med utländsk bakgrund till Helsingfors befolkning. Av dem var 93 527 själva födda utomlands. Andelen personer med utländsk bakgrund var 18 procent av befolkningen och andelen har ökat stadigt. Man har flyttat till Finland både på arbets-, studie- och familjebasis, och en del av dem som flyttat har fått uppehållstillstånd på grund av internationellt skydd. I slutet av 2020 utgjorde personer födda utomlands och med utländsk bakgrund 13 procent av stadens sysselsatta och 27 procent av stadens arbetslösa. Arbetslöshetsgraden för dem som flyttat till Finland var 25 procent.

Det svaga sysselsättningsläget inverkar på den ekonomiska utkomsten och därmed på individernas och familjernas välfärd. Integration är ett mång-

dimensionellt fenomen och omfattar till exempel fenomen som gäller tillägnande av språk och kultur, uppbyggande av sociala relationer och nätverk, delaktighet och deltagande samt utveckling av en känsla av samhörighet. Personer med utländsk bakgrund i Helsingfors har integrerats på mycket olika sätt. För en stor del av dem går det bra, men en del har också olika utmaningar inom flera delområden i livet. I värsta fall återspeglas detta också hos deras barn, det vill säga den andra generationen av invandrare som är födda i Finland. Vi har gjort ett stort arbete för att främja integration, men en stor del av arbetet har varit projektbaserat. Till exempel personer som flyttat till Finland på grund av arbete samt mödrar som tar hand om sina barn hemma har varit målgrupper som är svåra att nå.

Medborgare med utländsk bakgrund, med ett främmande språk som modersmål och utländska medborgare i Helsingfors i slutet av året 1990-2021

Källa: Statistikcentralen

Framgångar:

- Barnfamiljerna får stöd tidigare än förr tack vare de nya verksamhetsmodellerna.
- En modell för hobbyverksamhet har utvecklats i samarbete mellan sektorerna för att varje barn ska få en hobby.
- Den behovsbaserade finansieringen har haft en positiv inverkan på minskningen av ojämlikheten inom utbildningen och verksamhetsmodellen har utvidgats även till andra sektorer.
- Kompetenscentret Stadin osaamiskeskus erbjuder yrkesutbildning och sysselsättnings-tjänster för dem som flyttat till Finland.
- International House Helsinki erbjuder ett brett utbud av myndighets- och rådgivningstjänster för behoven hos dem som flyttat från utlandet till huvudstadsregionen.

Utvecklingsobjekt:

- En stor del av utvecklingsarbetet för att minska ojämlikhet och öka integration görs i projekt, vilket gör det svårare att arbeta systematiskt och långsiktigt.
- Samarbetet mellan de olika sektorerna måste förbättras ytterligare och strukturerna för att förebygga marginalisering vidareutvecklas.
- Coronakrisen har ytterligare ökat risken för marginalisering bland ungdomar och försvagat ställningen för personer som lever på marginalen och är hemlösa.
- Att nå föräldrar som tar hand om barn och familjer för att stödja deras integration.
- Förebyggande av social och regional etnisk differentiering och mildrande av dess negativa konsekvenser.
- Tidsmässigt förkortande av vägen till sysselsättning för dem som flyttar till Finland.

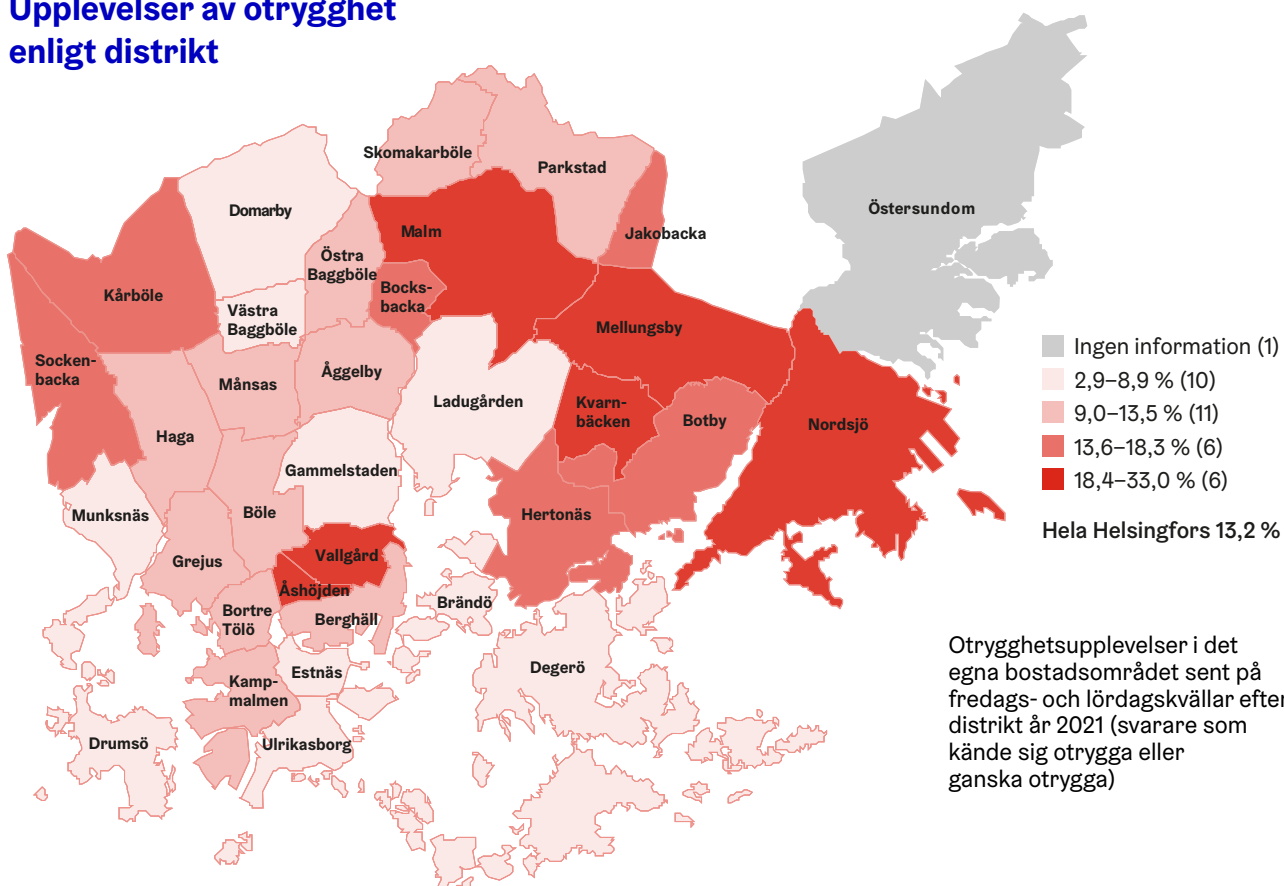
Säkerhet och riskhantering

Enligt den senaste trygghetsundersökningen som gjordes 2021 anser 89 procent av invånarna i Helsingfors att Helsingfors är tryggt. Antalet personer som känner sig trygga i Helsingfors har minskat med 3 procentenheter sedan 2018. År 2021 har de förändringar i stadsbornas rörlighet som coronapandemin orsakat inverkat på statistiken: Till exempel på hösten 2021 var antalet personer som rörde sig i centrum 30–50 procent mindre beroende på vecka än före coronapandemin. I fråga om brott är Helsingfors fortfarande en mycket trygg stad i en nordisk jämförelse. Det totala antalet brott har huvudsakligen minskat sedan 1990, både nationellt och i Helsingfors. Trenden i antalet brott mot liv och hälsa har dock gått i ökad riktning. Enligt preliminära uppgifter ökade brotten mot liv och hälsa år 2022 i Helsingfors med 8,5 procent jämfört med året innan. Cirka 95 procent av brotten mot liv och hälsa är misshandelsbrott.

Skillnaderna i upplevelserna av trygghet mellan stadsdelarna har inte minskat. Upplevelserna av otrygghet koncentreras till områden som klarar sig dåligt enligt socioekonomiska mätare, och det finns också könsskillnader i upplevelsen av otrygghet. Det finns betydande skillnader mellan bostadsområdena i Helsingfors i fråga om hur trygga invånarna upplever sitt område. I vissa områden upplever ungefär var tredje att det är osäkert i sitt grannskap sent på fredags- och lördagskvällar, medan endast tre procent av dem som upplever sitt område som tryggest tycker så. Även om skillnaderna i upplevelserna av otrygghet mellan bostadsområdena är betydande, är skillnaderna i jämförelse med tidigare undersökningar ganska lika. I de flesta områden är situationen mycket stabil, och endast i få områden har otryggheten antingen ökat eller minskat betydligt.

Upplevelser av otrygghet enligt distrikt

Minskade grönområden, förstöring av platser och klotter samt marginalisering oroar helsingforsarna mest när man frågar dem om sitt eget bostadsområde. Enligt den senaste trygghetsundersökningen upplever man allt som allt mer oro för tecken på social oordning i bostadsområdet än i mitten av 2010-talet. Vandalisering, minskade grönområden och marginalisering var de vanligaste orsakerna till oro.

Enligt en analys av trygghetsmiljön som gjorts i Helsingfors i fråga om stadssäkerheten inkluderar de teman som oroar mest det ökade illamåendet bland unga och konsekvenserna av detta, samt att problemmissbruket av droger ökat. Temana står också i centrum för stadens trygghetsarbete.

Betydande risker för stadskoncernen

Med betydande risker för stadskoncernen avses sådana risker i strategin och ekonomin samt operativa och externa risker som hotar stadskoncernens mål

eller som annars har mycket omfattande konsekvenser om de förverkligas.

De betydande riskerna för stadskoncernen bedöms som en separat process per fullmaktigeperiod. En av de grundläggande uppgifterna för samordningsgruppen för stadskoncernens interna kontroll och riskhantering är att bistå stadskoncernens ledning genom att sammanställa och bedöma de mest betydande riskerna i stadskoncernen och metoderna för att hantera dem.

Vid bedömningen 2022 ombads sektorerna, affärsverken och de största dottersamfunden identifiera tre av de största riskerna för stadskoncernen samt en sökande risk eller en svag signal i verksamhetsmiljön som kan vara betydande för stadskoncernen i framtiden. Under den här bedömningsomgången begärdes dessutom som ett nytt försök också i stadens intranät att personalen skulle beakta betydande risker för stadskoncernen samt ökande risker/svaga signaler. Enkäten besvarades av 108 anställda.

Risker och SDG-mål

Riskområde	Riskområdets centrala innehåll	SDG-mål som avser riskområdet	
Störningar i den internationella säkerhetsmiljön	Säkerhetsläget på statsnivå, indirekta konsekvenser av krig, flyktingskap	16 FREDIGA OCH INKLUDERANDE SAMHÄLLEN	–
Störningar i energipriset och tillgången på energi	Energipris och tillgång	7 HÅLLBAR ENERGI FÖR ALLA	1 INGEN FATTIGDOM 9 HÅLLBAR INDUSTRI, INNOVATIONER OCH INFRASTRUKTUR
Omfattande IKT-störning	Digitalisering, informationssäkerhetshot, informationens tillgänglighet	9 HÅLLBAR INDUSTRI, INNOVATIONER OCH INFRASTRUKTUR	16 FREDIGA OCH INKLUDERANDE SAMHÄLLEN
Risker i fråga om tillgång till personal och deras ork	Personaltillgång, arbetshälsa, försämrning av arbetsförmåga	11 HÅLLBARA STÄDER OCH SAMHÄLLEN	16 FREDIGA OCH INKLUDERANDE SAMHÄLLEN
Misslyckande med åtgärder för förebyggande av och anpassning till klimatkrisen	Klimatkrisen, extrema väderfenomen, anpassning, långtidseffekter	13 KLIMATOTEKOJA	15 EKOSYSTEM OCH BIODIVERSITET 11 HÅLLBARA STÄDER OCH SAMHÄLLEN 3 GOD HÄLSA OCH VÄLBEFINNANDE
Marginalisering och ökad segregation	Differentiering av områden, utslagning, invånarnas välbefinnande, marginalisering över generationerna	10 MINSKAD OJÄMLIKHET	3 GOD HÄLSA OCH VÄLBEFINNANDE 16 FREDIGA OCH INKLUDERANDE SAMHÄLLEN 11 HÅLLBARA STÄDER OCH SAMHÄLLEN
Misslyckande med stora förändringsprojekt	Förändringar i organiserings- och verksamhetssätt, systemprojekt	16 FREDIGA OCH INKLUDERANDE SAMHÄLLEN	11 HÅLLBARA STÄDER OCH SAMHÄLLEN

Våld i nära relationer

Helsingfors stad anställde en koordinator för våld i nära relationer för viss tid 2022–2023 för att främja förebyggandet av våld i nära relationer samt för att främja välbefinnandet och tryggheten. Koordinatören utarbetar ett verksamhetsprogram för förebyggande av våld i nära relationer för staden i samarbete med arbetsgruppen för förebyggande av våld i nära relationer. I arbetsgruppen ingår förutom stadens aktörer även organisationer, THL, Helsingforspolisens, HUS och åklagarmyndigheten. Arbetsgruppen upprätthåller en lägesbild av våld i nära relationer i Helsingfors och Finland och har producerat utbildningar i temat för personalen med beaktande av könsskillnaderna inom våldet i nära relationer och befolkningsgrupper som befinner sig i en särskilt sårbar ställning.

Arbetsgruppen har genomfört kampanjen Även nära och kära kan såra, som syftar till att öka barns och ungas medvetenhet om våld i nära relationer

Kampanjen Även nära och kära kan såra

Målgruppen för kampanjen för att förebygga våld i nära relationer 2022–2023 är barn och unga och temat för kampanjen är barnets rätt till integritet. Kampanjen har producerats av Helsingfors stad i nära samarbete med organisationer inom branschen och andra aktörer.

[Läs mer >](#)

samt kompetensen hos personalen inom sektorn för fostran och utbildning att identifiera och ingripa i våld i nära relationer. I Helsingfors hade särskilt barns och ungas upplevelse av våld i nära relationer ökat under pandemin och detta ville man åtgärda. Det psykiska våldet som unga flickor upplevde hade ökat med tio procent i Helsingfors sedan tidigare skolhälsoundersökningar. Flera åtgärder för att förebygga våld i nära relationer har riktats till barn och unga som en del av projektet Framtidens social- och hälsocentral. Enligt huvudstadsregionens välfärdsenkät 2021 hade 3,2 procent av de vuxna kvinnorna och 2,5 procent av männen i Helsingfors upplevt våld i nära relationer eller hot om våld i nära relationer och 2,6 procent av kvinnorna och 2,1 procent av männen hade upplevt våld i parrelationer eller hot om våld i parrelationer under föregående år.

Antalet samtal till Nollinjen för våldsoffer i nära relationer ökade med 31 procent och antalet personer som sökte hjälp från brottsofferjouren ökade med 25 procent. Kampanjen Mehut loppu (Inte ens den sista droppen får leda till våld) 2021 försökte nå både offer och gärningsmän för våld i nära relationer för att de skulle få hjälp. Staden genomförde kampanjen i samarbete med organisationer, THL, Helsingfors polisväsende och HUS.

Framgångar:

- Trots det exceptionella året 2021 har trygghetssituationen i Helsingfors bevarats på en oförändrad nivå för både män och kvinnor.
- Finland och Helsingfors är kända för begreppet övergripande säkerhet, och vi strävar efter att främja det perspektivet i staden.

Utvecklingsobjekt:

- Våld i nära relationer och särskilt mot kvinnor är fortfarande ett problem, och coronakrisen tycks ha ökat risken för våld i hemmen.
- Den upplevda tryggheten skiljer sig åt både mellan kön och bostadsområden. Kvinnovåldet i nära relationer måste minskas..

Program och undersökningar:

[Helsingfors stads säkerhetsplan PDF >](#)

[Resultaten av Helsingfors trygghetsundersökningar i tidskriften Kvartti \(på finska\) >](#)

[Helsingfors trygghetsundersökning 2018 \(på finska\) PDF >](#)

Delaktighet

Som principer för delaktighet i Helsingfors har tagits användandet av individers och sammanslutningars kompetens och expertis, möjliggörandet av frivillig verksamhet samt skapandet av jämlika möjligheter att delta. Erfarenheter av delaktighet stärker medborgarnas förtroende för myndigheternas verksamhet och generellt för samhälleliga funktioner och tjänster. Detta gör det lättare att acceptera gemensamt framtagna regler och praxis och att förstå motiveringen för olika synsätt. Främjandet av delaktigheten är särskilt kopplat till målen SDG 10 Minskad ojämlikhet, SDG 11 Hållbara städer och samhällen och SDG 16 Fred, rättvisa och god förvaltning som lyfter fram jämlika möjligheter att delta, delaktighet för invånarna i stadsplaneringen och ett inkluderande beslutsfattande.

Globalt sett är stadsbornas möjligheter till deltagande, påverkan och interaktion på god nivå i Helsingfors. Syftet med Helsingfors modell för delaktighet och interaktion som godkändes 2017 är att öka öppenheten i beslutsfattandet och stärka kund- och användarorienteringens perspektiv i utvecklingen av tjänsterna. I modellen för delaktighet och interaktion på stadsnivå beskrivs delaktighetsarbetets strukturer, mål och centrala delområden. Delaktighetsmålen genomförs inom tio teman: regional delaktighet särskilt genom stadslots- och företagslotsverksamhet, hantering och utnyttjande av initiativ och feedback, öppna data, främjande av digital delaktighet, öppnande av stadens lokaler för användning, deltagande budgetering, deltagande i sektorsarbete, frivilligverksamhet samt synpunkter från påverkansorgan (ungdoms-, handikapp- och äldrerådet). I delaktighetsplanerna för stadens fyra sektorer sammanställs dessutom mål och åtgärder för att stärka invånarnas delaktighet i utvecklingen av tjänsterna.

År 2021 utvärderade staden genomförandet av delaktighetsmodellen under strategiperioden 2017–2021. I utvärderingen konstateras att modellen för delaktighet och växelverkan har förtydligat stadens delaktighetsarbete och att arbetet är mer

systematiskt och lätt än tidigare. Helsingfors stad har under strategiperioden utvecklat olika delaktighetsmetoder som används omfattande både för att utveckla tjänster och bereda beslutsfattandet. Helsingfors stad har även fått internationellt beröm för utvecklingen av digital delaktighet.

Digital delaktighet

Helsingfors stad erbjuder stadsborna digitala plattformar och verktyg som gör det möjligt för dem att delta i planeringen och utvecklingen av stadens tjänster oberoende av tid och plats. Syftet med tjänsterna för digital delaktighet är att förbättra transparensen i beredningen och effektiviteten av deltagandet. De digitala delaktighetsplattformarna och responssystemen producerar data för staden som kan användas för att utveckla stadens tjänster. I staden har man inlett ett utvecklingsarbete med syfte att producera en färdplan för utvecklingen av digital delaktighet. Med hjälp av den strävar man efter att främja och stödja användningen av digitala delaktighetsplattformar i staden.

Delaktigheten på digitala plattformar förutsätter tillräckliga färdigheter och lämpliga enheter som inte alla invånare har tillgång till. Stadens tjänster för digitalt stöd vid verksamhetsställen och på distans gör det möjligt att sänka hindren för deltagande. Ett av de centralaste målen för det digitala stödet är att öka kännedomen om det avgiftsfria digitala stödet, stärka de digitala rådgivarnas egen kompetens och öka nätverket av digitala rådgivare. Målen har uppnåtts genom att förnya samordningen av och nätverken för digitalt stöd på stadsnivå i samarbete med sektorer och organisationer, öka kännedomen om digitalt stöd på olika sätt och genom att erbjuda regelbundna utbildningar i digitalt stöd.

Coronapandemin har också syns i stadens delaktighetsarbete. Interaktionen med invånarna har resulterat i en mängd olika digitala metoder och även hybridevenemang i enlighet med restriktionerna.

Medling i brottmål och tvistemål

Helsingfors stad ordnar omfattande medling i brotts- och tvistemål. Medling i brotts- och tvistemål är en lagstadgad invånarservice som grundar sig på avgiftsfrihet och frivillighet för parterna i ett brott eller en tvist. Syftet med medlingen är att vid sidan av den formella rättsprocessen eller som ett alternativ ta fram lösningar till ett brott eller en tvist. Vid medlingsmötet kan parterna sinsemellan tala om brottet eller tvisten som ägt rum, under ledning av medlarna och komma överens om hur skadorna ska ersättas. Utvecklingsspetsen i Helsingfors stads medlingsverksamhet riktas till medlingsprocesser för minderåriga. Målet är att kunna lösa olika konflikter och skadegörelser i ett tidigt skede och därigenom påverka de ungas förmåga och förståelse att verka i sina egna gemenskaper och gemensamma rum på ett försonligt och rättvist sätt.

År 2022 hade 669 medlingsinitiativ emottagits fram till den 16 december 2022. Initiativen innehöll 1 056 olika brotts- och tvistemål och 1 579 parter var kopplade till initiativen. Ungefär en tredjedel av initiativens parter var minderåriga. Under coronatiden har antalet brott som kommit till polisens kännedom i Helsingfors minskat och detta har utöver pandemins allmänna konsekvenser och begränsningar också påverkat antalet initiativ som styrts till medling.

Regional delaktighet

Helsingfors stad stöder stadsbornas deltagande regionalt. Stadens sju stadslotsar stöder stadsborna och olika aktörer i frågor som gäller deltagande och påverkan samt i att agera tillsammans med beaktande av regionala behov. Stadslotsarna verkar inom sju stordistrikt och tyngdpunkten i arbetet ligger på regionalt nätverkssamarbete samt främjande av forum som möjliggör interaktion. De främjar också försök med verksamhetsmodeller som stöder stadsbornas delaktighet och flerspråkig och mångkanalig kommunikation om stadsbornas möjligheter att delta och påverka.

Den regionala dialogen och utvecklingen stöds också av den deltagande budgetering som Helsingfors stad haft sedan 2018. Helsingfors stads deltagande budgetering heter OmaStadi och sker i sin helhet på en digital plattform. Under 2018–2021 har stadsborna kunnat komma med idéer och bestämma hur staden ska använda över 13 miljoner euro. Av den deltagande budgeteringen har 119 projekt genomförts på olika håll i staden. Under 2022 har processen för deltagande budgetering förnyats i ett omfattande samarbete med stadens sektorer och med stadsborna. Målet har varit att göra det enklare att delta i och genomföra processen samt att den ska ha en kortare totallängd.

OmaStadi

OmaStadi är Helsingfors stads program för deltagande budgetering. År 2021 allokerade staden 8,8 miljoner euro till finansiering av de utvecklingsobjekt som stadsborna föreslog. Tillsammans med stadsborna tog man fram idéer för objekten till förslag för omröstning, och stadsborna fick rösta på vilka objekt som skulle finansieras.

[Läs mer >](#)

OmaStadi

De genomförda förslagen 2021, uppdelade i enlighet med målen för hållbar utveckling

SDG 11
Hållbara städer och
samhällen
4 137 000 €

SDG 3
God hälsa och
välbefinnande
3 606 000 €

SDG 5
Jämställdhet
100 000 €

SDG 15
Ekosystem och
biologisk mångfald
680 000 €

SDG 14
Hav och marina
resurser
75 000 €

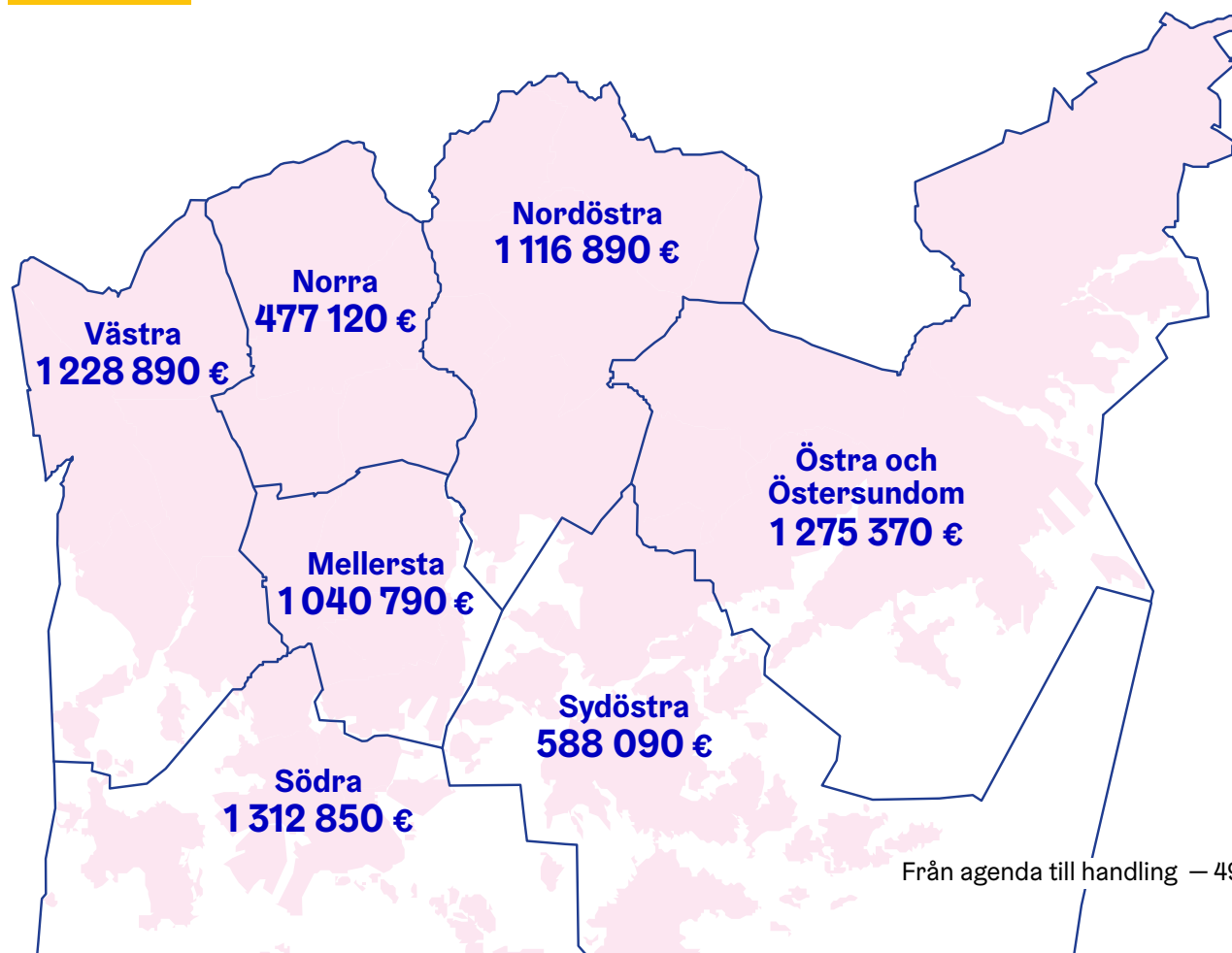

SDG 4
God utbildning för alla
53 000 €

SDG 7
Hållbar energi för alla
35 000 €

Hela Helsingfors
1 760 000 €

Lagstadgade råd

Äldrerådet och handikapprådet främjar jämlikheten och delaktigheten för äldre, funktionshindrade och långtidssjuka stadsbor i Helsingfors. Råden påverkar planeringen, beredningen och uppföljningen av stadens verksamhet i frågor som har betydelse för välbefinnandet, hälsan, delaktigheten, livsmiljön, boendet, rörligheten eller förmågan att klara sig i vardagen. Äldrerådet och handikapprådet har under den gångna perioden ordnat besök av tjänsteinnehavare och beslutsfattare vid möten, stärkt det ömsesidiga samarbetet mellan råden vid utarbetandet av utlåtanden och ställningstaganden samt stärkt samarbetet genom att ordna evenemang med branschorganisationer och andra kommunala råd för att stärka äldre och funktionshindrade personers delaktighet och tillgång till information.

Uppgiften för Helsingfors ungdomsråd är att se till att unga hörs i Helsingfors beslutsfattande och i planeringen, genomförandet och uppföljningen av verksamheten inom stadens sektorer. Ungdomsrådet utarbetar ställningstaganden och utlåtanden i frågor som gäller unga, med vilka de ungas röst lyfts fram i stadens beslutsfattande. Helsingfors ungdomsråd har tal- och närvarorätt i stadens nämnder.

Utveckling av organisationsarbetet

Staden understöder organisationer, sammanslutningar och invånargrupper i Helsingfors varje år med cirka 70 miljoner euro. Helsingfors är en plattform för fri medborgarverksamhet där gemensamma aktiviteter och organisationsinitiativ är centrala. I Helsingfors främjas organisationssamarbetet genom en nätverksliknande modell. Staden vill intensifiera partnerskapet med organisationsfältet och samarbeta regelbundet på stadsnivå. Under år 2022 har man berett strukturer för regelbundet samarbete med organisationsfältet. Våren 2023 inleds en styrgrupp för organisations- och understödsverksamheten på stadsnivå, som bereder och koordinerar verkställandet och växelverkan av helhetsmodellen för organisationssamarbetet. Organisationernas möjligheter att delta och påverka stärks i Helsingfors genom att en organisationsdelegation bildas, som samlar organisationer, förtroendevalda samt experter inom stadens centralförvaltning och sektorer. Organisationsdelegationens verksamhet inleds våren 2023.

Övrigt utvecklingsarbete för delaktighet

I Helsingfors stöds stadsbornas vardag genom att erbjuda olika rådgivningstjänster. Staden har tagit som utvecklingsobjekt att göra samarbetet tätare mellan rådgivningens olika nätverk och aktörerna för utveckling av kompetensen inom rådgivningsarbetet både inom staden och i större utsträckning i Nyland.

År 2020 genomförde Helsingfors ett demokratiförsök med målet att ge ryskspråkiga invånare information om olika sätt att delta och stödja deras deltagande. I försöket utbildade man förändringsagenter, ordnade verkstäder för deltagande budgetering och producerade material.

Staden har under 2022 förtydligat kommunikationen om olika möjligheter att delta genom att samla information på webbsidan hel.fi/sv/beslutsfattande-och-forvaltning/delta-och-paverka. På webbsidan finns information om deltagande, möjligheter att delta i stadens utveckling och beslutsfattande samt stöd till gemensamma aktiviteter.

Helsingfors stad ordnar dialogiska stadsinvånarsamtal under 2023 på olika håll i staden. Syftet med dem är att främja diskussionen och påverkan i samarbete med olika aktörer i fråga om regionala fenomen som är viktiga för stadsborna. Dessutom påskyndar stadsinvånarsamtalen den frivilliga utvecklingen och den lokala verksamheten i regionerna och ökar samtidigt förståelsen och dialogen mellan stadsborna. Det nya verksamhetssättet ger stadsborna initiativ och aktörskap på ett socialt hållbart sätt, vilket ger upphov till en ny struktur och ett nytt sätt att genomföra stadsinvånarsamtalen i Helsingfors.

Framgångar:

- Modellen för delaktighet och växelverkan har förtydligat stadens delaktighetsarbete och det är mer systematiskt och lätt än tidigare.
- En organisationsdelegation har grundats i staden våren 2023 och stadens nya modell för organisationssamarbete har gett en tydlig struktur för interaktionen.
- Helsingfors stad har under strategiperioden utvecklat olika delaktighetsmetoder som används omfattande både för att utveckla tjänster och bereda beslutsfattandet.
- Helsingfors har också fått internationellt beröm för utvecklingen av den digitala delaktigheten.
- Den deltagande budgeteringen har ökat stadsbornas intresse för att delta och påverka stadens frågor och valdeltagandet har varit på en internationellt sett hög nivå.

Utvecklingsobjekt:

- Vi stärker delaktigheten och växelverkan i all stadens verksamhet genom att främja en öppen verksamhetskultur och interaktiva verksamhets-sätt samt genom att dra nytta av responsen från invånare och företag.
- Vi utvecklar flerkanaliga möjligheter till deltagande genom att kombinera digitala deltagande-sätt och deltagande ansikte mot ansikte.
- Vi stärker stadsbornas jämlika möjligheter att delta och alla befolkningsgruppers deltagande i stadens utveckling.
- Vi främjar flerkanaliga, mångformiga och flerspråkiga kommunikationer och möjligheter till att delta och påverka även genom att beakta skillnaderna mellan bostadsområden.
- Invånar- och sam användningen av stadens lokaler utvecklas så att den bättre motsvarar stadsbornas behov.

Webbplats:

[OmaStadi >](#)

Kultur

UNESCO:s kongress i Hangzhou 2013 definierades kreativitet, kulturarv, kunskap och mångfald som kärnan i kulturell hållbarhet: Dessa värden är orubbligt bundna till mänsklighetens utveckling och friheter. Utifrån detta vill Helsingfors stad ge sina invånare en möjlighet att leva ett liv som befolkningen har skäl att anse vara värt att leva. Vi vill lyfta fram den kulturella hållbarheten som en ny granskningsdimension i den här rapporten om hållbar utveckling.

För att målen för hållbar utveckling ska kunna uppnås krävs en kulturell förändring. En förändring av många av de tanke- och handlingsmönster som vi har vuxit upp i, som formar våra liv och som vi förmedlar till yngre generationer. För att kunna bygga en ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar stad måste vi identifiera och förstå vår kultur, det vill säga uppfattningar, institutioner och moral som definierar vår verksamhet, mer medvetet än i dag.

Förändringarna i miljön och kulturen och deras effekter blir tydligast synliga med konst och vetenskap. Konsten ger också möjlighet att behandla förändringen på ett övergripande sätt och hitta kreativa sätt att lösa de utmaningar som förändringen medför. Det är viktigt att staden stöder konstens frihet och mångstämmighet, och är öppen för diskussion via den. Konst och kultur är en resurs i stadens utveckling.

Vi bygger upp en uppfattning om oss själva och vår gemenskap både för det andliga, det vill säga det immateriella, och det materiella kulturarvet. Kulturarvet och den kulturmiljö som är inbäddad i det skapar en grund för konsten och kulturen. Nu är framtidens kulturarv. Helsingfors stad växer, dess kulturella mångfald ökar och samtidigt har åldersstrukturen

förändrats så att den relativa andelen äldre har ökat. Vi behöver allt mer kulturellt ansvarstagande för att kunna hantera förändringarna så att de berikar vår kultur och stärker vår kreativitet och resiliens i stället för att de orsakar polarisering och konflikter.

I en allt mer mångsidig verksamhetsmiljö är det bra att komma ihåg att individens klara medvetenhet om sin egen kulturidentitet är kopplad till en god självkänsla och en känsla av tillfredsställelse. En stark etnisk identitet innebär inte att minoriteternas representanter sluter sig inom sin egen krets, utan detta har konstaterats korrelera positivt med sysselsättning, utbildning och moderata politiska åsikter. Byggandet av en stark och accepterande kulturidentitet börjar redan i den tidiga barndomen. Helsingfors strävar efter att främja en ansvarsfull kulturfostran och att göra det möjligt för alla Helsingforsbor att komma i kontakt med kultur och konst.

Varje människa ska ha rätt att känna och vara stolt över sin egen kultur och att utöva sin egen kultur. För att denna rätt ska kunna förverkligas i praktiken krävs det medvetenhet om kulturella behov, såsom språk, traditioner och seder i verksamheten inom såväl sektorn för fostran och utbildning, fritid, stadsmiljö som social- och hälsovård.

I den här rapporten granskar vi Helsingfors kulturella hållbarhet ur perspektivet för de kulturtjänster som staden erbjuder, kulturarvet och designen. De valda perspektiven är inte en uttömmande lista över fenomen och åtgärder som inverkar på den kulturella hållbarheten i Helsingfors, men valen ger ändå en uppfattning om hur och var i Helsingfors vi arbetar för en kulturellt hållbar stad.

Konst och kultur

Före coronapandemin uppnådde Helsingfors stads egna kulturinstitutioner cirka 1,43 miljoner besökare per år (cirka 2,5 besök/helsingforsare). Den service som staden producerar uppskattades i Helsingfors uppgå till cirka 25 procent av hela kultursektorns tjänsteproduktion. I åtta av stadens kulturcentrum ordnades cirka 2 000 evenemang per år, Helsingfors stadsorkester hade cirka 50 symfonikonsserter och i Helsingfors stadsmuseums och konstmuseets sex museer såg man 23–25 utställningar per år. Helsingfors stad delar årligen ut cirka 17 miljoner euro i stöd för konst- och kulturverksamhet inklusive grundläggande konstundervisning. I kriterierna för beviljande av understöd ingår beaktande av både jämställdhet och jämlikhet samt ekologiskhet i ordnandet av verksamheten.

Pandemins samlingsrestriktioner inverkade mycket på kulturevenemangen, som i praktiken inte kunde ordnas annat än tidvis och för ett mindre antal deltagare under 2020–2021 samt i början av 2022. Kulturbranschen återhämtar sig långsamt från pausen och 2023 koncentrerar vi oss på att stärka den allmänna framtidstron och verksamhetsstrukturerna inom många kulturområden samt att återställa allmänhetens förtroende till nivån före coronan. Under 2021–2022 satsade staden mycket på att återuppliva kulturbranschen.

Helsingfors stad har identifierat främjandet av kulturell jämlikhet som en tyngdpunkt som ökar stadsbornas välbefinnande. Åtgärderna har planerats och genomförts 2021–2023 speciellt ur perspektivet för den kulturella mångfalden och inkluderingen, barn och äldre personer samt helsingforsare i en sårbar ställning. Stadens omfattande biblioteksväsende verkar som främjare av kulturell hållbarhet och betjänar alla helsingforsare på ett mångsidigt sätt.

Främjande av kulturell jämlikhet

Främjandet av kulturell jämlikhet styrs av principerna om inkludering och mångfald som omfattar både befolkningens många olika bakgrunder och funktionsnedsättningar. Vid planeringen av konst- och kulturverksamhet har man förstått att man inte samtidigt kan svara exakt på alla specialgruppers behov, utan det väsentliga är att hitta sådana verksamhetssätt som inte utesluter någon. Verksamhetssätt som ökar inkluderingen söks framför allt genom att öka specialgruppers aktörskap och delaktighet. I synnerhet verksamheten vid kulturcentret Caisa, som förvaltas av Helsingfors stad, stöder stärkandet av mångfalden och inkluderandet av kulturverksamhet i staden. Helsingfors stad fäster också vikt vid att värna om det svenska språkets ställning och den tvåspråkiga kulturen samt den regionala jämlikheten. Med kulturella metoder stärks identiteten i Helsingfors olika områden.

Barn och äldre personer i fokus

För att främja barnkulturen strävar Helsingfors stad efter att rikta sin egen verksamhet så att den kan säkerställa alla barns jämlika möjligheter att uppleva konst och kultur. Staden förverkligar också Unicefs modell Barnvänlig kommun. I centrum för verksamheten står konstcentret Annegården för barn och unga, där man bland annat organiserar 5 x 2-verksamheten som riktar sig till stadens alla lågstadier och som årligen bekantar cirka 6 200 barn med skapande av konst under ledning av professionella konstnärer.

Till kulturens fadderbarn kallas alla barn födda i Helsingfors 2020 eller senare. Den egna kulturfadern ordnar skräddarsydd verksamhet för barnen enligt dess utvecklingsstadium tills barnet börjar skolan. Det finns 32 konst- och kulturaktörer som verkar som kulturfaddrar. I början av 2023 hade redan cirka 11 500 familjer gått med. De medverkande aktörerna arbetar tillsammans med sätt att förverkliga en kulturellt ansvarsfull konst- och kulturfostran.

De särskilda tillgängliga programmen som är avsedda för äldre produceras på ett samordnat sätt av social- och hälsovårdstjänsterna samt stadens kulturaktörer. Bland annat Helsingfors stadsmuseum och Helsingfors konstmuseum HAM:s samarbete med servicecentralerna, verksamheten för åldersvänliga orkestrar och Helsingfors konstmuseum HAM:s seniorråd kan nämnas. Kulturell jämlikhet för äldre stöds också med hjälpverksamheten. Kultur- och fritidssektorn delar år 2023 ut sammanlagt två miljoner euro för att främja äldre personers rörlighet och kulturverksamhet. I de understödda projekten stärks de äldres delaktighet och aktiva aktörskap.

Att nå ut till stadsbor som befinner sig i en sårbar ställning

Inom LiiKu-stödet, som utvecklats i ett multisektoriellt samarbete, handleder och stöder personalen inom social- och hälsovårdsbranschen klienter att delta i idrotts- och kulturevenemang som intresserar hen, samt i hobbyverksamhet på egen hand.

Genom ett engagerande regionalt kulturarbete (Helsingforsmodellen) stärks stadsdelarnas gemenskap, trivsel och positiva profilering samt möjliggörs delaktighetsupplevelser för invånarna, vilket ger stöd i att uttrycka sin egen röst och kreativitet samt att hämta sina krafter.

Bibliotek som producent av kulturell hållbarhet

Biblioteksväsendet är en stark aktör inom kulturell hållbarhet både i Helsingfors och på andra håll i Finland. Biblioteken är en slags ryggrad för kulturen – de är lättillgängliga och avgiftsfria mötesplatser där man förutom information även hittar kulturupplevelser, redskap för olika hobbyer och lokaler för sammankomster. I Helsingfors finns 37 regionbibliotek, två bokbussar och utöver dessa två patientbibliotek och fem servicepunkter i servicehusen. Biblioteket har lyckats förnya sig i takt med stadens förändring. Helsingforsborna betjänas också av bland annat ett flerspråkigt bibliotek och E-bibliotek, där det finns tusentals böcker, tidningar, filmer, musik, kurser och databaser. Biblioteket är en viktig plats för lärande och upprätthållande av läskunnighet, och det betjänar stadsborna från spädbarnsåldern till ålderdomen.

Framgångar:

- Enskilda konstnärer och konstinstitutioner samt många andra aktörer inom kulturen lyfter ständigt fram frågor om hållbar utveckling i sin offentliga verksamhet och producerar verk genom vilka helsingforsarna får en ökad förståelse för dessa teman och en ökad förmåga att hitta kreativa lösningar för att lösa de utmaningar som uppstår.
- Främjandet av kulturell jämlikhet har lyfts fram som en viktig tyngdpunkt inom hela kultursektorn. Staden har identifierat i synnerhet barn och äldre samt helsingforsare som befinner sig i en sårbar ställning som grupper för vilkas kulturella rättigheter vi arbetar för att tillgodose.

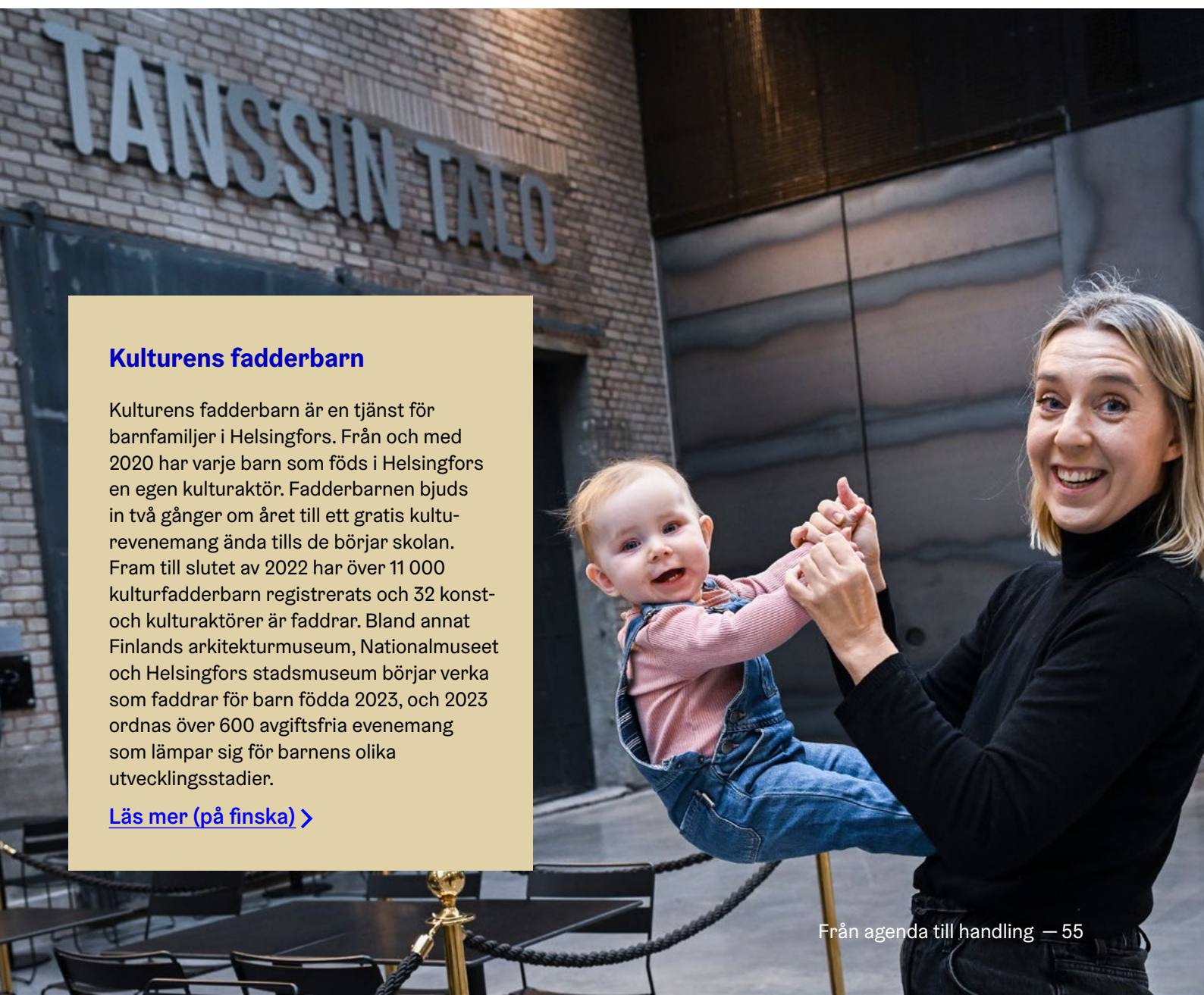
Utvecklingsobjekt:

- Olika minoriteters möjligheter att synas och delta i planeringen och genomförandet av kulturtjänster samt synligheten av innehåll i kulturutbudet som är relevanta för dem bör ökas.
- Det behövs mer diskussion om principerna för konst- och kulturfostran samt annan kulturverksamhet som beaktar mångskiftande kulturbakgrunder och skapande av en gemensam förståelse mellan aktörer inom kultur- och konstbranschen.

Kulturens fadderbarn

Kulturens fadderbarn är en tjänst för barnfamiljer i Helsingfors. Från och med 2020 har varje barn som föds i Helsingfors en egen kulturaktör. Fadderbarnen bjuds in två gånger om året till ett gratis kultur-evenemang ända tills de börjar skolan. Fram till slutet av 2022 har över 11 000 kulturfadderbarn registrerats och 32 konst- och kulturaktörer är faddrar. Bland annat Finlands arkitekturmuseum, Nationalmuseet och Helsingfors stadsmuseum börjar verka som faddrar för barn födda 2023, och 2023 ordnas över 600 avgiftsfria evenemang som lämpar sig för barnens olika utvecklingsstadier.

[Läs mer \(på finska\) >](#)

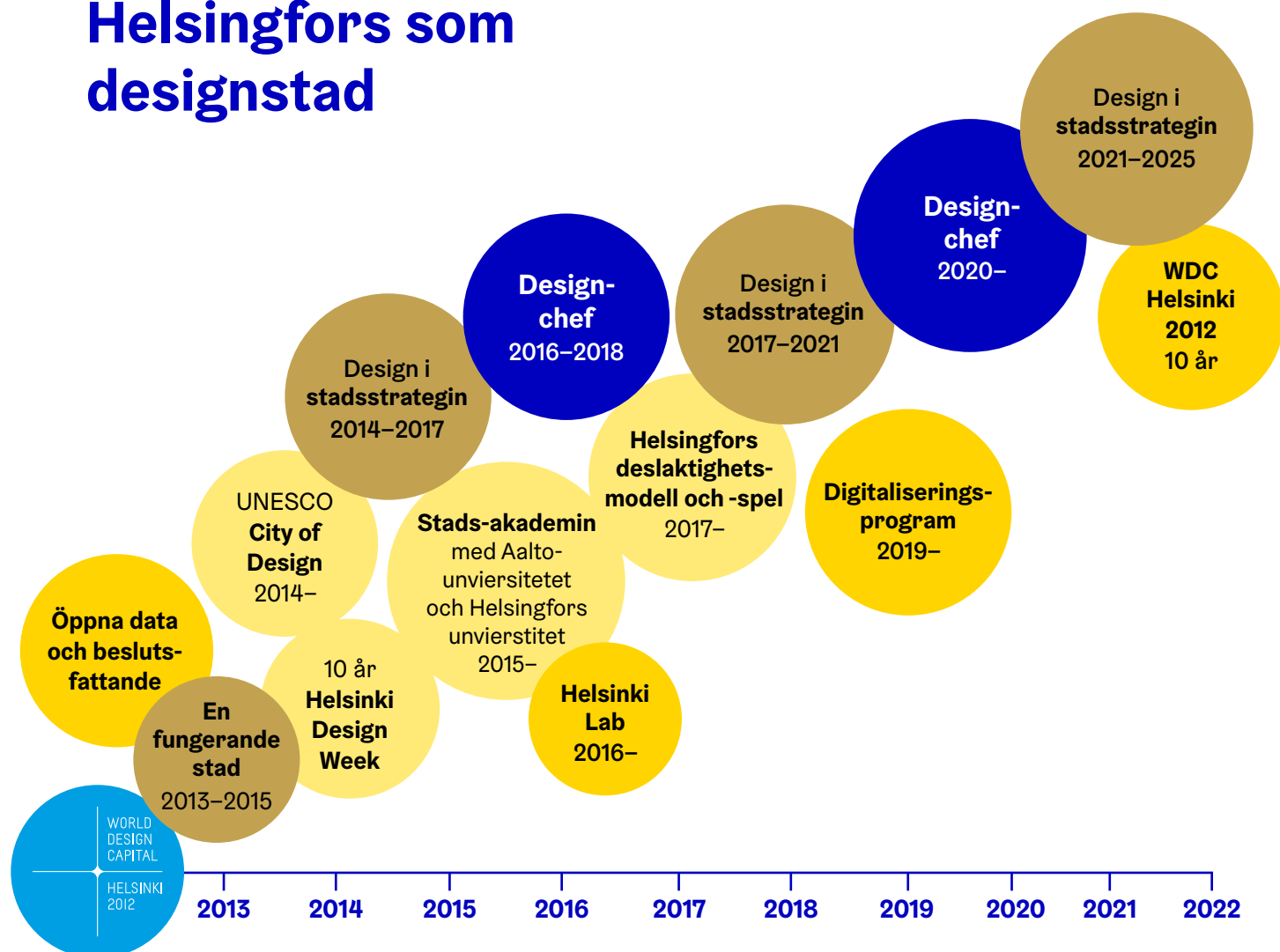
Design

Helsingfors är känt för god design. Design är ett sätt för Helsingfors att bygga en fungerande och jämlik stad. Design är ett verktyg för att förstå stadsbornas behov och lösa meningsfulla problem. Såväl i Finland som i Helsingfors har design och arkitektur redan länge haft en viktig roll i byggandet av vårt välfärdssamhälle och en bättre vardag.

Helsingfors stads designresa inleddes 2012, då Helsingfors var världens designhuvudstad

tillsammans med Esbo, Vanda, Grankulla och Lahtis. För Helsingfors stad fungerade året som startskott för att använda design i utvecklandet av stadens tjänster och verksamhet. Design lyftes upp på en strategisk nivå. Under sin tioåriga designresa har Helsingfors stad konsekvent stärkt designens roll som en del av stadens kärnfunktioner. En central faktor för att designresan lyckas har varit designens starka roll i stadsstrategin.

Helsingfors som designstad

Helsingfors är en av de första städerna i världen som har anställt en designdirektör. Staden anställde år 2020 en designdirektör som främjar användningen av design och arkitektur i stadens utveckling och stärker Helsingfors anseende som en internationellt ansedd designstad. Designdirektören stöds av stadens interna designteam Helsinki Lab, och av stadens interna designnätverk med fler än 200 experter. Helsingfors stad genomför designprojekten i nära samarbete med designbyråerna. Helsingfors stad har ett ramavtal för tjänstedesign, inom vilket man 2021 gjorde designupphandlingar för 3,6 miljoner euro. Volymen av Helsingfors designupphandlingar har niodubblats under de senaste sex åren.

Under strategiperioden 2021–2025 har design använts allt mer systematiskt i den användarorienterade förnyelsen av tjänster och ökningen av stadsorganisationens produktivitet. Målet är att öka det offentliga stadsrummets dragningskraft genom insiktsfull planering och försök. Nya initiativ inom detta område är programmet Placemaking som syftar till att gemensamt utveckla trivsamma stadsrum samt färdigställa Helsingfors arkitekturpolitiska program. Designen är en internationellt sett viktig faktor som särskiljer Helsingfors, och detta mål stöds genom nätverksverksamhet och att vi främjar inrättandet av det nya arkitektur- och designmuseet. En viktig utmaning i framtiden är att utveckla bedömningen av designverksamhetens effektivitet och användningen av den information som fås från designarbetet.

Framgångar:

- Designtänkande i centrumbiblioteket Ode.
- Strategiskt designprojekt för äldre personers rörlighet.
- Tjänstedesign för webbplatsen Hel.fi.

Utvecklingsobjekt:

- Designverksamhet i det offentliga stadsrummet.
- Strategisk design: system, fenomen och förutsägelse.
- Utveckling av designverksamhetens effektivitet och effektivitetsmätare.

Undersökningar och webbplatser:

[Webbplatsen Design Helsinki >](#)

[UNESCO Creative Cities Network Helsinki](#)

[UNESCO – City of Design Report 2019–2022](#)

[PDF >](#)

Kulturarv

Kulturarvet uppstår som ett resultat av människans verksamhet och i växelverkan med miljön. Kulturarvet och kulturmiljön är sammanlänkade med varandra. Att värderingar, övertygelser, färdigheter och traditioner förändras är en central egenskap i kulturarvet. Ett kulturarv som värnas om med kärlek är en ekonomisk attraktionsfaktor och har stor betydelse för utvecklingen av turismen. Kulturarvet är därför en utvecklingsresurs också ur ekonomisk synvinkel.

Kulturarvet och information om det produceras, används, sköts och bevaras av många olika aktörer, allt från privata hobbyutövare till aktörer inom den offentliga sektorn. I Helsingfors ansvarar kultur- och fritidssektorn för stadens biblioteksmaterial, museisamlingar och upprätthållande och förnyande av kulturarvet samt stöder konst- och kulturverksamhet som är morgondagens kulturarv. Det är i synnerhet Helsingfors stadsmuseums uppgift att ge stadsborna rötter och hjälpa dem att skapa ett eget förhållande till Helsingfors och att vara helsingforsare. Som myndighet för kulturmiljön ger stadsmuseet ett kulturarvsperspektiv i planläggningsprocessen och byggandet av staden. HAM Helsingfors konstmuseum å sin sida värnar om, presenterar och utvecklar konstarvet.

Stadsarkivet förvaltar och förvarar stadens arkivsamling. Skolor och andra läroanstalter förnyar och förmedlar kulturarvet i sitt dagliga arbete. Mycket samarbete bedrivs över branschgränserna från daghemsåldern till andra stadiets studerande samt finska Arbetarinstitutet och Arbis.

Kulturarvsinformation och tjänster i anslutning till den digitaliseras i samma takt som det

övriga samhället. Digitala verktyg har öppnat nya möjligheter för både professionella kulturarvsaktörer och medborgare. Det materiella kulturarvet i Helsingfors är digitalt väl tillgängligt via den nationella söktjänsten Finna. Via Finna-tjänsten har materialet sedan 2021 varit en del av den sameuropeiska tjänsten Europeana och därmed en del av det europeiska kulturarvet. Stadsmuseets fotosamling är dessutom tillgänglig via tjänsten Helsinkikuvia.fi. De högupplösta bilderna som kan användas fritt skapar förutsättningar även för företagsverksamheten.

Kulturmiljöprogram

Kulturmiljöprogrammet är stadsmuseets och stadsmiljösektorns gemensamma riktlinjer för beaktande av kulturmiljöer samt för skötseln och användningen av dem i Helsingfors. Programmet ger en helhetssyn på värdena i kulturmiljöerna i Helsingfors och betydelsen av gemensamma aktiviteter och det kulturarv som hör samman med detta. I beredningen har stadens sektorer, företag och stadsbor engagerats och hörts. Programmet presenteras för stadsstyrelsen för godkännande våren 2023. Kulturmiljöprogrammet fokuserar särskilt på att värna om kulturmiljöer och samordna stadens övriga mål samt på att stödja stadsbornas frivilliga verksamhet i olika kulturmiljöer. En hållbar kombination av tillväxt och värnande om kulturmiljöer är avgörande. Programmets mål stöder många av FN:s mål i Agenda 2030 är särskilt inriktade på ekologisk hållbarhet och naturmiljöer samt välfärd och hållbar turism.

Framgångar:

- Aktiivisella osallisuudella kulttuuriperinnön tuottamiseen ja uusintamiseen sekä kulttuuriympäristöjen vaalimiseen on merkittäviä hyvinvointivaikutuksia. Osallistavia työmuotoja hyödynnetään sen vuoksi kaikessa kulttuuriperintötyössä. Adoptoi monumentti-toiminnassa vapaaehtoiset hoitavat arkeologisia kohteita kaupunginmuseon ohjauksessa ja Kuvaussakki dokumentoi kaupunkia valokuvaamalla. Museomummit ja -vaarit välittävät kulttuuriperintöä Lasten kaupungissa. Kaupunginmuseo työskentelee myös usein marginaalisiksi miellettyjen toimijoiden kanssa. Näytelytuotannossa on vuosina 2021–2022 osallistettu mielenterveyskuntoutujia, ja marraskuussa 2022 avattiin näyttely Horot – seksityöntekijöiden puheenvuoro, jonka aineistot ja käsikirjoitus perustuvat seksityöntekijöiden yhteisön omaan perinnetyöhön.
- Kulttuuriympäristöohjelmaa on laadittu tiiviissä yhteistyössä kaupungin sisällä ja kaupunkilaisia osallistaen. Yhdessä tekeminen on lisännyt helsinkiläisten tietoisuutta kulttuuriympäristöistä ja niiden arvoista. Samalla on verkostoiduttu laajasti kulttuuriympäristön moninaisia arvoja ja elinvoimavaikutuksia painottaen sekä korostaen rakennusten säilyttävän korjauksen merkitystä osana kestävä kehitystä. Ohjelman visio on, että Helsinki on vuonna 2050 historiallisesti kiinnostava, kulttuuriympäristöjään arvostava ja kestävästi muuttuva kaupunki, johon jokainen voi juurtua.

Utvecklingsobjekt:

- Alueellisuuden ja moninaisuuden haasteet koskevat yhtä lailla kulttuuriperinnön kestävyyttä kuin kaupunkiorganisaatiota muutenkin.
- Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala kehittää jatkuvasti digitaalisia välineitä ja työskentelytapoja, joilla kulttuuriperinnöstä ja siihen perustuvista elämyksistä voidaan tehdä helpommin saavutettavaa. Kirjastopalvelu tarjoaa monipuolisesti elektronisia aineistoja sekä välineitä, neuvontaa ja tukea digitaalisten palvelujen käyttöön. Digitaalisten toimintamallien kehittäminen ja järjestelmien ylläpito edellyttävät jatkuvia investointeja. Digitaalisen saavutettavuuden ja tuotto-odotusten yhdistäminen vaatii monipuolista osaamista.
- Kulttuuriperinnön hyvinkin erikoistuneiden osa-alueiden toimijat ovat usein senioreja, joiden osaamisen siirtäminen seuraaville sukupolville on keskeinen haaste. Vapaaehtoistoimijoilla on usein hyvin vähän resursseja.

Program och undersökningar:

[Konst- och kulturvision 2030: Arbetsgruppens vision för staden och invånarna i mars 2020 \(på finska\) PDF >](#)

[Helsingfors stadsmuseum: Bevarande av afrofinländskhet \(på finska\) >](#)

Utställningen Being black – glimtar ur livet som afrofinländare

Utställningen Being black genomförs av den afrofinländska gemenskapen och Helsingfors stadsmuseum och öppnades i april 2023. Utställningen ger perspektiv på familjen, vän-
skapsrelationer, skönhetsideal och aktivism
och visar hur afrofinländarna är en del av
Helsingfors och att vara helsingforsare.

[Läs mer >](#)

Webbtjänsten Historia Helsinki

Historiekommittén i Helsingfors, som lyder under stadskansliets informationshanteringsenhet, har 2022 öppnat webbtjänsten Historia Helsinki, som delar material om historia och kulturarv relaterade till Helsingfors och information som tagits fram från materialen.

[Läs mer >](#)

Ekonomi

Hållbar ekonomi har ett brett perspektiv och omfattar flera olika SDG-mål. Nedan är de centralaste SDG-målen för hållbar ekonomi i fråga om fattigdom, arbete och utkomst samt konsumtion, näringsgrenar och innovationer. I det här avsnittet om hållbar ekonomi behandlar vi också teman för hållbart boende och byggande samt hållbar trafik.

Den kommunala ekonomin i Helsingfors är fortfarande stark, även om utgifternas ökning hotar balansen. Förändringen i åldersstrukturen och det ökande investeringsbehovet ökar kostnaderna. De ökade skatteinkomsterna och intäkterna från markegendom stöder den framtida utvecklingen. De påfrestningar som den åldrande befolkningen skapar riktas mot ekonomin i Helsingfors, som i och med social- och hälsovårdreformen svarar för sina egna social- och hälsovårdstjänster.

Finlands och Helsingfors ekonomi har redan i hög grad återhämtat sig från coronapandemin som började 2020, vilket bland annat syns i att sysselsättningsgraden är hög och att lönesumman stigit i Helsingfors. År 2022 visade sig dock åter vara ett undantagsår igen. Rysslands anfallskrig mot Ukraina hade en betydande inverkan på Helsingfors som verksamhetsmiljö för näringslivet.

Det är svårt att helt bedöma krigets långsiktiga konsekvenser för till exempel Helsingfors geopolitiska ställning. Helsingfors tillgänglighet med flyg har försämrats på grund av Rysslands överflygningsförbud, vilket har en negativ inverkan på turismens utveckling. Finlands ekonomi växte 2022 tack vare att början på året var bra, men utsikterna för år 2023 är redan sämre. Den snabba inflationen har tårt på hushållens köpkraft och konsumenternas och företagens förtroende för ekonomin, vilket förutspår minskad efterfrågan, sämre resultat för företagen och sämre sysselsättningsgrad. Ekonomin väntas återvända mot en långsam tillväxt 2024.

Vi har redan kommit långt med återhämtningen från coronapandemin, men i synnerhet den snabba inflationen och den stigande räntenivån samt arbetskraftsbristen som plågar många branscher har blivit nya stora problem. Den ekonomiska tillväxten har avtagit och ekonomin har hamnat i recession sedan våren 2023. Helsingfors skattebas är dock stark, eftersom en mångsidig näringsstruktur som bygger på en hög kompetensnivå och den stora andelen av stadsbor med goda inkomster torde skydda Helsingfors från de värsta bakslagen.

Utkomst och sysselsättning

I en global jämförelse är Helsingfors på en god nivå när det gäller att uppnå SDG-målet 1 (ingen fattigdom). Helsingfors utmaningar hänger ihop med relativ fattigdom, upplevd utkomst och ökad barnfamiljsfattigdom som uppstått på grund av hög levnadsstandard och höga levnadskostnader. I Finlands interna jämförelse har Helsingfors bättre förutsättningar än de flesta andra kommuner och städer i Finland att upprätthålla tillväxt och en positiv sysselsättningsutveckling. Fastän befolkningsstrukturen påverkar även Helsingfors, förblir flyttrörelsen enligt befolkningsprognoserna gynnsam för Helsingfors och en mångsidig företags- och arbetsplatsstruktur ökar arbetstillfällena och skatteinkomsterna.

Vid sidan av händelser i nationalekonomin och utvecklingen av skatteinkomsterna som är beroende av dem är också kommunsektorns utgifter en central fråga. Pressen av att befolkningen åldras påverkar den offentliga ekonomin på två sätt: En ökning av antalet äldre skapar ett tillväxttryck på hälsovårds-, omsorgs- och pensionskostnaderna, och en minskning av antalet arbetsföra människor försämrar

möjligheten till ekonomisk tillväxt vilket direkt återspeglas i skattebasens utveckling. Åtgärder för att förbättra sysselsättningen och serviceproduktionen inom social- och hälsovården kan bidra till att förbättra hållbarheten i den offentliga ekonomin. Den ökande arbetskraftsinvandringen har under vissa förutsättningar en snabbare inverkan på den långsiktiga hållbarheten än nativiteten. En permanent högre nettoinvandring skulle stärka den offentliga ekonomin om invandrarnas genomsnittliga sysselsättningsgrad och lönenivå inte väsentligt skulle avvika från urbefolkningen.

Efter att ha återhämtat sig från coronapandemin steg sysselsättningsgraden i Helsingfors år 2022 till den rekordhög nivå 76,0 procent. Sysselsättningsgraden var 1,9 procentenheter högre än 2021. Antalet arbetade timmar minskade kraftigt 2020 i och med coronapandemin, men de återställdes 2021 och har fortsatt att öka 2022. Arbetstimmar som helsingforsarna utförde ökade med 3,3 procent från året innan. Den stärkta sysselsättningen och ökningen av antalet arbetstimmar inverkar positivt på stadens skatteinkomster.

Arbetslöshetsgraden

	2018	2019	2020	2021	2022
Arbetslöshetsgrad	9,3 %	9,2 %	14,6 %	11,2 %	10,4 %
Arbetslöshet bland ungdomar	6,7 %	6,6 %	13,5 %	9,1 %	8,1 %
Män, Helsingfors	10,3 %	10,2 %	15,7 %	12,3 %	
Kvinnor, Helsingfors	7,9 %	7,8 %	12,6 %	9,6 %	

Källa: Statistikcentralen

Efter coronapandemin har deltidssarbetet ökat relativt sett mer än heltidssarbetet. Andelen deltidssarbete av löntagarnas alla anställningsförhållanden ökade måttligt. År 2022 var andelen deltidssarbete i alla anställningsförhållanden i Helsingfors 19 procent.

Arbetslöshetsgraden i Helsingfors var 10,4 procent i december 2022. I slutet av 2022 fanns det 36 600 arbetslösa arbetssökande i Helsingfors, vilket var 2 800 (7 %) färre än året innan. Coronapandemin orsakade en påfallande topp i arbetslösheten 2020. Arbetslöshetsgraden i Helsingfors var som högst 18,6 procent (maj 2020). Trots att sysselsättningsläget förbättrades avsevärt under 2021 och 2022 fanns det fortfarande 4 900 fler arbetslösa i slutet av 2022 än innan coronapandemin började 2019. Efter en kraftig ökning började antalet lediga arbetsplatser minska i slutet av 2022.

I och med coronapandemin ökade ungdoms- och långtidssarbetslösheten kraftigt. Arbetslösheten har minskat inom båda grupperna under 2022, men ligger fortfarande över nivån före coronapandemin. Långtidssarbetslöshet kan leda till problem med hälsa och välbefinnande. Sysselsättningen försvåras när arbetslösheten varar länge. Av alla arbetslösa är andelen arbetslösa med främmande språk 32 procent.

Utbildningskraven för den arbetskraft som krävs för de nya jobb som skapas före 2035 förväntas vara betydligt högre än för de sysselsatta i slutet av det senaste årtiondet. I takt med att kunskapskraven ökar är det viktigt att förbättra utbildningsnivån hos dem som redan är i arbete. Tillgången och efterfrågan möts inte ordentligt på arbetsmarknaden och i Helsingfors råder brist på arbetskraft, särskilt inom högteknologin och digitaliseringen. Helsingfors måste locka experter från utlandet.

Helsingfors stad deltar i kommunförsöket med sysselsättning som inleddes i början av 2021. I kommunförsöket svarar Helsingfors stad för sysselsättningstjänsterna för följande kundgrupper: arbetslösa som inte är berättigade till inkomstrelaterad dagpenning, personer under 30 år, personer med främmande språk och personer som flyttat till landet. Kommunförsöket banar väg för reformen av arbets- och näringsstjänsterna 2024, som innebär att ansvaret för att ordna arbets- och näringsstjänster överförs från staten till kommunerna från och med 2025. Helsingfors stad bereder ändringen med målet att skapa en resultattrik modell för sysselsättningen i Helsingfors som beaktar kommuninvånarnas och arbetsgivarnas behov.

Under 2022 har de centralaste mätarna som beskriver smidigheten av tjänsterna inom kommunförsöket med sysselsättning utvecklats positivt.

I slutet av januari 2023 hade över hälften av kunderna en gällande sysselsättningsplan, medan talet året innan var cirka 39 procent. Antalet kunder i tjänster som stöder sysselsättningen har ökat. Dessutom har staden utvecklat digitala lösningar och resultatbaserade upphandlingar för sysselsättningstjänsterna. Staden som arbetsgivare använder också själv aktivt verktyg som stöder sysselsättningen, såsom arbetsprövningar, lönesubvention och läroavtalsutbildningar.

Framgångar:

- Sysselsättningsgraden har stigit efter coronatiden och arbetslösheten har minskat stadigt.
- Kommunförsöket med sysselsättning stöder stadens förberedelser för reformen av arbets- och näringsstjänsterna 2024.
- Sysselsättningsvillkoret har utvecklats.

Utvecklingsobjekt:

- Långtidssarbetslösheten ligger på en högre nivå än före coronapandemin. För att minska långtidssarbetslösheten bör man hitta effektiva åtgärder.
- Stöd för sysselsättning av personer med främmande språk.

Program och publikationer:

[Helsingfors stad bokslut 2022 \(på finska\)](#)
[PDF](#) >

[Helsingfors stads näringspolitiska prioriteringar för åren 2022–2025 \(på finska\)](#)
[PDF](#) >

Näringsgrenar och innovationer

I en livskraftig stad har företagen goda möjligheter att verka, växa och skapa nya innovationer. En välfungerande stad är en viktig förutsättning för företagets framgång och konkurrenskraft. Staden ska vara en högklassig och attraktiv boendemiljö. En trivsamt och trygg stad, fungerande basservice, konst, kultur och fritidstjänster, ett tillräckligt utbud av bostäder, lokaler och utbildning, smidig trafik och en fungerande förvaltning utgör grunden för företagets och arbetstagarnas framgång. Varje sektor och enskild arbetstagare inom Helsingfors stad påverkar stadens livskraft genom sitt dagliga arbete.

Helsingfors stads näringspolitiska prioriteringar för åren 2022–2025 strukturerar stadens näringspolitiska satsningar och verksamhet. Staden fortsätter

med sin långsiktiga näringspolitik genom att satsa på att stärka affärs- och innovationsmiljöer som stöder företagets konkurrenskraft bland annat genom att utveckla samarbetet med högskolorna i regionen. Staden satsar på tillväxt och förnyelse av företagsamheten och företagsverksamheten i Helsingfors genom att erbjuda tjänster för att grunda ett företag och stärka startupföretagens beredskap för tillväxt inom utvalda branscher. Möjligheterna till företagande lyfts fram i stor utsträckning för olika befolkningsgrupper. Staden utvecklar sysselsättningstjänsterna genom att använda hela stadsorganisationens resurser i syfte att stärka helsingforsarnas sannolikhet att få arbete. Likaså utvecklas Helsingfors dragningskraft som en stad för hållbar turism, kultur och evenemang.

Under den pågående strategiperioden fäster man särskild vikt vid utvecklingen av livskraften i Helsingfors stadskärna och gör Helsingfors till en allt intressantare plats för internationella experter, företag och investeringar. Helsingfors stad har berett ett handlingsprogram för att stärka den arbets-, studie- och företagarbaserade invandringen. Stadens näringspolitiska mål är att utveckla Helsingfors till en plats där det uppstår affärsverksamhet som löser problem av global betydelse. Stadsorganisationen svarar på målet genom att anvisa företagen möjligheter att utveckla produkter och nya lösningar i stadsmiljön och inom stadens olika tjänster.

Helsingfors betydelse för hela Finlands näringsverksamhet är stor. Helsingfors är ett viktigt företagsområde som erbjuder möjligheter till innovation, att utveckla nytt och bedriva en lönsam och stabil affärsverksamhet. Till exempel stod Nyland för nästan 50 procent av utgifterna för forsknings- och utvecklingsverksamheten i hela Finland 2021. Utgifterna för Nylands forsknings- och utvecklingsverksamhet koncentreras starkt till huvudstadsregionen. Utgifterna för forsknings- och utvecklingsverksamhet har ökat med cirka 29 procent i Nyland under 2016–2021. Den starkaste tillväxten har ägt rum inom företagssektorn. Förnyelsen och tillväxten av huvudstadsregionens

och Helsingfors näringsliv beskrivs även av de kapitalinvesteringar startup- och tillväxtföretagen som är verksamma i regionen fått och som i Finland koncentreras mycket starkt till huvudstadsregionen.

Branschstrukturen i Helsingfors är mycket servicedominerad. Servicedominansen var delvis en svaghet under coronapandemin, eftersom olika begränsningar och den minskade efterfrågan riktade sig mot turism- och näringsverksamheten som är viktig för staden samt till exempel kultur- och underhållningstjänsterna, och ökade arbetslösheten betydligt. Å andra sidan fortsatte tillväxten inom till exempel information och kommunikation att vara stark under hela coronapandemin. Regionens näringsliv har återhämtat sig rätt bra från coronapandemin, men till exempel turismen till Helsingfors har ännu inte återhämtat sig till nivån före coronatiden. Detta påverkas också av Rysslands anfallskrig mot Ukraina, som kan ha konsekvenser för stadens ställning som turistmål även på längre sikt. Alla konsekvenser av coronapandemin kan fortfarande inte utvärderas exakt. Till exempel: Hur påverkar det ökande distansarbetet utvecklingen i Helsingfors stadskärna och roll som ett av huvudstadsregionens många centrum?

Näringsstrukturen i Helsingfors och Finland 2021

Helsingfors	Antal företag	Personalantal	Omsättning
Primärproduktion	2,2 %	0,0 %	0,0 %
Förädling	9,1 %	14,9 %	33,6 %
Tjänster	88,6 %	84,7 %	65,9 %

Helsingfors	Antal företag	Personalantal	Omsättning
Primärproduktion	20,5 %	3,1 %	0,6 %
Förädling	17,2 %	32,4 %	40,6 %
Tjänster	61,9 %	63,8 %	58,0 %

Källa: Statistikcentralen, Struktur- och bokslutsstatistik över företag

Innovativ försöksverksamhet i utvecklingen av en smart och hållbar stad

Inom stadens näringsavdelning har verksamheten med försöksplattformar etablerats. Webbplatsen Testbed Helsinki samlar in exempel på stadens innovationssamarbete och fungerar som en plattform och kommunikationskanal för företag och för att publicera innovationsutmaningar. Företagen kan med hjälp av blanketten på webbplatsen lägga fram försöksförslag för att utveckla sin affärsverksamhet i samarbete med staden och andra eventuella intressentgrupper. Utmanings- och försökstävlingarna används för att hitta de bästa lösningarna och innovationsutveckling görs bland annat för smart trafik, främjande av hälsa och välbefinnande, lärmiljöer samt omfattande inom olika teman i fråga om den fysiska och digitala stadsmiljön, såsom energieffektivitet eller planering och genomförande av en ökad stadsgrönska.

De sakkunniga, så kallade innovationsagenterna, som arbetar inom stadens sektorer och som är gemensamma för stadskansliets näringsavdelning och sektorerna, har till uppgift att underlätta samarbetet mellan företag och staden, kartlägga utvecklingsbehoven samt söka nya hållbara lösningar på stadens olika utmaningar. De försök som väljs finansieras helt eller delvis ur näringsavdelningens budget tillsammans med till exempel sektorernas substansenheter eller aktörer inom stadskoncernen, vilket ger flexibilitet i planeringen och genomförandet av försöken för att uppnå målen. I vissa fall deltar även företagen själva i samfinansieringen.

Försöksverksamheten och planeringen görs både gemensamt inom staden samt med det av staden ägda innovationsbolaget Forum Virium Helsinki. I forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamheten inom hållbar stadsutveckling har samarbetet med intressentgrupper fått en starkare ställning också till exempel i det strategiska högskolesamarbetet och i företagskuvösverksamheten.

I Helsingfors försöksmiljö för smart stadsutveckling har bland annat teman för innovativ verksamhet i Fiskehamnens område allt starkare fästs vid hållbar utveckling. Så är det även i de nya försöksmiljöerna inom stadsförnyelse- och utvecklingsområdena i både östra, mellersta och västra Helsingfors. I projektarbetena samt i nationella och EU-omfattande projekt utvecklas tjänster som tar hänsyn till lokala särdrag och inkluderande tjänster.

Mångfalden stärker samarbetet som överskrider stadens sektorer och uppbyggandet och omformningen av områdena förenar stadsorganisationens och samarbetsparternas verksamhet, vilket stärker näringsbasen och i synnerhet substanskompetensen inom stadsmiljösektorn. På så sätt skapas ett hållbart och innovativt Helsingfors för invånarna.

Under år 2022 grundades ett innovationsnätverk inom stadsmiljösektorn, som fick ett gott mottagande och har fått många representanter från sektorns olika enheter. Man bjöd in och fick med personer som samarbetar nära med stadsmiljösektorn i innovationssamarbetet bland annat från stadskoncernens dotterbolag. Med nätverket får man tack vare sektorns breda kompetensbas behovskartläggningar och förslag till försöksteman, och dessa kan erbjudas företag som innovationsutmaningar. I stadsmiljöerna riktas särskilt intresse, utvecklingsbehov och potential för ny affärsverksamhet speciellt mot digitalisering av miljön samt satellit- och drönlösningar, grön infrastruktur och anpassning till klimatförändringen, fastighetsförvaltning, förbättring av miljöeffektiviteten och den cirkulära ekonomin.

Klustret för cirkulär ekonomi inom stadsbyggande har sedan 2021 på ett betydande sätt främjat samarbetet inom temat och utvecklingsmöjligheterna för affärsverksamhet, i synnerhet under 2022. Klustret omfattar mångsidigt företag vars kärnverksamhet berör fastighets- och byggbranschen. Stadens klusterarbete fungerar också progressivt i frågor som gäller beslutsfattande på nationell nivå och EU-nivå, och genomför flera pilotprojekt som främjar grön tillväxt och digitalisering Högskolesamarbetet och bland annat samplaneringen av projekt och företagskuvöser för att förbättra en hållbar stadsmiljö erbjuder allt fler nystartade företag möjligheter att göra sina lösningar synliga i försöken och även i större projektdimensioner. Genom verksamheten skapas mer (forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet) FoUI- och studerandeorienterad företagssamhet och arbetsplatser. Hållbarheten och den positiva samhällspåverkan är fenomen och drivkrafter som förstärks i Helsingfors ekosystem för tillväxtföretag.

Framgångar:

- Stärkande av innovativ och hållbar försöksverksamhet och byggande av nätverk för att etablera verksamheten inom stadsorganisationen och med aktörer inom stadskoncernen samt i företagsinkubators- och högskolesamarbetet. Exempel är bland annat grundandet av innovationsnätverket inom stadsmiljösektorn och UrbanTech Helsinki-samarbetet.
- Tematiken och delaktighetsarbetet för smart-stadsutvecklingen i Forum Virium och Fiskehamnen utvidgas till att omfatta stadsförnyelse- och utvecklingsområden tillsammans med sektorerna samt att samarbetet utvidgas till att omfatta externa intressentgrupper och projektverksamhet på EU-nivå som till exempel projektet New European Bauhaus.
- Genomförandet av klusterprogrammet för cirkulär ekonomi för byggande av Helsingfors stad och utvidgande av verksamhetens samarbete till att på ett omfattande sätt nå företagssektorn (ca 100 företag med verksamhet inom branschen), aktörer inom FoUI-sektorn samt aktörer inom stadskoncernen och dotterbolag och -samfund.

Utvecklingsobjekt:

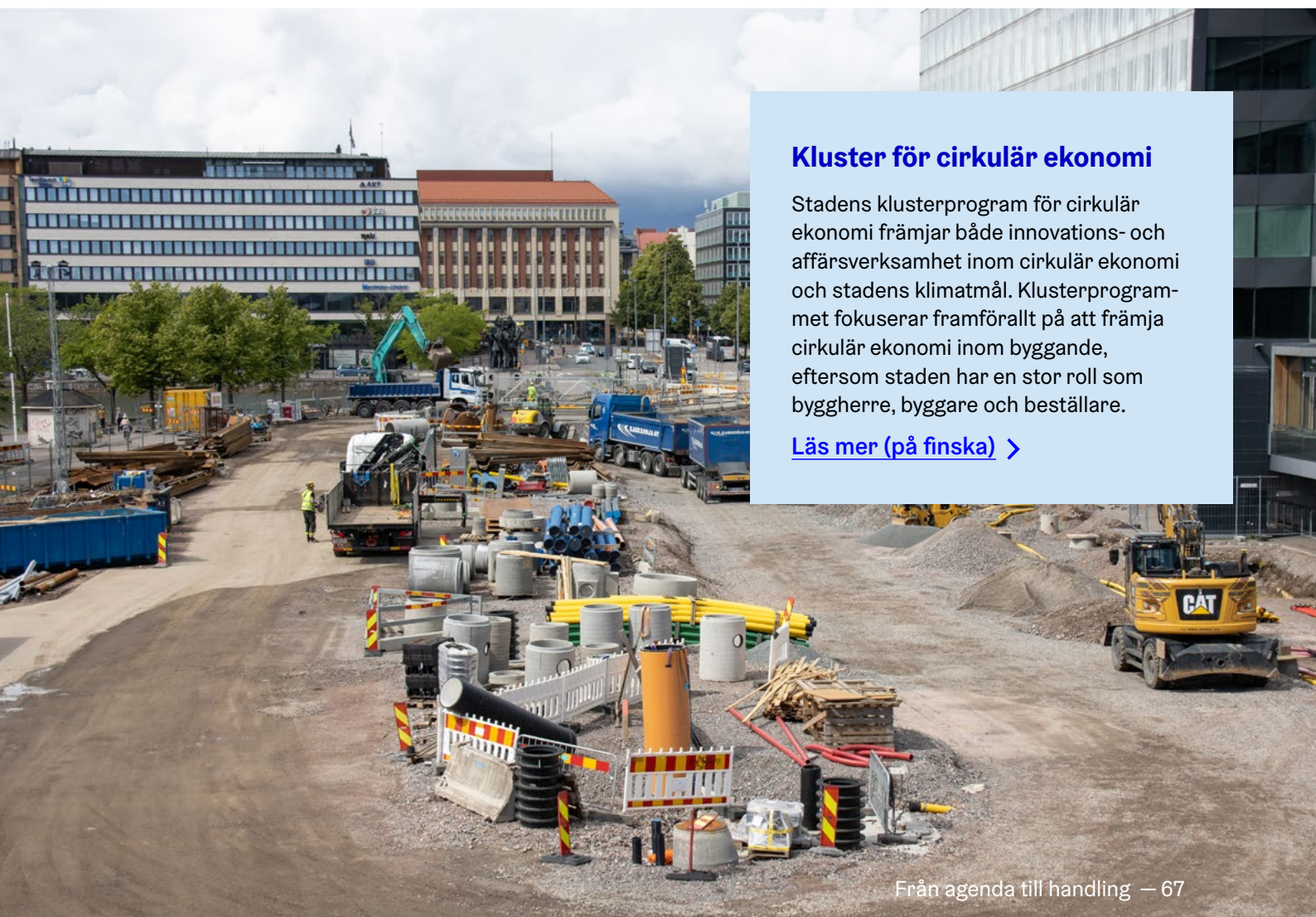
- Vi har strävat efter att utvidga samarbetet kring innovativ och hållbar upphandling med aktörer inom stadskoncernen och i internationellt projektsamarbete bland annat med hjälp av nätverken ICLEI och Eurocities. Verksamheten har tills vidare bedrivits i mindre omfattning, men det är viktigt att kunna använda olika upphandlingsmodeller även i större skala.

Program och webbplatser:

[Helsingfors stads näringspolitiska prioriteringar för åren 2022–2025 \(på finska\) PDF >](#)

[De näringspolitiska tyngdpunkterna i stadsstrategin >](#)

[Webbplatsen Testbed Helsinki >](#)

Kluster för cirkulär ekonomi

Stadens klusterprogram för cirkulär ekonomi främjar både innovations- och affärsverksamhet inom cirkulär ekonomi och stadens klimatmål. Klusterprogrammet fokuserar framförallt på att främja cirkulär ekonomi inom byggande, eftersom staden har en stor roll som byggherre, byggare och beställare.

[Läs mer \(på finska\) >](#)

Digitalisering

Med hjälp av digitaliseringen utvecklar staden tjänster som gör livet och verksamheten smidigare i Helsingfors, både för invånare, företag, organisationer, turister, stadens arbetstagare och beslutsfattare.

Det ambitiösa digitaliseringsprogrammet som inleddes 2019 förbättrar stadens tjänster och förnyar verksamheten på många sätt. Förändringarna rör förutom ny teknologi även utvecklingskultur, organisering, ledning och personalens kompetens. I den nya stadsstrategin har digitalisering och ledning genom information lyfts fram som ett av fokusområdena.

Helsingfors stad vill bedriva en ännu mer kundorienterad och smidigare verksamhet samt utnyttja data i stadens tjänster och beslut. Digitaliseringen kan på många sätt främja målen för hållbar utveckling och erbjuda nya lösningar samt öka invånarnas möjligheter att delta.

Vi satsar på tillgänglighet

Digitaliseringen kan även leda till ökad ojämlikhet. Digital marginalisering har identifierats som ett växande problem. Marginalisering och utanförskap kan

drabba alla åldersgrupper. Coronapandemin lyfte starkt fram att just äldre personer riskerar att bli digitalt marginaliserade. I Helsingfors har vi satsat mycket på att öka den digitala kompetensen och kvaliteten på de digitala tjänsterna för att alla ska ha likvärdiga möjligheter att använda tjänsterna. Ytterligare satsningar krävs dock, särskilt med avseende på de äldre, och även tillgången till utrustning måste beaktas i alla åldersgrupper.

Även tillgängligheten är ett viktigt perspektiv. Tillgängliga digitala tjänster är lättanvända för alla användare, även för äldre och personer med olika funktionshinder. När tillgängligheten beaktas kan så många som möjligt använda de digitala tjänsterna självständigt.

Helsingfors stad strävar efter att uppnå minst nivå AA enligt WCAG-riktlinjerna i tillgängligheten hos stadens digitala tjänster. Ett tillgänglighetsutlåtande kommer att finnas för stadens alla digitala tjänster efter övergångsperioden. I utlåtandet anges hur väl webbplatsen eller applikationen uppfyller tillgänglighetskraven och hur användaren kan lämna tillgänglighetsrespons till staden eller tillsynsmyndigheten.

Boende och gemenskaper

Levande stadsdelar erbjuder möjlighet till ett gott och aktivt liv vars grund är ett tryggt och bekvämt boende och stadsrum. En god planering och smidig rörlighet garanterar en fungerande vardag. Ett inspirerande, högklassigt och mångsidigt kulturliv är en central del av livskraften och trivseln i staden samt en väsentlig del av välbefinnandet. Kultur och konst spelar en viktig roll när det gäller att främja gemenskapen och psykiskt välbefinnande samt skapa erfarenheter av delaktighet. Under den föregående fullmäktigeperioden godkändes en konst- och kulturvission i Helsingfors som sträcker sig fram till 2030.

Vi har ännu en lång väg till boende till rimligt pris

I Helsingfors uppnås SDG 11-målet (Hållbara städer och samhällen) i många avseenden: Till exempel är ARA-bostäderna i Helsingfors de billigaste i en jämförelse i Finland och internationellt sett är boendearrangemangen för de mest missgynnade på en god nivå i Helsingfors. Vi bör dock fästa särskild vikt vid att möjliggöra boende till rimligt pris, förebygga segregation och invånarnas möjligheter att delta.

Coronapandemin försämrade befolknings-tillväxten i Helsingfors, men enligt prognoserna återhämtar sig tillväxten under de närmaste åren. I och med befolkningsökningen är efterfrågan på bostäder hög i Helsingfors, och därför är bostadspriserna i Helsingfors fortfarande högre än i övriga landet. Detta utgör en utmaning för att producera boende till rimligt pris. För att analysera hur boende till rimligt pris förverkligas håller man på att göra en mätare som anger förhållandet mellan inkomster och boendeutgifter i olika hushåll. Bland annat genom bostadsbyggande strävar man efter att dämpa de stigande bostadspriserna i staden. Under de senaste åren har vi byggt fler bostäder i Helsingfors än på årtionden och till exempel 2021 nådde staden årsmålet 7 000. År 2022 kunde man se samma toppsiffror i bostadsbyggandet som under åren före utjämningen.

Utvecklingen av bostadsområden kommer att fortsätta både genom byggandet av nya områden och utveckling och kompletteringsbyggande av befintliga områden. Bostadsproduktionen är kraftig i Fiskehamnen, Busholmen, Kronbergsstranden och Böle.

Särpräglade, livskraftiga och intressanta bostadsområden

I och med Helsingfors stadsstrategi har betydelsen av och värdet på kompletteringsbyggande i existerande områden vid sidan om helt nya bostadsområden ökat under de senaste åren. Den positiva förändringen ökar välfärden och skapar en hållbar tillväxt.

Helsingfors är en pionjär inom hållbar utveckling. Hållbar stadsutveckling i Helsingfors avser en energieffektiv, tät stad som byggs klimatförnuftigt längs spårförbindelser och genom att tillämpa cirkulär ekonomi. Detta innebär också en socialt hållbar stad där segregationen av bostadsområden stoppas genom en aktiv stadsreform.

I Helsingfors har man inlett en tvärspektoriell modell för stadsreformen där Malmgård-Gamlas, Malm, Havsrastböle och Mellungsby har valts till målområden. I dessa områden har den byggda miljön till stor del kommit in i ett sådant skede i sin livscykel där förnyelse är aktuellt. Valet av områden påverkades av deras läge vid goda spårförbindelser.

Syftet med stadsreformen är att förbättra trivseln och attraktiviteten i bostadsområdena på ett helhetsbetonat sätt över sektorsgränserna och att möjliggöra ett högklassigt kompletteringsbyggande. Målet är också att förbättra de nuvarande invånarnas trivsel i sina bostadsområden och samtidigt öka områdenas dragningskraft ur de nya invånarnas synvinkel. Syftet med stadsförnyelsen är också att både bevara och utveckla unika, livskraftiga och intressanta bostadsområden, som ger olika alternativ för boende, friluftsliv och trivsel. Stadsreformen är ett verktyg för att Helsingfors stad ska kunna förverkliga detta strategiska mål och på så sätt göra det möjligt för stadsdelarna att bli jämlika och välmående.

Framgångar:

- Helsingfors stad har i allmänhet lyckats relativt bra med att bekämpa segregationsutvecklingen.
- Upplevelserna av stadsförnyelsemodellen har varit positiva.

Kehityskohteet:

- Stadens tillväxt hotar de närbelägna grönområdena som invånarna tycker är viktiga.
- Boendekostnaderna i Helsingfors är höga.
- Vi kan se en differentiering mellan bostadsområdena och den etniska segregationen har blivit större under de senaste tio åren.

Program och webbplatser:

[Genomförandeprogram för boende och härmed sammanhängande markanvändning](#) >

[Vi bygger nytt i Helsingfors](#) >

[Stadsförnyelse](#) >

[Programmet innovativa höghus \(på finska\)](#) >

Stadsförnyelseområden

Stadsförnyelseområden är ett nytt sätt för Helsingfors stad att utveckla bostadsområden och förebygga segregation i bostadsområden. Målet är att skapa ny livskraft i de gamla bostadsområdena genom att satsa på renovering och nybygge. De utvalda bostadsområdena är Malm, Gamlas-Malmgård, Mellungsby och Havsraströle.

[Läs mer](#) >

Hållbar stadsstruktur

SDG 11 Hållbara städer och samhällen och SDG 9 Hållbar industri, innovationer och infrastruktur är viktiga mål i fråga om att säkerställa en hållbar stadsstruktur. Till temat är också andra mål kopplade såsom SDG 13 Bekämpa klimatförändringen och SDG 15 Ekosystem och biologisk mångfald. För att lyckas med dessa mål bör Helsingfors stad i allt högre grad satsa på de utmaningar som den byggda miljön medför i målen för bekämpningen av klimatförändringen och målen för den biologiska mångfalden. En utmaning för den byggda miljön är också att anpassa sig till klimatet som förändras.

Vi kan ändå säga att Helsingfors stadsstruktur fungerar och att planerings- och byggorganiseringen har förmåga att förändras och reagera på utmaningarna. Staden utvecklas kontinuerligt i en riktning som beaktar hållbarhetsmålen bättre inom planläggningen, planeringen, byggandet och underhållet. Den tillspetsade klimatkrisen och naturförlustkrisen skapar dock ett aldrig tidigare skådat tryck på att lära sig nytt och ta till sig denna kunskap samt på förändring av praxis. Detta är en kritisk faktor för att uppnå målen, eftersom den systemiska förändring som krävs är omfattande.

Ett centralt dokument som styr stadsplaneringen i Helsingfors är Generalplanen 2016, som styr utvecklingen av stadsstrukturen på lång sikt med sikte på 2050. Enligt generalplanen planeras stadsstrukturen så att den stöder sig på kollektivtrafiken bättre än förut och därigenom tryggar de centrala gröna- och rekreationsvärdena i staden.

Under år 2022 inleddes fyra delgeneralplaneprojekt i Helsingfors, vars syfte är att fastställa framtidens markanvändning för områden som inte hör till Generalplanen 2016. Dessa områden är omgivningen kring Västerleden, området Lahtisleden-Vikstranden, Vårdö samt Östersundom. Det första skedet i delgeneralplanearbetet är en granskning av scenariot för områdenas framtida utveckling, utifrån vilket valet görs för grunden till den egentliga planen. Som hjälp vid den strategiska inriktningen av projekten används en omfattande och heltäckande bedömning av hållbarhetsaspekterna, där bland annat bedömningen av klimatkonsekvenserna spelar en betydande roll.

Åtgärder har vidtagits för att förbättra den byggda miljöns livscykelhållbarhet. Vi har aktivt utvecklat en metod för beräkning av klimatutsläpp under livscykeln speciellt som en del av detaljplanläggningens konsekvensbedömning. Bedömningen görs av viktigaste detaljplanerna och resultaten bifogas till planmaterialet. Frågan som ska utredas framöver är vilken nivå som eftersträvas på livscykelutsläppen och hur nivån kommer att fastställas så att den motsvarar de mer omfattande målen för utsläppsminskningen.

Infrastrukturens funktion

Helsingin infrastruktuurin toimivuus ja luotettavuus Helsingfors infrastruktur och pålitlighet är på finländskt sätt mycket bra på en global nivå. Helsingfors stad har god kompetens för att säkerställa att infrastrukturen fungerar. I de allt mer tillspetsade förändringarna i verksamhetsmiljön ställs strukturernas hållbarhet inför fler utmaningar. Till exempel klimatförändringen ökar kostnadstrycket på underhållet av den befintliga stadsstrukturen. En temperatur som sågar fram och tillbaka på båda sidor om noll grader tillsammans med den ökade vinternedbörden orsakar redan nu erosion och oförutsedda reparationer som är dyra. Å andra sidan anvisar den stramare budgeten allt mindre medel till en hållbar förvaltning av infrastrukturens livscykel. Detta i kombination med den ökade mängden stadsmiljöer innebär verkliga utmaningar för att säkerställa kvalitet och funktion.

För infrastrukturens del är det utmanande att fastställa reparationsskulden och en hållbar livscykelhantering av strukturerna. Det kräver att vi sammanställer och hanterar ett omfattande utgångsmaterial, avgränsar granskningen och gör konditionsbedömningar. För broarna har en utredning gjorts om livscykelhanteringen, där man bedömt behovet av finansiering för att upprätthålla nuläget och korrigera reparationsunderskottet. Planer för förvaltning av grönområdets och gators egendom är under beredning för att förbättra situationen, det är ännu

inte möjligt att skapa en tillräckligt exakt helhetsbild av infrastrukturens växande reparationsskuld. Reparationsskulden för byggnadsegendomen i Helsingfors är mycket hög jämfört med de övriga städerna i Finland, vilket beror på det förhållandevis gamla byggnadsbeståndet. Reparationsskulden för fastighetsbeståndet som Helsingfors stad äger har reellt sjunkit under de senaste åren. Genom försäljning, rivning, ersättande nybygge och renoveringar kan reparationsskulden minskas ytterligare.

Delaktighet och kommunikation i stadsplaneringen

Dialogen mellan planerarna och stadsborna i fråga om stadens planering styrs av lagstiftningen, stadens delaktighetsmodell och under 2019–2021 sektorns delaktighetsplan samt tillgängliga resurser. Det finns ingen fungerande mätare för interaktionens effekt. Staden anser att det är viktigt att deltagarna kan uppleva att de har blivit hörda och att planeringsprocessen har upplevts som rättvis. Responsen från stadsborna behandlas som en del av planeringsprocessen och lösningarna till responsen motiveras.

Att mindre aktiva grupper deltar i liten grad i stadsplaneringen är en av de största utmaningarna i interaktionsprocessen. Dessa grupper är bland annat unga, mindre utbildade, personer med

invandrarbakgrund samt invånare i områden med sämre social status. År 2020 hade stadsmiljökommunikationen ett projekt som syftade till att sänka tröskeln för invandrare att delta. Kommunikation på lätt språk utvecklades med organisationerna och en video producerades för de sociala mediekanalerna, där man på ett lätt språk berättade vad deltagande är och hur man kan delta i diskussionen om staden. I en del av stadsplaneringsprojekten görs särskilda åtgärder, till exempel intervjuer eller verkstäder som syftar till att få mindre aktiva grupper att delta. Detta arbete borde vi satsa på oftare och mer än för närvarande.

Det finns många olika sätt att delta i stadsplaneringen. Cirka 50 webbenkäter om stadsplaneringens teman ordnas årligen. Pandemin flyttade bland annat evenemangen för Vi bygger nytt i Helsingfors till webben, där aktuella projekt för ett större område samlas. Evenemangen på webben har fått ett stort antal följare och i synnerhet inspelningarna har haft många tittare. Som bäst har vi haft över 500 deltagare samtidigt vid tillställningarna och tittarmängden för de inspelade evenemangen har varit mångdubbelt större. Vid webbevenemangen har deltagarnas genomsnittliga ålder varit yngre än vid evenemang som ordnats på plats.

I trafikplaneringen har Helsingfors stad anvisat resurser till hållbarhet bland annat genom att satsa på kollektivtrafiken, speciellt på utvecklingen

av spårtrafiken samt på cyklingen. Främjandet av cykeltrafiken som färdssätt förbättrar och utvecklar i omfattande grad trivsel, livskraft och trafiksystemets funktion i staden. Det bör observeras att Helsingfors stad ändå också fattat beslut om trafikinfrastruktur som ökar trafikens klimatutsläpp och försämrar den lokala luftkvaliteten, såsom byggbeslutet om Sörnästunneln. I framtiden bör vi förhålla oss mer kritiskt till denna typ av projekt ur helhetshållbarhetens synvinkel.

Tillgängligt Helsingfors

Helsingfors stad har länge arbetat systematiskt för att förbättra tillgängligheten. Stadens uppdaterade tillgänglighetsriktlinjer 2022–2025 godkändes av stadsstyrelsen 2022. Helsingfors kom på andra plats i EU:s tävling Access City Award 2015 och 2022. Grunden för priset var ett heltäckande tillvägagångssätt som gör att alla stadens funktioner deltar i tillgänglighetsarbetet.

Staden strävar också efter att kontinuerligt utveckla tillgängligheten till sina tjänster. I tävlingsansökan gavs som exempel planeringen för centrumbiblioteket Ode där man fäst särskild vikt vid behoven hos rörelse- och funktionshindrade personer, Fårholmens tillgängliga spångstig samt en applikation som utvecklats för Helsingfors servicekarta med vilken man kan se tillgänglighetsuppgifterna för stadens verksamhetsställen. Kollektivtrafiken i Helsingfors har också utvecklats på ett förtjänstfullt sätt. Helsingfors stad har också delgivit resultaten av sitt utvecklingsarbete kring tillgänglighet fritt för allas användning. Till exempel tillgänglighetsanvisningarna för uteområden har tagits i bruk på riksnivå.

Energieffektiviteten vid byggen har förbättrats

Som en del av arbetet med Kolneutralt Helsingfors genomförs flera åtgärder som förbättrar energieffektiviteten vid byggen. Stadens verksamhetslokaler och servicebyggnader planeras och genomförs så att E-talet är -30 procent av användningskategorins nationella gränsvärde, deras renoveringar genomförs så att E-talet minskar med 34 procent från byggnadens ursprungliga E-tal. I villkoren för tomtöverlåtelse för bostadshöghus (höghus klass 2) och detaljplanering för bostadshöghus (höghus klass 2) förutsätts energiklass A och dessutom förutsätts i detaljplaneringen för andra byggnader än bostadsbyggnader en energiklass som är -20 procent av den nationella normen som fastställts för byggnadstypen.

Som huvudsakligt uppvärmningssystem för stadens verksamhetslokaler och servicebyggnader väljs ett värmepumpsystem, om återbetalningstiden är mindre än 15 år och genomförandet är tekniskt möjligt. År 2023 övergår vi till att i alla infrastrukturentreprenader som staden beställer använda koldioxidsnål betong, som uppfyller betongföreningens GWP.85-klassificerade krav. Klassificeringen som krävs för koldioxidsnål betong granskas och uppdateras minst en gång per år. Avsikten är att minska utsläppen från förbygget av Malms flygplatsområde med 50 procent genom att byta ut det bindemedel som används vid stabiliseringen mot ett tillgängligt förnybart bindemedel.

Processen för att konkurrensutsätta stadens fastigheters energilösningar börjar utvecklas: Målet är att konkurrensutsätta uppvärmningshelheterna för stadens egna stora fastighetshelheter och områdesbyggobjekt. Nuvarande process stöder inte affärsverksamhetens utvecklingsmål och säkerställer inte att de bästa uppvärmningslösningarna används i stadens egna fastigheter.

Utöver energisystemen i olika områden hör planläggningen, villkoren för tomtöverlåtelser och markanvändningsavtalen till stadens centrala medel för att styra planeringen av en kolneutral stad. Stadens tomtreserveringsvillkor skärptes 2019 till de strängaste i Finland.

Miljöhälsan stöder trivseln och människornas välbefinnande

I Helsingfors ligger miljöns sundhet globalt sett på en god nivå. Vattenkvaliteten vid Helsingfors badstränder är i allmänhet god, men vattnets kvalitet kan tidvis försämrats till exempel på grund av sköljningen från kraftiga regn och inverkan av djuren i naturen. Också hälsoriskerna i fråga om kemikalier är små och kranvattnet i Helsingfors är av utmärkt kvalitet.

Luftkvalitet och buller orsakar störst skada på hälsan. Nedskräpning är också ett problem i Helsingfors som orsakar skador förutom på hälsan även på miljön. Den minskar trivseln och attraktionskraften i stadsområdena och inverkar negativt på stadsbilden. Dessutom orsakar nedskräpningen Helsingfors stad årligen renhållningskostnader på över elva miljoner. För att minska nedskräpningen har staden utarbetat ett åtgärdsprogram för att minska nedskräpning 2022–2025.

I Helsingfors finns det också många utmaningar i fråga om inomhusluften, även i stadens servicebyggnader. Problem med inomhusluften orsakas bland annat av eftersatt underhåll och riskstrukturer i gamla byggnader. Helsingfors stad har utarbetat ett program för inomhusluften för 2018–2028 för att främja en lösning på problemen med inomhusluften.

Luftkvaliteten i Helsingfors har förbättrats under de senaste årtiondena och är ganska bra internationellt sett. Utsläpp av avgaser från trafiken, gatudamm samt utsläpp från förbränning av ved i små eldstäder orsakar dock fortfarande olägenheter för människors hälsa och för trivselen. Världshälsoorganisationen WHO publicerade hösten 2021 nya riktvärden för halterna av luftföroreningar, som baserar sig på färsk hälsoundersökningar. De är betydligt striktare än de tidigare och överskrider i stor utsträckning även i Helsingfors, i synnerhet när det gäller kvävedioxid, inandningsbara partiklar och luftburna partiklar.

Under de senaste åren har man i Helsingfors inte längre uppmätt några överskridningar av det årliga gränsvärdet för kvävedioxid som fastställts av EU. Utsläppen av avgaser från trafiken har minskat tack vare elektrifiering och mer avancerad fordons-teknik. Införandet av utsläppssnålare bussar har haft stor betydelse. Halterna av kvävedioxid kan dock tidvis öka i livligt trafikerade gaturaviner. Utöver direkta avgasutsläpp orsakar trafiken också gatudamm. Under de senaste åren har gränsvärdena för gatudamm, det vill säga inandningsbara partiklar, inte överskridits i Helsingfors men risken för att värdena överskrider finns fortfarande på vissa platser. Damsituationen under våren påverkas i betydande grad av väderförhållandena och snöläget under vintern. Hösten 2022 inleddes ett treårigt dubbdäcksförbud på Lönnrotsgatan. Syftet med förbudet är att förbättra luftkvaliteten och minska bullret från trafiken i närmiljön.

Omgivningsbuller är en betydande faktor som försämrar kvaliteten och trivselen på livsmiljön i Helsingfors. Kraftigt kontinuerligt buller är skadligt för välbefinnandet och hälsan. Den största bullerstörningen orsakas av vägtrafiken. Enligt en bullerutredning som gjordes 2022 bor cirka 39 procent av helsingforsarna i områden där väg- och gatutrafikens bullernivå överstiger medelljudnivån 55 dB dagtid. Antalet personer som exponeras har stigit med två procentenheter sedan den senaste utredningen 2017. Detta förklaras i huvudsak av den ökade bebyggelsen i bullerområden i närheten av trafikleder och av att nya gatuavsnitt tagits med i utredningen. Helsingfors stads bullerbekämpningsarbete styrs av handlingsplanen för bullerbekämpning som uppdateras för närvarande. Bullret förebyggs genom planering av markanvändning och trafik, betydelsen av planeringen betonas i och med att stadsstrukturen förtätas. Det är också viktigt att det finns uppiggande lättåtkomliga grönområden med lugnt ljudlandskap på olika håll i staden.

Framgångar:

- Verktuget HAVA 2.0 togs i bruk för att beräkna och styra stadsstrukturens koldioxidavtryck.
- Vi har gjort framsteg med att lösa inomhusluftproblemen och anmälningarna om inomhusluft har minskat.
- Luftkvaliteten vid mätpunkterna i Helsingfors har förbättrats.

Utvecklingsobjekt:

- Samordningen av den växande staden och klimatmålen på stadsnivå kräver ett mycket målmedvetet arbete i framtiden.
- Styrande av tillväxten så att vi kan hålla fast vid målet att säkerställa bevarandet av närnaturen i enlighet med målen samt stärka mångfalden.
- En hållbar fördelning av färdsmitteln borde fås på en bättre tillväxtbana, kollektivtrafikens och cyklingens andelar har minskat.
- Buller, luftföroreningar och damm försämrar trivselen och hotar hälsan.
- Att mindre aktiva grupper deltar i liten grad i stadsplaneringen är en av de största utmaningarna i interaktionsprocessen.

Program:

[Helsingfors generalplan 2016](#) >

Ansvarsfulla upphandlingar och cirkulär ekonomi

Genom ansvarsfulla upphandlingar minskar de negativa effekterna på miljön och befolkningen och de positiva effekterna främjas. Staden kan också bidra till att skapa en ansvarsfull marknad genom att visa vägen för utveckling och införa nya energi- och materialeffektiva lösningar som främjar cirkulär ekonomi och bevarar den biologiska mångfalden.

Genom ansvarsfulla upphandlingar byggs grunden för en ansvarsfullt agerande huvudstad. Volymer av Helsingfors stads upphandlingar uppgår årligen till omkring fyra miljarder euro, vilket gör staden till Finlands största aktör inom offentlig upphandling. Helsingfors stad har förbundit sig att främja miljöansvaret samt det sociala och ekonomiska ansvaret i sina upphandlingar, och i Helsingfors finns ett omfattande nätverk för ansvarsfull upphandling.

I enlighet med stadens miljöpolitik bör miljökonsekvenserna utredas vid alla upphandlingar som överstiger det nationella tröskelvärdet. Främjandet av ansvarsfulla upphandlingar tillgodoses i synnerhet genom en upphandlingsstrategi enligt vilken stadens upphandlingar ska vara effektiva, ansvarsfulla och klimatsmarta. Vi satsar på ansvarsfullhet och effektivitet parallellt med marknadsinteraktionen, innovationer samt på att leda upphandlingarna och främja upphandlingsfärdigheterna.

Även om det finns stort engagemang på den övre nivån för att främja ansvarsfull upphandling, krävs fortsatt arbete för att sprida målen. Utmaningen har varit att systematiskt koppla ansvarskriterierna till upphandlingsprocesser, vilket skulle kräva bättre ledning av upphandlingar, utbildning och ökad medvetenhet. Stadens gemensamma kriteriebank stöder detta genom att inkludera lyckade exempel på ansvarsfullhetskriterier som använts vid upphandlingar.

Uppföljningen och konsekvensbedömningen utvecklas också för att vi ska få bättre information om hur målen för ansvarsfullhet uppnås. Målet är att få bättre information om både användningen av kriterierna för ansvarsfullhet vid upphandling och om kriteriernas effektivitet.

Helsingfors stad har utarbetat en vägkarta för cirkulär ekonomi och delningsekonomi 2020, vars tidsspann och mål sträcker sig till 2035. Uppdateringen av vägkartan pågår som bäst. Vi har hittills lyckats främja cirkulär ekonomi främst inom byggande, i synnerhet infrastrukturbyggande genom att använda förnybara material och jordmassor. Planläggningens centrala roll i den cirkulära ekonomin har identifierats och många olika typer utvecklings- och samarbeten görs beträffande denna fråga. Den cirkulära ekonomin har bland annat införlivats som bestämmelser i planerna. Dessutom inledde staden hösten 2021 ett treårigt klusterprogram för cirkulär ekonomi, vars mål är att främja cirkulär ekonomi inom byggbranschen genom att utveckla lösningar och nya innovationer i konkreta planläggnings- och byggprojekt. Helsingfors stad har också satsat på att minska matsvinnet. Till exempel använder Stadin safka, som arbetar med matsvinnslogistik och utveckling av mathjälpen, livsmedelssvinn från livsmedelsindustrin, grossister och dagligvaruhandeln för att stärka befolkningens välbefinnande och delaktighet inom livsmedelshjälpens område. År 2022 räddade Stadin safka cirka 925 000 kilo livsmedel som riskerade bli svinn.

I Helsingforsregionen har återvinningsgraden för avfall knappt stigit under de senaste åren, trots att den nationella nivån i Finland är 37 procent bättre. En övergripande övergång till en cirkulär ekonomi förutsätter extra resurser och framför allt ledarskap och engagemang på stadsnivå.

Vi satsar på upphandlingar med låga koldioxidutsläpp och som minskar skadliga ämnen

Framför allt finns det fortfarande utvecklingsbehov i beaktandet av det globala ansvaret och de mänskliga rättigheterna samt främjandet av cirkulär ekonomi och naturbaserade lösningar. Vi har gjort större framsteg när det gäller att beakta miljö- och klimataspekter samt sysselsättning genom upphandling.

Helsingfors stad har gått in för att beakta klimatpåverkan vid stadens olika upphandlingar med hjälp av det sexåriga projektet Canemure. Genom att använda information om och beräkning av koldioxidavtryck har vi uppnått ett allt bättre beaktande av klimatpåverkan vid upphandlingar. Dessutom deltar Helsingfors stad i de internationella projekten ChemClimCircle och NonHazCity 3, där målet är att bland annat genom upphandling minska förekomsten av skadliga ämnen i stadsmiljön.

Helsingfors stad har också undertecknat Green deal-avtalen för utsläppsfria byggarbetsplatser och för minskning av skadliga ämnen i småbarnspedagogikens upphandlingar. Green deal är ett frivilligt avtal mellan staten och den offentliga sektorn eller näringslivet för att minska utsläpp och skadliga ämnen.

Stärkt socialt ansvar vid upphandlingar

Helsingfors stad strävar även efter att vid upphandlingar främja förverkligandet av socialt ansvar, det vill säga de mänskliga rättigheterna och grundläggande rättigheterna i arbetslivet. Att vi främjar socialt ansvar genom våra upphandlingar innebär att vi beaktar effekterna av upphandlingarna på samhället på lokal, nationell och global nivå. Frågorna om socialt ansvar är mycket utmanande och komplicerade, de kräver långsiktiga satsningar och ett brett samarbete mellan serviceproducenter, entreprenörer, arbetskraftsorganisationer och övervakande myndigheter. Helsingfors stad har identifierat att det fortfarande finns mycket att utveckla och att det finns ett behov av att öka kompetensen i frågor som gäller socialt ansvar, och i upphandlingsstrategin finns det också mål för detta. Det är viktigt att både de som ansvarar för upphandlingarna och stadens personal som arbetar med tjänsterna är medvetna om riskerna med arbetsrelaterat utnyttjande.

Helsingfors stad förutsätter av sina samarbetspartner verksamhet där arbetstagarnas mänskliga och grundläggande rättigheter i arbetslivet respekteras. Vi håller på att börja använda etiska anvisningar för upphandlingar på stadsnivå (Code of Conduct) och dessutom har vi gjort en intern anvisning för förebyggande av arbetsrelaterat utnyttjande i stadens tjänsteupphandlingar. Vi fäster särskild vikt vid upphandlingar där vi utifrån en riskanalys kan förutse att de kan vara förknippade med risker för socialt ansvar på grund av den långa leveranskedjan, graden av mänskligt arbete eller förhållandena i produktionslandet. Helsingfors stad främjar sysselsättningen av personer i svagare ställning på arbetsmarknaden genom att använda sysselsättningsvillkor i upphandlingarna.

Framgångar:

- Vid sidan av utvecklingsarbetet kring koldioxidsnåla upphandlingar ökar Helsingfors kompetensen för att minska skadliga ämnen med hjälp av upphandling.
- Videoserien om ansvarsfulla upphandlingar konkretiserar hur målen för ansvarsfullhet i Helsingfors syns i stadens upphandlingar.
- Staden har fått finansiering för flera projekt som främjar cirkulär ekonomi.
- I uppdateringsutkastet av stadens byggnadsordning strävar man efter att främja återanvändning av rivningsmaterial.
- Ansvarsfullhet beaktas allt bättre som en del av upphandlingsprocessen.

Stadin safka

Stadin safka, som arbetar med matsvinnshjälp och utveckling av mat-hjälpen, använder livsmedelssvinn från livsmedelsindustrin, grossister och dagligvaruhandeln för att stärka befolkningens välbefinnande och delaktighet inom livsmedelshjälpens område. År 2022 räddade Stadin safka cirka 925 000 kg kilo livsmedel som riskerade bli svinn.

[Läs mer >](#)

Utvecklingsobjekt:

- För att främja det sociala ansvaret och anvisningarna till exempel för att förankra förebyggandet av arbetsrelaterat utnyttjande behövs resurser och kunskande.
- En systematisk uppföljning av förankrandet av ansvarskriterierna och främjande av uppföljningen av effekterna.
- Den cirkulära ekonomin har inte kunnat främjas tillräckligt i planeringen av markanvändningen och tomtöverlåtelsen.
- För att öka synligheten för tjänsterna inom cirkulär ekonomi och delningsekonomi samt öka invånarnas förståelse och delaktighet för hållbara val krävs ytterligare åtgärder.
- Främjandet av cirkulär ekonomi ligger fortfarande i enskilda tjänsters och personers händer i stadsorganisationen. Det saknas förståelse för en systematisk förändring på stadsnivå.

Program:

[Vägkarta för cirkulär ekonomi och delningsekonomi \(på finska\) PDF >](#)

[Upphandlingsstrategi PDF >](#)

Hållbar turism, evenemang och stadsmarknadsföring

Att trygga en hållbar tillväxt är stadens viktigaste uppgift. Detta omfattar i stor grad SDG-målet 8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt, där främjandet av hållbar turism också lyfts fram. I Helsingfors som huvudstad är turism- och evenemangsbranschen en central del av stadens livskraft. Hållbarheten har också lyfts upp som en av de främsta utvecklingspunkterna för Helsingfors turism, evenemang och stadsmarknadsföring.

I enlighet med Helsingfors stadsstrategi är målet att bli världens mest hållbara och smarta resmål. Helsingfors stads handlingsprogram för turism och evenemang 2022–2026, som blev färdigt våren 2022, innehåller preciserade mål, åtgärder och mätare för att målet ska nås.

Helsingfors stad deltar i det internationella indexet Global Destination Sustainability, som mäter hållbarheten på ett resmål och evenemang på ett mycket omfattande sätt. Helsingfors stad har som mål att vara ett toppmål i indexet före slutet av 2025. År 2022 kom Helsingfors på tolfte plats, medan den år 2021 var sextonde. Samtidigt steg det så kallade indexet score, det vill säga totalmätarens resultat i indexet, med cirka 10 poäng (72,5/100 år 2021, 82,8/100 år 2022).

Helsingfors stads tjänst Välj ansvarsfullare hjälper invånare och besökare att välja mer hållbara restauranger, besöksmål, kvartersbutiker, inkvarteringsföretag och evenemang samt erbjuder företag konkreta verktyg för att synliggöra och utveckla sitt eget ansvarsarbete. De kriterier som utgör grunden för tjänsten förnyades under 2021, och nu beaktar tjänsten bättre den sociala och kulturella hållbarheten. Kriterierna för ekologisk hållbarhet uppdaterades också så att de bättre motsvarar tidens krav och sporrar företagens verksamhet i en allt mer ansvarsfull riktning. Tjänsten har tagits i bruk enligt Helsingforsmodellen i Finland av Visit Tampere Oy som ansvarar för marknadsföring och utveckling av turismen i Tammerfors stad. Tjänstens skalbarhet främjas också internationellt.

Helsingfors stad satsar stort på det nationella programmet Sustainable Travel Finland (STF), som riktar sig till resmål och företag. Staden har främjat certifieringen av företag i programmet och målet är att Helsingfors ska bli en STF-destination före slutet av 2025. Programmet tar hänsyn till alla aspekter av hållbarhet. I programmet ingår också bland annat beräkning av företagens koldioxidavtryck. Målet är att det i Helsingfors ska finnas cirka 100 företag som genomgått STF-programmet i slutet av 2025.

Helsingfors stad koordinerar det omfattande projektet Hållbart lyft för turistföretag, vars mål är att bland annat främja hållbarheten inom turism- och evenemangsbranscherna samt beräkning av koldioxidavtrycket. Helsingfors stad deltar också i projektet Carbon Neutral Experience, där vi bland annat gör en beräkning av turismens koldioxidavtryck på resmålsnivå. Helsingfors stad har också undertecknat förklaringen The Glasgow Declaration on Climate Action in Tourism som underlyder FN.

I Helsingfors stads varumärkes- och marknadsföringsstrategiska riktlinjer har hållbarhet lyfts fram i centrum för hela varumärkeskonceptet. Inom den internationella stadsmarknadsföringen har hållbarhet, jämlikhet och natur lyfts fram som Helsingfors styrkor, bland annat genom videoserien Helsinki Sustainable City 360° som publicerades 2021. Ansvarsfullhet är också en av de bestående hörnstenarna i webbtjänsten MyHelsinki.fi. Ansvarsfullhetens olika dimensioner beaktas i det dagliga arbetet med innehållsproduktion och kuratering för hela processen, både i innehållsproducenternas betoningar och i bildval. Merparten av MyHelsinki.fi:s redaktionella artiklar inkluderar också någon ansvarsaspekt, det finns över 100 artiklar som starkt betonar en viss ansvarsdimension.

Helsingfors följer sitt varumärke med hjälp av undersökningen Benchmarking Helsinki's Brand in a Global Context som gjorts med organisationen The Business of Cities. Under den sista cykeln har det funnits en koppling till Helsingfors varumärke, det vill säga elementet leadership är sustainability. Detta visar att Helsingfors stads arbete för hållbarhet också har noterats internationellt.

Framgångar:

- Helsingfors placering och indexet i helhetsmätarens resultat steg betydligt i Global Destination Sustainability-indexet.
- Ett betydande antal företag har gått med i tjänsten Välj ansvarsfullare, programmet Sustainable Travel Finland och genomfört miljöcertifiering.
- Hållbarhet har blivit en del av Helsingfors internationella varumärke.

Utvecklingsobjekt:

- Beräkningen av företagens koldioxidavtryck inom turism- och evenemangsbranscherna är en viktig men samtidigt utmanande helhet. Det krävs betydande satsningar på både verktygsutveckling och utveckling av hela ekosystemets kunnande för att beräkningen ska utvecklas till önskad nivå.
- Att utveckla kommunikationen om hållbara funktioner samt att produktifiera och främja hållbara turism- och evenemangsprodukter kräver ytterligare satsningar.
- Utvecklingen av inkluderande turism och evenemang har inletts, men det krävs ännu tydliga satsningar för att Helsingfors ska vara genuint mångsidigt och inkluderande.

Program, undersökningar och webbplatser:

[Helsingfors stads handlingsprogram för turism och evenemang 2022–2026 \(på finska\) PDF >](#)

[Benchmarking Helsinki's Brand in a Global Context PDF >](#)

[Webbplatsen Hållbara Helsingfors >](#)

Bilagor

Helsingfors indikatorer för hållbar utveckling

- 😊 = SDG-målet har uppnåtts eller är nära att uppnås
😐 = Det finns utmaningar med att uppnå SDG-målet
😞 = Det finns betydande svårigheter med att uppnå SDG-målet

SDG 1 – Ingen fattigdomsdg

Mätare	Källa	2018	2019	2020	2021	2022	Utvecklingstrend 2017–2022
Andel av hushållen som får bostadsbidrag (%)	FPA	19,4 %	19,4 %	20,9 %	20,1 %	–	😐
Andel barn som bor i hushåll med låg inkomst (%)	Statistikcentralen, totalstatistik över inkomstfördelningen	12,4 %	12,7 %	10,8 %	12,6 %	–	😐
Andel personer med låg inkomst (%)	Statistikcentralen, totalstatistik över inkomstfördelningen	11,7 %	12,0 %	11,5 %	12,4 %	–	😐
Andel (%) personer i åldern 25–64 år som får långvarigt utkomststöd	FPA	4,0 %	3,4 %	3,5 %	3,5 %	–	😊
Antalet långtidsbostadslösa	ARA	–	602	601	518	450	😊
Hushållens skuldbelopp	Statistikcentralen	54 597 €	57 461 €	61 229 €	64 838 €	–	😞

SDG 3 – God hälsa och välbefinnande

Mätare	Källa	2018	2019	2020	2021	2022	Utvecklingstrend 2017–2022
Kroppsmasseindex – Andel överviktiga (%) barn (8:e och 9:e klassare)	THL/FinSote	–	13,2 %	–	13,8 %	–	☹️
Kroppsmasseindex – Andel överviktiga (%), minst 20 år fyllda	THL/FinSote	15,7 %	–	17,4 %	–	–	☹️
Förväntad livslängd	Statistikcentralen	81,6 år	81,9 år	81,6 år	81,6 år	–	😊
Upplevd livskvalitet – Andel personer med genomsnittligt god livskvalitet (%)	THL/FinSote	61 %	–	–	59 %	–	☹️
Upplevd hälsa – Andel personer med medelgod eller sämre hälsa (%)	THL/FinSote	30 %	–	–	30 %	–	😊
Måttlig eller svår ångest (8:e och 9:e klassare)	THL/Skolhäl-sundersökning (barn)	–	14 %	–	22 %	–	☹️
Sjuklighetsindex, Index, hela Finland = 100	FPA	88	87	–	–	–	😊
Andel ensamman – högstadielärover	THL/Skolhäl-sundersökning (barn)	–	12 %	–	17,5 %	–	☹️
Andel barn och ungdomar med hobby (%) (8:e och 9:e klassare)	THL/Skolhäl-sundersökning	–	96 %	–	96 %	–	😊
Oroväckande bruk av rusmedel eller tobaks- och nikotinprodukter eller penningspelande (8:e och 9:e klassare), berusade minst 1–2 gånger i månaden	THL/Skolhäl-sundersökning	–	3,5 %	–	2,2 %	–	😊
Andel personer som motioner enligt rekommendationerna om hälsomotion (%)	THL/FinSote	–	–	43,5 %	38,0 %	–	☹️
Andel invånare som exponeras för buller från vägtrafik (över 55 dB LAeq7–22)	Helsingfors stad	–	–	–	–	39 %	☹️

SDG 4 – God utbildning för alla

Mätare	Källa	2018	2019	2020	2021	2022	Utvecklingstrend 2017–2022
Andel personer med högre högskoleexamen (%)	Statistikcentralen	26,3 %	26,9 %	27,7 %	28,1 %	–	😊
Andel som avbrutit studier på andra stadiet (%) – avbröt yrkesstudierna och fortsatte inte i någon annan utbildning	Statistikcentralen	9,2 %	9,7 %	14,7 %	–	–	😞
Andel elever som valt närskolan (%) – årskurs 1, finskspråkig grundläggande utbildning	Helsingfors stad, fost-rans- och utbildnings-sektorn	93 %	90 %	92 %	85 %	–	😞
Andel barn i småbarnspedagogiken (%)	Helsingfors stad, fost-rans- och utbildnings-sektorn	76,8 %	79,2 %	80,4 %	81,6 %	–	😊
Andel personer med främmande språk som gått gymnasiet (%)	Statistikcentralen	11,9 %	13,4 %	14,1 %	14,9 %	–	😊
Andel personer som endast fullgjort grundskolan (%)	Statistikcentralen	16,4 %	16,3 %	16,2 %	16,4 %	–	😐
Mobbade i skolan minst en gång i veckan (%; 8:e och 9:e klassare)	THL/Skolhäl-sundersök-ning	–	5,2 %	–	5,4 %	–	😞
Andelen 16-åringar som fullgjort läroplikten i sin åldersklass (%)	Vipunen – utbildnings-förvaltningens statistik-tjänst	–	–	–	97,4 %	98,2 %	😊

SDG 5 – Jämställdhet

Mätare	Källa	2018	2019	2020	2021	2022	Utvecklingstrend 2017–2022
Skillnader mellan könen i arbetslöshet*	Statistikcentralen	1,3	1,3	1,2	1,3	–	😐
Löneskillnader mellan könen **	Statistikcentralen	83,9 %	84,1 %	84,2 %	84,3 %	–	😐
Skillnader i upplevd livskvalitet mellan könen***	THL/FinSote	1,09	–	–	1,05	–	😐
Andel personer med högre högskoleexamen, skillnad mellan könen (fler kvinnor)****	Statistikcentralen	100	101	102	103	–	😞
Andel kvinnor i stadens ledningsupp-gifter: stadsfullmäktige, stadsstyrelsen, stadens lednings-grupper*****	Helsingfors stad	–	–	49,40 %	–	54,50 %	😊

* Enhet: Arbetslöshet bland män vs arbetslöshet bland kvinnor, procentuell skillnad

** Enhet: %, (genomsnittsinkomst för kvinnor vs medelinkomst för män)

*** Enhet: Indexskillnad

**** Enhet: Index, år 2018 = 100

***** Enhet: %, andel kvinnor

SDG 6 – Rent vatten och sanitet för alla

Mätare	Källa	2018	2019	2020	2021	2022	Utvecklingstrend 2017–2022
Reningsprocent för avloppsvatten – kväve	HRM	91 %	90 %	91 %	91 %	–	😊
Reningsprocent för avloppsvatten – fosfor	HRM	97 %	97 %	97 %	97 %	–	😊
Badvattnets kvalitet*	HRM, THL	Utmärkt	Bra	Bra	Bra	Bra	😞

*Enhet: Kvalitetsklassificering, dålig till utmärkt

SDG 7 – Hållbar energi för alla

Mätare	Källa	2018	2019	2020	2021	2022	Utvecklingstrend 2017–2022
Andelen förnybar energi i energiproduktionen (%)	Helsingfors stad	12 %	12 %	14 %	16 %	21 %	😊
Energiförbrukning per capita (kWh)	HRM	21 706 kWh	21 471 kWh	20 827 kWh	21 179 kWh	–	😊

SDG 8 – Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

Mätare	Källa	2018	2019	2020	2021	2022	Utvecklingstrend 2017–2022
Arbetslöshet bland ungdomar	Arbets- och näringsministeriet, arbetsförmedlingsstatistik	6,7 %	6,6 %	13,5 %	9,1 %	8,1 %	😊
Långtidsarbetslöshet	Arbets- och näringsministeriet, arbetsförmedlingsstatistik	10 613	10 488	15 348	19 597	15 392	😊
Sysselsättningsgrad	Statistikcentralen, arbetskraftsundersökning	74,0 %	74,7 %	73,4 %	74,1 %	–	😊
Arbetslöshetsgrad	Arbets- och näringsministeriet, arbetsförmedlingsstatistik	9,3 %	9,2 %	14,6 %	11,2 %	10,4 %	😊

SDG 9 – Hållbar industri, innovationer och infrastruktur

Mätare	Källa	2018	2019	2020	2021	2022	Utvecklingstrend 2017–2022
Antal nya företag eller startupföretag (preciseras)	Statistikcentralen	6 792 st	7 567 st	7 698 st	7 853 st	5 758 st	😊
Företagens vilja att rekommendera Helsingfors som läge (antal rekommenderare)	Helsingfors stad, ELO, undersökning genom intervjuer med företag	16 %	–	9 %	–	–	😊

SDG 10 – Minskad ojämlikhet

Mätare	Källa	2018	2019	2020	2021	2022	Utvecklingstrend 2017–2022
Gini-koefficient (nyckeltal som beskriver relativa inkomstskillnader)*	Statistikcentralen, totalstatistik över inkomstfördelningen	34,2	33,5	33,9	36,2	–	
NEET-andel (Not in Employment, Education or Training, person som inte arbetar, studerar eller gör praktik), 20 – 24-åringar	Statistikcentralen	5,5 %	5,6 %	6,0 %	–	–	
Regional differentiering, utbildningsbakgrund	Statistikcentralen och Helsingfors stad	35,7 %	34,7 %	35,3 %	34,9 %	–	
Regional differentiering, etnisk bakgrund	Statistikcentralen och Helsingfors stad	28,4 %	28,6 %	29,0 %	29,2 %	–	

* Enhet: Skala 0 – 100

SDG 11 – Hållbara städer och samhällen

Mätare	Källa	2018	2019	2020	2021	2022	Utvecklingstrend 2017–2022
Årligt medelvärde för små partiklar (PM2.5) på mätstationen i Berghäll	HRM	6,6 µg/m ³	5,5 µg/m ³	5 µg/m ³	5,8 µg/m ³	5,1 µg/m ³	
Årligt medelvärde för inandningsbara partiklar (PM10) på mätstationen i Berghäll	HRM	12 µg/m ³	11,0 µg/m ³	9 µg/m ³	10 µg/m ³	9 µg/m ³	
Delaktighetsindex	Huvudstadsregionen, välfärdsenkät 2021	–	–	–	74,8	–	
Andel hållbara färdmedel	Helsingfors stad, stads- miljösektorn (Mobilitetsva- nor)	79,5 %	77,6 %	79,70 %	77,9 %	79 %	
Antal trafikolyck- or per 100 000 invånare	Helsingfors stad, trafiko- lycksregistret	0,56	0,53	0,45	0,42	–	
Belåtenhet med Helsingfors som cykelstad*	Helsingfors stad	Tämligen nöjd	–	Tämligen nöjd	–	Tämligen nöjd	

*Enhet: Kvalitetsklassificering, Otillfredsställd – nöjd (1 – 4)

SDG 12 – Hållbar konsumtion och produktion

Mätare	Källa	2018	2019	2020	2021	2022	Utvecklingstrend 2017–2022
Hushållsavfallets återvinningsgrad	HRM	44,68 %	46,4 %	45,36 %	46,72 %	–	😊
Det kommunala avfallets återvinningsgrad	HRM	50,49 %	51,98 %	49,52 %	52,9 %	–	😊

SDG 13 – Bekämpa klimatförändringarna

Mätare	Källa	2018	2019	2020	2021	2022	Utvecklingstrend 2017–2022
Växthusgasutsläpp	HRM	2 567 CO ₂ -ekv.	2 597 CO ₂ -ekv.	2 345 CO ₂ -ekv.	2 345 CO ₂ -ekv.	–	😊
CO ₂ -utsläpp per invånare	HRM	4,0 CO ₂ -ekv.	4,0 CO ₂ -ekv.	3,6 CO ₂ -ekv.	3,6 CO ₂ -ekv.	–	😐

SDG 14 – Hav och marina resurser

Mätare	Källa	2018	2019	2020	2021	2022	Utvecklingstrend 2017–2022
Ytvattnets ekologiska status 2019	SYKE	–	Nöjaktig/försvärlig	–	–	–	😊
Kvävebelastningen från Viksbacka reningsverk till havet	HRM	15 t/år	20 t/år	21 t/år	18 t/år	–	😊
Fosforbelastningen från Viksbacka reningsverk till havet	HRM	454 t/år	530 t/år	478 t/år	470 t/år	–	😊

SDG 15 – Ekosystem och biologisk mångfald

Mätare	Källa	2018	2019	2020	2021	2022	Utvecklingstrend 2017–2022
Areal eller relativ andel av markarealen på skogsmark och trädbevuxen mark	Luke, rikstäckande skogsinventering	–	32,47 %	–	–	–	😞
Antal naturskyddsområden och deras andel av arealen (%)	Helsingfors stad	2,2 %	2,2 %	3,2 %	3,8 %	4,0 %	😊

SDG 16 – Fredliga och inkluderande samhällen

Mätare	Källa	2018	2019	2020	2021	2022	Utvecklingstrend 2017–2022
Upplevd trygghet	Helsingfors stad, trygghetsundersökning	79,8 %	–	–	75,6%	–	
Valdeltagandeprocent i kommunalvalet	Statistikcentralen	57,4 % (2012)	61,8% (2017)	–	61,7 %	–	
Antal ungdomar som uppvisar symptom genom att begå brott (per 10 000 ungdomar), 15–17-åringar	Helsingforspolisen	424	476	528	–	–	
Brott mot liv och hälsa*	Statistikcentralen, Brott och tvångsmedel	5 944	5 793	6 019	6 067	–	
Våld mot kvinnor**	Statistikcentralen	2 310	2 249	2 321	2 574	–	
Våld i nära relationer**	Statistikcentralen	1 183	1 016	1 194	1 030	–	

* Brott som kommit till myndigheternas kännedom (antal)

** Enhet: Offer (antal)

SDG 17 – Genomförande och globalt partnerskap

Mätare	Källa	2018	2019	2020	2021	2022	Utvecklingstrend 2017–2022
Beloppet av utdelade organisationsunderstöd, €	Helsingfors stad	–	37 399 200 €	42 300 200 €	44 579 200 €	48 900 200 €	

Genomförandet av utvärderingen

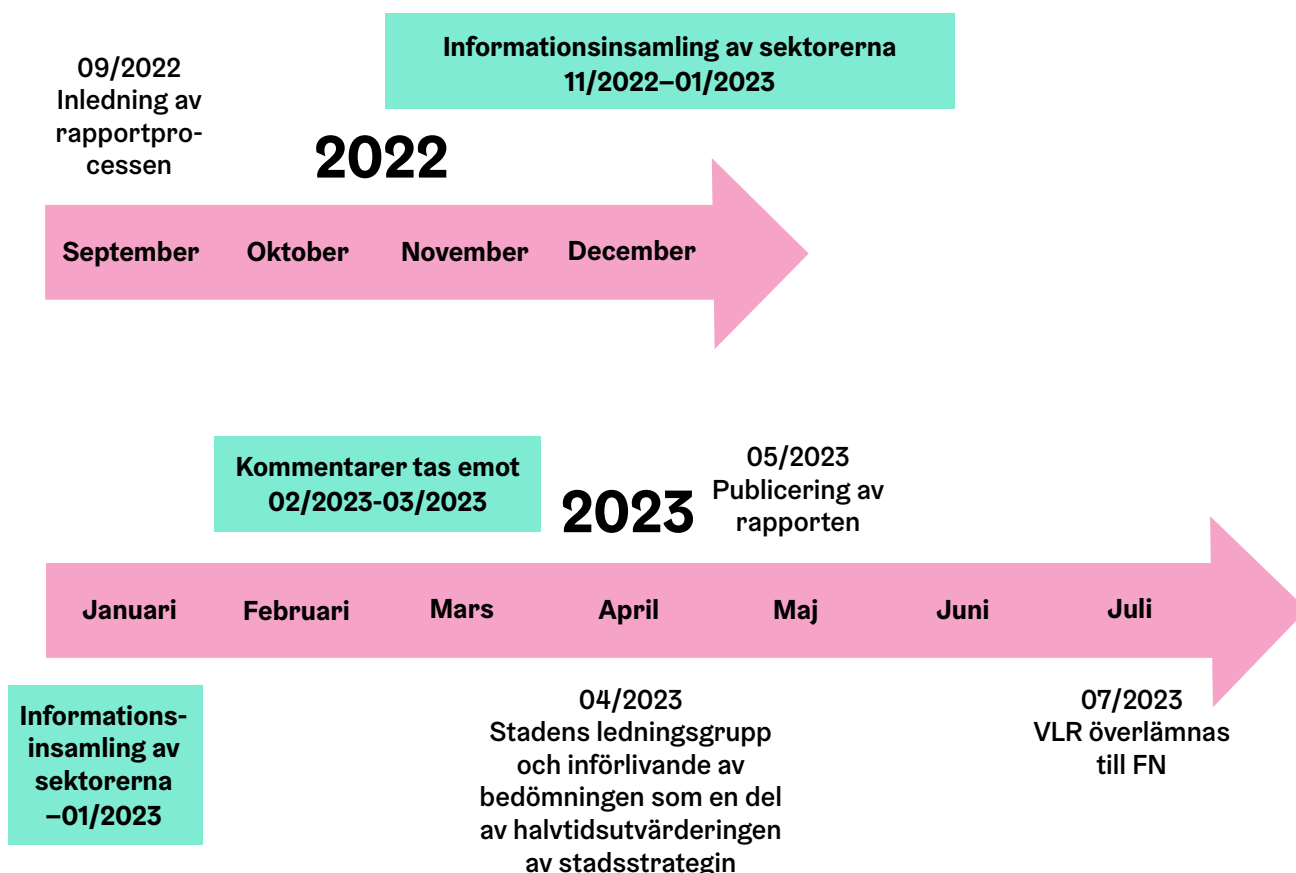
Utvärderingen av hållbar utveckling samordnas av en arbetsgrupp på stadsnivå för hållbar utveckling, där representanter för stadens alla sektorer och affärsverk samt andra viktiga experter deltar. Arbetsgruppen deltog i att sammanställa, skriva, ställa in mätare och kommentera rapporten. Strategiavdelningen ledde sammanställningen av rapporten. Utöver arbetsgruppen deltog även flera andra experter inom stadsorganisationen i att skriva och kommentera rapporten.

Utvärderingens begreppsbas och teoretiska referensram grundar sig på ramen för FN:s Agenda 2030. Utvärderingarna av Helsingfors lägesbild, åtgärdsförslagen och indikatorerna grundar sig på stadens centrala temarapporter, program och lägesbilsanalyser. Indikatorerna, statistiken och

nyckeltalen grundar sig bland annat på statistik och nyckeltal som produceras och upprätthålls av Helsingfors stadsinformationstjänster, Statistikcentralen, Helsingforsregionens miljötjänster, Helsingforspolisen, Finlands miljöcentral och Institutet för hälsa och välfärd.

Efter rapporten om hållbar utveckling 2019 bestämde staden att Helsingfors stad ska producera en ny utvärdering av hållbar utveckling vartannat år i mitten av strategiperioden och i slutet av den. Utvärderingen för 2023 är en del av utvärderingen i mitten av strategiperioden. SDG-mätare för hållbar utveckling jämfördes och utvecklades i förhållande till stadens övriga centrala mätare för verksamhetsmiljö och utveckling under utvärderingsprocessen.

Utvärderingsrapport (VLR) 2023

Från agenda till handling – Genomförandet av FN:s globala mål för hållbar utveckling i Helsingfors 2023

Utgivare

Helsingfors stad, Stadskansliet

Grafisk design och informationsdesign

Valve Branding Oy

Bilder

Bilderna är från Helsinki-materialbanken om inget annat anges.

Omslag:	Ida Laukkanen
Sida 4:	Sakari Röyskö
Sida 5:	Saija Laaksonen
Sida 6:	Jules Hatfield och Christine Williams
Sida 12:	Suvi Kinnunen
Sida 14:	Laura Dove
Sida 18:	Risto Wuolle
Sida 22:	Lauri Rotko och Jussi Rekiaro
Sida 23:	Jussi Hellsten
Sida 26:	Raisa Ranta
Sida 28:	Raisa Ranta
Sida 30:	Maija Astikainen
Sida 32:	Maija Astikainen
Sida 33:	Karoliina Bärlund
Sida 34:	Katja Tahja
Sida 36:	Illustration: Riku Ounaslehto
Sida 37:	Jussi Hellsten
Sida 38:	Mika Ruusunen
Sida 43:	Jussi Hellsten
Sida 45:	N2 Helsinki
Sida 48:	Paavo Jantunen
Sida 51:	Jussi Hellsten
Sida 54:	Aleksi Poutanen
Sida 55:	Kimmo Brandt
Sida 57:	Aleksi Poutanen
Sida 59:	Juha Valkeajoki, Sherpa
Sida 60:	Lloyd Polacks hemmaalbum och Eeva Rista
Sida 64:	Jussi Hellsten
Sida 67:	Paavo Jantunen
Sida 70:	Lauri Rotko
Sida 72:	N2 Albiino, Marek Sabogal
Sida 73:	Jussi Hellsten
Sida 74:	Maija Astikainen
Sida 77:	Paavo Jantunen
Sida 78:	Illustration: Shutterstock / Innocorp
Sida 80:	Jussi Hellsten

Helsingfors stad, centralförvaltningens publikationer 2023:13

ISBN 978-952-386-264-7 (pdf)

ISSN-L 2242-4504

ISSN 2242-4504 (tryckt publikation)

ISSN 2323-8135 (nätpublikation)

Helsingfors